Scanned with CamScanner

International Day of YOGA

Blood Donation

Blood Donation Camp

First Aid Training

Distribution of Dress & Fruits at Gangraj Missionary of Charity By YRC

World Environm

ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ମୁଖପତ୍ର

୨୦୧୮-୧୯

୨୦୧୯-୨୦

ଅସତୋ ମା ସଦ୍‌ଗମୟ
ତମସୋ ମା ଜ୍ୟୋତିର୍ଗମୟ
ମୃତ୍ୟୋର୍ମା ଅମୃତମ୍ ଗମୟ
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ, ଶାନ୍ତିଃ, ଶାନ୍ତିଃ

ବି.ବି. ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ବାଇଗଣବାଡିଆ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ

Scanned with CamScanner

ପ୍ରକାଶକ :

ଡ଼ଃ. ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ
ଅଧକ୍ଷ, ବି.ବି. ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ

ସଂପାଦନା :
ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପରେଶ ସାହୁ
ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ଓଡିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

ସଂପାଦନା ସହାୟତା :
ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ - ଓଡିଆ ବିଭାଗ
ଅଧ୍ୟାପକ ଅର୍ଣ୍ଣବ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ - ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ
ଅଧ୍ୟାପିକା ସୁଇଟି ମୂର୍ମୁ - ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ

ମୁଦ୍ରଣ :
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେସ ଓ ଅଫ୍‌ସେଟ୍
କଲେଜରୋଡ, ବାରିପଦା

Scanned with CamScanner

From the Principal's Desk ....

It gives me an immense pleasure to thank the Editorial Board for bringing out the college Magazine "SHRADDHANJALI" - an aesthetic reflection of creative talents of the students. It provides a platform to think, express and exhibit literary skills. With the congnitive support of staff and students, our college has scaled new heights in academic and co-curricular activities and continue to pursue all round excellence to motivate and empower our students to be lifelong learners, critical thinkers and productive members of an ever-changing global society.

We look forward to the good wishes and support of all stakeholders associated with the college for an all-round development of the institution.

With best wishes,

(Dr. Prakash Chandra Dash)
Principal

ସମ୍ପାଦକୀୟ ....

ବର୍ଷ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ ଆଜି ବିଶ୍ୱାସ ଆସୁନାହିଁ ଯେ ସତରେ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏତେ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଲାଣି ବୋଲି । ପ୍ରତିଟି ସୋପାନ ଦେଇ ଆଗକୁ ପାଦ ବଢେଇଲା ବେଳେ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ନା ରୋକି ପାରିଛି ଜୀବନର ଯାତ୍ରା, ନା ପ୍ରଗତିର ପଥକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଇପାରିଛି ସମୟ ।

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ନିଜସ୍ୱ କର୍ମ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କଲାବେଳେ ହୁଏତ କେବେ କେମିତି ଡେଣା ଛିଣ୍ଡିଯାଇ କ୍ଷତାକ୍ତ ହୋଇଛି ପ୍ରଜାପତି, ହେଲେ ନୂତନ ଡେଣାର ସମ୍ଭାବନା ରଖି ସେ ପୁଣି ଉଡିବାର ପରିକଳ୍ପନାକୁ ଜମା କବର ଦେଇପାରିନାହିଁ । ପରନ୍ତୁ, ନିଜସ୍ୱ ପରିଚୟରେ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ରତା ବଜାଇ ଆସୁଥିବା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତି ସୋପାନରେ ନିଜକୁ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ତା' ଆତ୍ମସଂଘର୍ଷରେ ।

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ମୁଖପତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଏକ ମୂକସାକ୍ଷୀ ଏ ମାଟିର । କେତେ ଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଦାନାପାଣିର ସଂସାରୀ ଜୀବନ ସହିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କଲାବେଳେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ହୋଇଉଠିଛି ମନ ନିସୃତ ଭାବରାଶିର ଏକ ଦିଗନ୍ତବିସ୍ତାରୀ ସୃଜନଶୀଳତାର ମାଧ୍ୟମଟିଏ ।

ଆଜିର ଟେକ୍ନୋଲୋଜିର ଯୁଗରେ ବିଜ୍ଞାନର ଦ୍ରୁତ ଅଗ୍ରଗତି ସମୟରେ ଓଡିଆ, ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖି ଛାତ୍ର,ଛାତ୍ରୀ ତଥା ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସୃଜନଶୀଳ ମନର ପରିଭାଷାକୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସମନ୍ୱୟ ରଖି ଶ୍ରଦ୍ଧା ବାଣ୍ଟିଚାଲିଛି 'ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି' । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ମନଭିତରୁ ଯେଉଁ ଅବଦମିତ ଭାବନାର ଜୁଆର ଉଠେ ତାକୁ ପରିପ୍ରକାଶ କରିବାପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମଟିଏ ଲୋଡାହୁଏ । ସେଇ ଇଚ୍ଛାକୁ ଏତେଦିନଧରି ନିଜ ହୃଦୟରେ ସାଉଁଟି ଧରି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ମୁଖପତ୍ର ଆଜି ବି ଚେଷ୍ଟିତ ।

ସାହିତ୍ୟ ଚିରଦିନ ସମାଜର । ସମସ୍ତ ଘଟଣାକୁ ସଜାଡିବାର ପ୍ରୟାସରେ ସେ ସବୁବେଳେ ସାଥିଟିଏ । କେତେବେଳେ ଦର୍ପଣଟିଏ ହୋଇ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜକୁ ପ୍ରତିଫଳନ କରିଛି ତ କେତେବେଳେ ପ୍ରତିଭାମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରି ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆଣିପାରିଛି । ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରବୋଧ, ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ତଥା ପ୍ରୟାସ କରିଛି ଫୁଲ ଡାଲାର ଫୁଲ ମସୃହକୁ ସଜାଡିଦେଇ ଈଶ୍ୱର ରୂପୀ ପାଠକ ସାମ୍ନାରେ ବାଢିଦେବାକୁ ।

ଯେଉଁଳି ଭାବେ ଆଜି ସମାଜ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧ୍ୱଂସାଭିମୁଖୀ ସେତିକିବେଳେ ଅଣ୍ଟାଭିଡି ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶକ ହୋଇଛି ସାହିତ୍ୟ ଆଉ ସମାଜକୁ ସତ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଅନବରତ କରିଚାଲିଛି ବିକଶିତ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ।

'ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି' ମୁଖପତ୍ରର ସମ୍ପାଦନାମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ସହଯୋଗ, ସଦିଚ୍ଛା, ଭଲପାଇବା ତଥା ଆନ୍ତରିକ ସହୃଦୟତା ପାଇଁ ସତରେ ମୁଖପତ୍ର ତା' ଆନ୍ତରିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି । ଅଗଣିତ ପାଠକ, ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମୀ ବନ୍ଧୁ, ଛାତ୍ର,ଛାତ୍ରୀ ତଥା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ 'ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି' ବାଣ୍ଟିଦେଉଛି ଅକୁଣ୍ଠିତ ଶୁଭେଚ୍ଛା ।

ଜୀବନରେ ସାହିତ୍ୟ ଏକ ପରମ ସାଥିଟିଏ ହୋଇ ମନର କଥାକୁ ସୁନ୍ଦର ଶୈଳୀରେ ସଜାଇ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରଖିଥିଲା ବେଳେ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବାରି ହୋଇପଡେ । ଆଶା ସମସ୍ତ ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସ୍ନେହ, ଶୁଭେଚ୍ଛାର ପରମମିତ୍ରଟିଏ ହୋଇ 'ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି' ଆଗାମି କାଲିର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବଜାଇ ରଖିଥାଉ .... ।

ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ସୂଚୀପତ୍ର

କ୍ର.ନଂ.	ସୃଷ୍ଟି	ସ୍ରଷ୍ଟା	ପୃଷ୍ଠା
	ଗଦ୍ୟ ବିଭାଗ		
୧	ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଅତିବଡୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶ	ଡ଼ଃ ଅର୍ଣ୍ଣପୂର୍ଣ୍ଣା ଧଳ	୦୧
୨	ଓଡ଼ିଆ ଆଧୁନିକ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟରେ ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ	ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ	୦୩
୩	ଏ ଘର ସେ ଘର	ମେଘମାଳା ବେହେରା	୦୯
୪	ସୁକନ୍ୟା	ଡ: ଯତିନ୍ଦ୍ରନାଥ ସିଂଦେବ ସଜାନ	୧୩
୫	ସରସ୍ୱତୀ ମାଆଗୋ ତୁହି ବିଦ୍ୟାର ଭଣ୍ଡାର	ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ବଣ୍ଡା	୧୫
୬	ମୋ ମାଆ	ଡ. ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାସ	୧୮
୭	ଛାତ୍ରୀ ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ	୨୧
୮	ପ୍ରେମ ମାନେ ନୁହେଁ ମୃତ୍ୟୁ	ଦେବଦତ୍ତ କୁମାର ଭଣ୍ଡା	୨୨
୯	ସତ୍ୟ ପଥର ଉଦାହରଣ	ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ମାଝି	୨୩
୧୦	ଏଇତ ଦୁନିଆଁ	ମମତା ସାହୁ	୨୪
୧୧	ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ	ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ	୨୬
୧୨	ସାରଳା ମହାଭାରତରେ ସାମାଜିକ ଚିତ୍ର	ସୁମିତ୍ରା ମାଝି	୨୭
୧୩	ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ	ଯଶ୍ମିତା ହେମ୍ବ୍ରମ	୨୮
୧୪	ଓଡ଼ିଆ ମହାଭାରତରେ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସାମାଜିକ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ	ସୁଭଦ୍ରା କର	୩୦
	ପଦ୍ୟ ବିଭାଗ		
୧୫	ରବିବାର ପରେ କିଆଁ ସୋମବାର ଆସେ ???	ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପରେଶ ସାହୁ	୩୨
୧୬	ଛୁରେ ମନ	ମେଘମାଳା ବେହେରା	୩୪
୧୭	ବସନ୍ତ ଆସିଛି ଆଜି	ଡ. ସଂଯୁକ୍ତା ମହାନ୍ତି	୩୫
୧୮	ଭେଟିବାର ମୋହ	ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ	୩୫
୧୯	ମା'	ସୁବ୍ରତ କୁମାର ଦାଶ	୩୬
୨୦	ଛୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ	ସବିତା ବେହେରା	୩୬
୨୧	କାଳିଦାସୋ ଜନେ ଜନେ	ପ୍ରିୟବ୍ରତ ବେହେରା	୩୭
୨୨	ମାଆ	ଡମ୍ବରୁଧର ବେହେରା	୩୭
୨୩	ମଣିଷ ସଂପର୍କ	ମାନସ ରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତି	୩୮
୨୪	ବିଶ୍ୱାସ	ଫୁଲମଣି ମୁର୍ମୁ	୩୮
୨୫	ବିରହିଣୀର ସ୍ୱର	ପ୍ରଜ୍ଞାସ୍ମିତା ମହାନ୍ତ	୩୯
୨୬	ସବୁଠୁ ଭଲ ମୋ ମାଆ	ପ୍ରିୟଙ୍କା ଘୋଷ	୪୦
୨୭	ମୋ ମାଆ	ମଣିମାଳା ପରିଡା	୪୧

କ୍ର.ନଂ.	ସୃଷ୍ଟି	ସ୍ରଷ୍ଟା	ପୃଷ୍ଠା
୨୮	ମୁଁ ଆଉ ମୋ ପ୍ରେମ	ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ	୪୧
୨୯	ଝୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ	ସବିତା ବେହେରା	୪୨
୩୦	ଆମରି ଏଇ ସୁନା ଭାରତେ	ଚନ୍ଦନା ଘୋଷ	୪୨
୩୧	ପ୍ରେମ ଓ ମଣିଷ	ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ	୪୩
୩୨	ସପନର ରାଣୀ	ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ମାଝି	୪୩
୩୩	ସଭିଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା ସିଏ	ସବିତା ବେହେରା	୪୪
୩୪	ମା' ସିଏ ମୋ ମା'	ମମତା ସାହୁ	୪୪
୩୫	ଏକା ସେହି ପିତାମାତା	ହରପ୍ରିୟା ବେହେରା	୪୫
୩୬	ଆମ କଲେଜ	ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାୟକ	୪୫
୩୭	ସାବୁନ୍ ସୁପାରି	ଟଣିଆ ହାଁସଦାଃ	୪୬
୩୮	ଡପାଃ ଦୁଲାଳ	ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ	୪୬

ENGLISH SECTION

1	Haripurgarh of Mayurbhanj in Odisha (A study od history and archaeology)	Dr. Jatindra Nath Singhdeb Sachan	47
2	Impact of E Banking Services	Dr. Sandeep Kumar Patnaik	52
3	Necessity of Sanskrit in Scientific era	Dr. Manjulata Dash	54
4	Advertising - An Innovative Approach to Popularise the product	Dr. Alaka Manjari Bhuyan	57
5	Waste as a resource	Dr. Sanjukta Mohanty	61
6	Importance of Vocational Education	Suprabha Mohapatra	64
7	Cancer	Basanti Tudu	65
8	Success	Upendra Hansdah	73
9	Swami Vivekananda	Madhusmita Bindhani	73
10	Feel It	Phulamani Murmu	75
11	YOUTH RED CROSS ANNUAL ACTIVITY REPORT 2018-2019		76
12	YOUTH RED CROSS ANNUAL ACTIVITY REPORT 2019-2020		79

HINDI SECTION

१	एकता में बल है	Diptimayee Behera	81
२	कौन	Diptimayee Behera	81

●●●

OUR BELOVED PRINCIPAL DR. PRAKASH CH. DASH

OUR PRINCIPAL & NON- TEACHING STAFF

Scanned with CamScanner

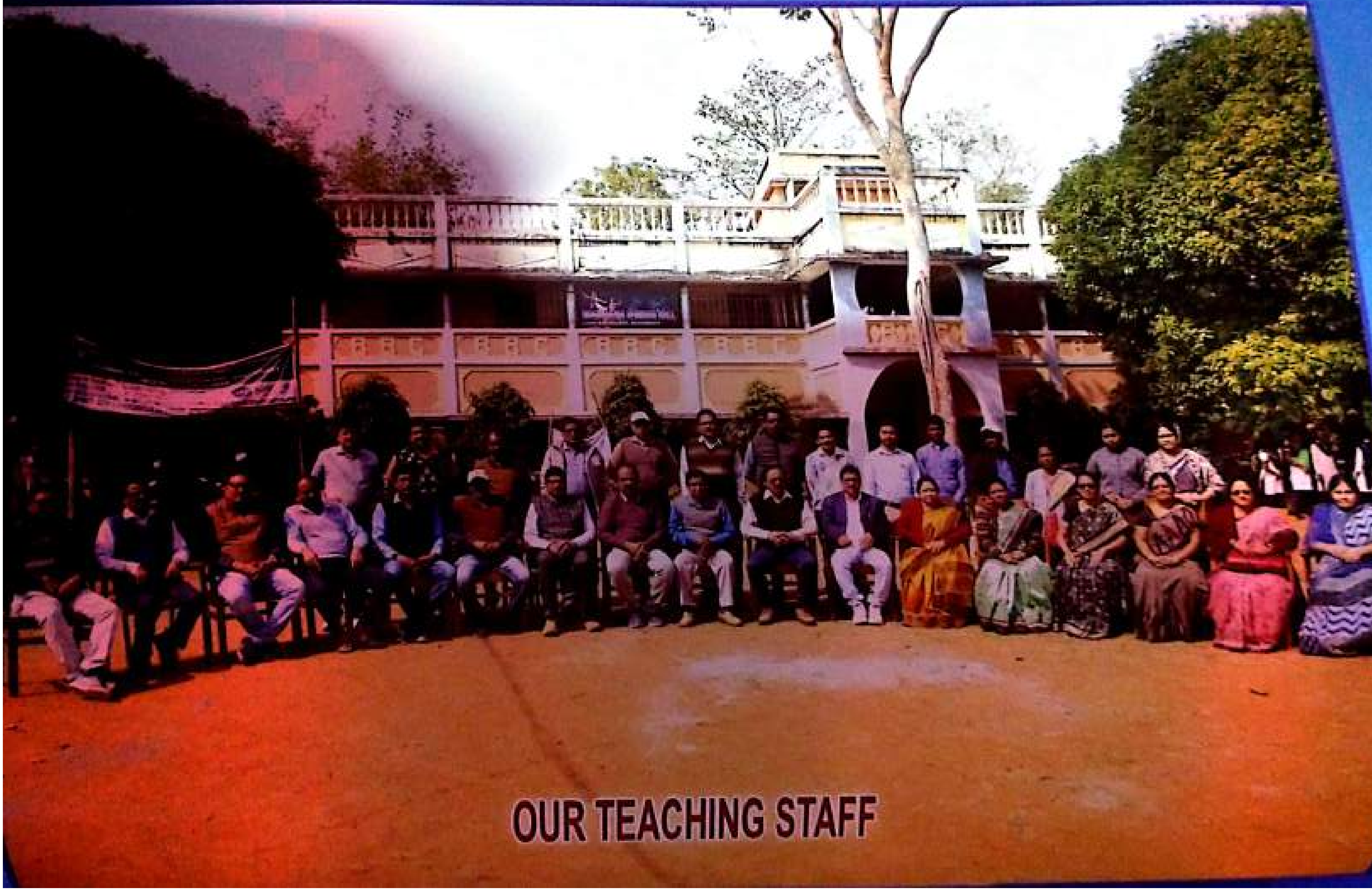

OUR TEACHING STAFF

Scanned with CamScanner

PROUD OF NSS

Bhabini Shankar Singh
to attend All India NI Camp
held at Chandigarh 2019

Srikrishna Nayak
to attend All India NI Camp
held at Chandigarh 2019

Pabitra Giri
to attend All India NI Camp
held at [illegible] 2019

Jamadar Munda
to attend All India CHSE Football
Tournament held at Jhunjhunu, Rajasthan-
2018 &
All India North Zone University Football
Tournament held at Ravenshaw University,
Cuttack-2019

[illegible]

**NOU Inter College Cricket Tournament Runner's Up
2018-19**

Scanned with CamScanner

Pana Murmu
+3 College Athletic Champion 2018

Sanjay Ku. Tudu
+3 College Athletic Champion 2019

Digi Soren
+2 College Athletic Champion 20

AIDS AWARNESS PROGRAMME 2018

FIRST AID TRAINING CAMP 2018

Distribution of Dress & Fruits in Gangraj Missionary of Charity by YRC with our Guest Sj. Sudam Marndi, MLA- 2018

BLOOD DONATION CAMP 2018

Scanned with CamScanner

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଅତିବଡୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶ

ଡକ୍ଟର ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଧଳ
ପ୍ରାଣୀ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ

ଭାରତବର୍ଷର ଚାରିଧାମ ମଧ୍ୟରେ ପଶ୍ଚିମରେ ଦ୍ୱାରକା, ଉତ୍ତରରେ ବଦ୍ରିନାଥ, ଦକ୍ଷିଣରେ ରାମେଶ୍ୱର ଏବଂ ପୂର୍ବରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଧାମ ବିଖ୍ୟାତ । ଏ ମଧ୍ୟରୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଧାମ ପ୍ରଭାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ରହିଛି । କାରଣ ଏଠାରେ ବିରାଜମାନ ହୋଇଛନ୍ତି ଓଡିଆ ତଥା ଓଡିଶାର ଆଧାତ୍ମିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ । ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ମତରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ଅଦ୍ୟାବଧି ରହସ୍ୟାବୃତ । ଚେତନାର ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ ଖୋଲିଲେ ଅନ୍ୟ ଏକ କୋଠରୀର ସନ୍ଧାନ ମିଳେ । ଉତ୍କଳମଣି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଉତ୍କଳର ନେତା ସ୍ୱୟଂ ନାରାୟଣ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ସେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ତାଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । କପିଳସଂହିତାରେ ଲିଖିତ ଅଛି ଯେ :- ସର୍ବେଷାଂ ଚୈବ ଦେବାନାଂ ରାଜା ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସର୍ବେଷାଂ, ଚୈବ କ୍ଷେତ୍ରାଣାଂ, ରାଜା ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ହେଉଛନ୍ତି ସବୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜା ବା ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ । ସେହିପରି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ହେଉଛି ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ମାନଙ୍କର ରାଜା ଅର୍ଥାତ୍ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।

ବଡ ଦେଉଳରେ ରତ୍ନ ସିଂହାସନରେ ବିରାଜିତ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ କେବଳ ଓଡିଶାର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା ନୁହଁନ୍ତି ସେ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଭାଗ୍ୟବିଧାତା । ଏ ବାବଦରେ ବିଭିନ୍ନ ସଂପ୍ରଦାୟର କବି, ଲେଖକ, ଗବେଷକ ତଥା ସାଧୁ ସନ୍ଥମାନେ ମଧ୍ୟ ଲେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେଖି ପାରିନାହାନ୍ତି । ଯାହା ଲେଖିଛନ୍ତି ତାହା ସମୁଦ୍ରକୁ ଶଙ୍ଖେ ପାଣି ସଦୃଶ । ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତର ପଞ୍ଚସଖା ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ଓ ତାଙ୍କୁ ଆଧାର କରି ସେମାନେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି ଅନେକ ଅମରଗାଥା ଏହି ପଞ୍ଚସଖା ମଧ୍ୟରୁ ଅତିବଡୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଅନ୍ୟତମ । ସେ ଥିଲେ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ ।

ଭକ୍ତ ଓ ଭଗବାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ଅଭିନ୍ନ । ଏହି ଭାବ ଅସୀମ, ଅନନ୍ତ, ନିରାକାର । ତେଣୁ କଥାରେ ଅଛି "ଭକ୍ତିମୂଳେ ଭଗବାନ" । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଲେଖିଛନ୍ତି :-

"ମୂକଂ କରୋତି ବାଚଳଂ ପଙ୍ଗୁ ଲଂଘୟତେ ଗିରିଂ
ଯତ୍ କୃପା ତମହଂ ବନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।"

ଯିଏ ଏକାଗ୍ରତା ସହ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଏ ସେ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ଭକ୍ତ । ନିଷ୍ଠା, ତ୍ୟାଗ ଓ ସାଧନା ହିଁ ଭକ୍ତର ମୂଳ ଅସ୍ତ୍ର । ତେଣୁ ଅତିବଡୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପି ଦେଇଥିବାରୁ ଜଣେ ପରମଭକ୍ତର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲେ ।

ନୈଷ୍ଠିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶ । ତେଣୁ ପିଲାଦିନରୁ ପୁରାଣ ପାଠ ପଢିବା ଓ ପୂଜାପାଠ କରିବାରେ ସେ ଲିପ୍ତ ଥିଲେ । କାରଣ ତାହା ତାଙ୍କର କୌଳିକ ବୃତ୍ତି ଥିଲା । ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢି ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଶୁଣାନ୍ତି । ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତକୁ ଓଡିଆରେ ବୁଝାନ୍ତି । ମାତ୍ର କିଛି ଶ୍ରୋତା ସଂସ୍କୃତଭାଷାକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ମାତାପଦ୍ମାବତୀ ଦେବୀଙ୍କ ଆଦେଶ କ୍ରମେ ଭାଗବତକୁ ଓଡିଆରେ ଲେଖିବାକୁ ଦୃଢ ପଣିକର ହେଲେ । ଘରଦ୍ୱାର ତ୍ୟାଗକରି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନାଦେଶ ପାଇ ଓଡିଆ ଭାଗବତ ଲେଖା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେଉଁଦିନ ଯାହା ଲେଖନ୍ତି ତାହାକୁ ସୁମଧୁର ସ୍ୱରରେ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କୁ ଶୁଣାନ୍ତି ଏହି ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ରସାମୃତ କବିତାକୁ ଶୁଣିବାକୁ ଶହ ଶହ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୁରୁଷ ଭକ୍ତ ଭିଡ ଜମାଇ ଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଖ୍ୟାତି ଓ ସମ୍ମାନ ଚାରିଆଡେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ କିଛି ଖଳ ଲୋକ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଫେରାଦ ହେଲେ କି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ, କପଟାଚାରୀ ଓ କାମାନ୍ଧ । ଘର ଘର ବୁଲି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ ଗହଣରେ ଗୀତ ବୋଲୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ବହୁତ ଘର ଉଜୁଡି ଗଲାଣି । ମହାରାଜା ରାଗରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ନକରି କବିଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ଆଣିବାକୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ବନ୍ଦୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଅଣାଗଲା, ମହାରାଜା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତେ ସେ ନମ୍ର ଭାବେ କହିଲେ "ହେ ରାଜନ ! ମୋ ପାଖରେ ନାରୀ ପୁରୁଷ ସମାନ । ମୁଁ ପୁରୁଷ ପାଖରେ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀ ପାଖରେ ନାରୀ ମୁଁ କେବଳ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଡରେ ଆଉ କାହାକୁ ନୁହେଁ ।"

ରାଜା ରାଗରେ ତାଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ନିକ୍ଷେପ କଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ବିକଳ ହୋଇ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରୀରେ ତାଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ନାରୀରେ ପରିଣତ କଲେ । ପ୍ରଭାତରେ ଜେଲର ଦ୍ୱାରପାଳ କବାଟ ଖୋଲି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଜାଗାରେ ଜଣେ ନାରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଓ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ସନ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ମହାରାଜା ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ତତ୍କ୍ଷଣାତ ବନ୍ଦୀଗୃହକୁ ଆସି ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଚକିତ ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ହରିଙ୍କର ପରମଭକ୍ତ ବୋଲି ରାଜାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେଲା । ତାଙ୍କୁ ବେଶି ସମୟ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖିଲେ ନିଜର କ୍ଷତି ହେବ ଭାବି ରାଜା ତାଙ୍କର ପାଦପୂଜା କରି ନିଜର ଭୁଲ ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଅନେକ ଧନରତ୍ନ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ କାରାମୁକ୍ତ କଲେ । ତତ୍ ପରାନ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଜଳରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପୁରୁଷ ରୂପ ଧାରଣ କରିଥିଲେ ଓ ଭାଗବତ ବାଣୀ ପାଠ କଲେ । ଯାହାକୁ ଶୁଣି ରାଜା ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦ ଭଗବତ ପ୍ରେମୀ ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ତାଙ୍କର ଜୟଗାନ କଲେ ।

ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଭକ୍ତ ରୂପେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ବହୁ ଅଲୌକିକ ମହିମାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ଗଜପତି ମହାରାଜା ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ସମୟରେ ସେ ପୁରାଣ ପଣ୍ଡା ରୂପେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ସେବା କରୁଥିଲେ । ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟର ଜଣେ ରାଜା ଏକ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଚନ୍ଦନ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଇଁ ମହାରାଜାଙ୍କ ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ । ମହାରାଜା କବି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ତାହା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଓ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଚନ୍ଦନ ଲାଗି କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରୁ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଆଣି ଅଣ୍ଟାରେ ମାରି ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଲାଗି କରିବାକୁ ଭୁଲିଯାଇ ସାତଲହରି ମଠକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠାରେ ଲୁଗା ଫିଟାଉ ଫିଟାଉ ଚନ୍ଦନ କାଠଟି ଅଣ୍ଟାରୁ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ପରଦିନ ସକାଳେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଲାଗି କରିବେ ଭାବି ସେ ଶୋଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜା ଜଣେ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ ପହଡ ପଡ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ଜଗିଥିଲା । ପହଡ ପଡ଼ିବା ପରେ ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଲା ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଚନ୍ଦନଲାଗି କରିନାହାନ୍ତି । ରାଜା ରାଗି ଯାଇ ପ୍ରହରୀ ଦ୍ୱାରା ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ଡକାଇ ପଠାଇଲେ । ଏଣେ ସ୍ୱୟଂ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ, ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନାଦେଶ ଦେଲେ "ହେ ବତ୍ସ ! ଗଜପତି ଦେଇଥିବା ଚନ୍ଦନ ମୋତେ ଲେପନ କଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଆସିଛି, ଲେପନ କରିଦିଅ ।" ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଶେଯ ତ୍ୟାଗକରି ମସଲାବଟା ଶିଳରେ ଚନ୍ଦନ ମନ୍ଥନ କରି ବସିଲେ । ସେଇ ସମୟରେ ପ୍ରହରୀ ଆସି ଦାସଙ୍କୁ ମହାରାଜା ଡାକୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଖବର ଦେଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଚନ୍ଦନକୁ ମଠଘରର କାନ୍ଥରେ ଲେପନ କରିଦେଲେ । ତାପରେ ଦୁଇଜଣ ରାଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରହରୀ କହିଲା, "ପଣ୍ଡିତେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୁଖ ପରିବର୍ତ୍ତେ ମଠ କାନ୍ଥରେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ କଲେ ।" କିନ୍ତୁ ପଣ୍ଡିତ କହିଲେ "ମୁଁ ସ୍ୱୟଂ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶରୀରରେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ କରିଛି ।" ବହୁ ବିଚାର ବିମର୍ଶ ପରେ ରାଜା ପରଦିନ ସକାଳେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଯାଇ ଦେଖିବେ ବୋଲି କହିଲେ । ଏ ସମ୍ବାଦ ରଟିଯାଉ ଗାଁ ହୋଇଗଲା । ପରଦିନ ପହଡ ଫିଟୁ ଫିଟୁ ସମସ୍ତ ସେବାୟତ, ମଠ ମହନ୍ତ, ରାଜା, ପ୍ରହରୀ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଗଲେ । ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଚନ୍ଦନ ବାସ୍ନାରେ ମହକି ଉଠୁଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରୀର ଚନ୍ଦନ ଦ୍ୱାରା ଲେପନ ଦେଖି ରାଜା ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ । ଏବଂ ସେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ବୋଲି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଶିରପା ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲେ । ସାତ ଲହରୀ ମଠର ସାଆନ୍ତ ଆଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏଥିରୁ ଭକ୍ତ ଓ ଭଗବାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ନିବିଡ ସମ୍ପର୍କ ଅନୁମେୟ ।

ପଞ୍ଚସଖା ଯୁଗରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ସମୟଟି ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗ କୁହାଯାଏ । କାରଣ ଏହି ସମୟରେ ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମ ପ୍ରଚାରକ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଆସିଥିଲେ । ଏକ ବରଗଛ ମୂଳେ ବସି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଭାଗବତ ରଚନା କରୁଥିବାର ଦେଖି ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଭକ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱର କଠିନ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥିଲେ । ସନ୍ତୋଷ ଜନକ ଉତ୍ତର ପାଇ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଖୁସି ହୋଇ ପିନ୍ଧିଥିବା ମୁକୁଟଟିକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇଥିଲେ ଓ "ଅତିବଡୀ" ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଅତିବଡୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଭକ୍ତି ରସାତ୍ମକ ଭାଗବତ ବ୍ୟତିତ ୫୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଶ୍ରୀନାମ ଚନ୍ଦ୍ରିକା, ଦୃଢ଼ାଭକ୍ତି, ତୁଳାଭିଣା, କଳି ମାଳିକା, ଭକ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରିକା, ପଞ୍ଚଭୂତ, ରତ୍ନ ପାଦୁକା, ବ୍ରହ୍ମଗୀତା, ପଦ୍ମକଳ୍ପ ଟୀକା, ଶୂନ୍ୟ ଭାଗବତ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ଏହି ସବୁ ଗ୍ରନ୍ଥର ମୂଳରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଆଧାର ବୋଲି ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଓଡିଶା ମାଟିର ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବ ତଥା ସ୍ୱାଭିମାନକୁ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ପରିଚିତ କରାଇବାରେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତୁଳନୀୟ । ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାଗବତ (ଓଡିଆ) କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମଗତ ବୃତ୍ତି ପରି ଭକ୍ତି ରସାତ୍ମକ କାବ୍ୟମାନ ଲେଖି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପରମଭକ୍ତ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ଆଧୁନିକ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟରେ ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ - ଏକ ଅନୁଶୀଳନ

ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ,
ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ଓଡିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

ସଂସ୍କୃତ ଆଳଙ୍କାରିକମାନଙ୍କ ମତରେ ଦୃଶ୍ୟକାବ୍ୟ ଓ ଶ୍ରାବ୍ୟକାବ୍ୟ ଭେଦରେ କାବ୍ୟ ଦ୍ୱିବିଧ । କାବ୍ୟ-କବିତା, ଗଳ୍ପ-ଉପନ୍ୟାସ ଆଦି କେବଳ ପଠନୀୟ, ଦର୍ଶନୀୟ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ନାଟକ ଦର୍ଶନୀୟ ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ଦୃଶ୍ୟ କାବ୍ୟ ଭାବରେ କଥିତ । ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ରମଣୀୟ । ଶିକ୍ଷିତ, ଅଶିକ୍ଷିତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଆବାଳ ବୃଦ୍ଧବନିତା ସମସ୍ତେ ଏହାର ରସ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜି ନ ଥାଏ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ 'କାବ୍ୟେଷୁ ନାଟକଂ ରମ୍ୟମ୍' ବୋଲି କହିବା ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ । ନାଟକ ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗଠାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଏହା ଏକ ଜୀବନ୍ତ କଳାର ପରିପ୍ରକାଶ ମାତ୍ର । କାଳିଦାସଙ୍କ ମତରେ - ନାଟକ ଏକ ପ୍ରୟୋଗ ବିଦ୍ୟା । ତେଣୁ କୁହାଯାଇଥାଏ ଯେ - "Drama is a literature which talks and walks before our eyes". ଏହା ଏକ ଅଭିନୟାତ୍ମକ କଳା । ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ମଂଚର ପାଦପ୍ରଦୀପ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିନେତା, ଅଭିନେତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିନୟ କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ନାଟକର ଧର୍ମ, ଚିତ୍ତବିନୋଦନ ଏବଂ ଲୋକଶିକ୍ଷା ।

ଭାରତରେ ନାଟକର ଉତ୍ପତ୍ତି ଅତି ପ୍ରାଚୀନ । ଅଢେଇ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ନାଟ୍ୟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଭରତମୁନି ନାଟକ ସଂପର୍କରେ ରଚନା କରିଥିଲେ - 'ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର', ଯାହା ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ସୃଷ୍ଟି । ଏଥିରେ ଭାରତୀୟ ନାଟକର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ପୌରାଣିକ ଉପାଖ୍ୟାନର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଯାହାକୁ ପାଠକଲେ ଜଣାପଡେ ଯେ ନାଟ୍ୟବେଦ ହେଉଛି ପଞ୍ଚମ ବେଦ । ଏହି ନାଟ୍ୟବେଦର ନିୟମାନୁସାରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଭରତ ପ୍ରଥମ ନାଟକ- 'ଅସୁର ପରାଜୟ' ରଚନା କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ପ୍ରାଚ୍ୟନାଟକର ସର୍ବସମ୍ମତ ଗୁରୁ ସମ୍ମାନର ଅଧିକାରୀ । ମନୀଷୀ ପାଣିନିଙ୍କ ମତରେ ସଂସ୍କୃତ 'ନଟ୍' ଧାତୁରୁ ନାଟକର ଉତ୍ପତ୍ତି । ଏହି ମୂଳ 'ନଟ୍' ଶବ୍ଦର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ହଳଚଲ୍ ହେବା ବା ଅଙ୍ଗଚାଳନା କରିବା । ନାଟ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନଟ୍‌ରୁ ସୃଷ୍ଟି ଅନ୍ୟତମ ଶବ୍ଦ ଯାହାର ଅର୍ଥ ନଟର କର୍ମ । ନଟ ପ୍ରଥମେ ବହୁରୂପୀ, ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀକାରୀ, ବାଜିକର, ପିତୁଳାନାଟ୍ୟକାରୀ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହା ଅଭିନେତାକୁ ବୁଝାଇଲା । ପ୍ରଥମେ ମୂକ ଅଭିନୟ ଏବଂ ପରେପରେ ଲୋକପ୍ରିୟତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ରସାଶ୍ରୟୀ କରି ଏଥିରେ ସଂଗୀତ ଓ ସଂଳାପର ସଂଯୋଜନା କରାଗଲା ଯାହାକୁକି ନାଟକ କୁହାଗଲା ।

ନାଟକ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ସୁଗଠିତ ଓ ସୁପରିକଳ୍ପିତ କାହାଣୀ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ । ଏହି କାହାଣୀ ସାଧାରଣତଃ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ସଂଳାପ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏବଂ ଜଗତ ଓ ଜୀବନ ସଂପର୍କୀୟ । କାହାଣୀ, ଚରିତ୍ର ଓ ସଂଳାପ ଏହି ତିନୋଟି ନାଟକର ପ୍ରଧାନ ଅଂଗରୂପେ ବିବେଚିତ । ନାଟକ ରଚନା ଗଳ୍ପ ଉପନ୍ୟାସ ଭଳି ସହଜ ନୁହେଁ । ନାଟକର ଶାସ୍ତ୍ରସମ୍ମତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଠନରୀତି ବା କୌଶଳ ରହିଛି । ନାଟକ ରଚନା କରିବା ସମୟରେ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ମତ ଯେଉଁ କୌଶଳଗୁଡିକ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ ସେଗୁଡିକ ହେଲା - (୧) ନାଟକୀୟ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, (୨) କାହାଣୀର ସ୍ତରବିଭାଗ, (୩) ଅଙ୍କ ଓ ଦୃଶ୍ୟସଜ୍ଜା, (୪) ନାଟକୀୟ ଉତ୍କଣ୍ଠା, (୫) ନାଟ୍ୟଶ୍ଳେଷ । ବିଭିନ୍ନ ଆଲୋଚକ ନାଟକର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ କରିଛନ୍ତି । କଥାବସ୍ତୁର ପରିଣତି ଭିତ୍ତିରେ ନାଟକକୁ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ - ଦୁଃଖାନ୍ତ ନାଟକ ଓ ସୁଖାନ୍ତ ନାଟକ । ପୁଣି ବିଷୟବସ୍ତୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନାଟକକୁ ପୌରାଣିକ,ସ ଐତିହାସିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଆଦି ବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଦଶକଦ୍ୱୟ ଓଡିଆ ନାଟକର ଉନ୍ମେଷକାଳ । ତା'ଛଡା ବହୁ ପ୍ରାଚୀନକାଳରୁ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟକଳା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ । ଜଗମୋହନ ଲାଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଓ ୧୮୭୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଅଭିନୀତ 'ବାବାଜୀ' ନାଟକ ଓଡିଆ ଭାଷାର ପ୍ରଥମ ନାଟକର ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରେ । ଏହାପୂର୍ବରୁ ୧୮୬୮ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ରଘୁନାଥ ପରିଚ୍ଛାଙ୍କ 'ଗୋପୀବଲ୍ଲଭ' ନାଟକ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନାଟକୀୟ ରୀତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବହୁ ସମାଲୋଚକ ଏହାକୁ ଆଧୁନିକ ନାଟକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଓଡିଆ ନାଟ୍ୟସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ମେଷକାଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଏହାକୁ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ

କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ସେମାନେ ହେଲେ - ରାମଶଙ୍କର ରାୟ, ଭିକାରୀଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି, ହରିହର ରଥ, ବୈଷ୍ଣବ ପାଣି ଏବଂ ବିକ୍ରମଦେବ ବର୍ମା ପ୍ରଭୃତି ନାଟ୍ୟକାରଗଣ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୁଅନ୍ତି ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ଘୋଷ, କାଳିଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଲାଲା ନଗେ କୁମାର ରାୟ, ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର, କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, କାର୍ତ୍ତିକ କୁମାର ଘୋଷ, ଅନନ୍ତ ପ୍ରସାଦ ପଣ୍ଡା, ପ୍ରଭ କର, ଗୋପାଳ ଛୋଟରାୟ, ରଘୁନାଥ ପଣ୍ଡା ପ୍ରଭୃତି ନାଟ୍ୟକାର ଗଣ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଯେଉଁ ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ସୋମନ ନାଟ୍ୟଗୁଡିକୁ ଓଡିଶାର ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସକୁ ଦାନ କରିଯାଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ହେଲେ, ନାଟ୍ୟକାର ଉଦୟନାଥ ମିଶ୍ର, ମନୋରଂଜନ ଦାସ, ଗୋ ମିଶ୍ର, ସୁରେନ୍ ମହାନ୍ତି, ଭଞ୍ଜକିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ, ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ମହାନ୍ତି, ଧନେଶ୍ୱର ପଟ୍ଟନାୟକ, ଶାରଦା ପ୍ରସନ୍ନ ନାୟକ, ବ୍ୟୋମକେ ତ୍ରିପାଠୀ, ଯଦୁନାଥ ଦାସ ମହାପାତ୍ର, ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଦାସ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ, ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଦାସ, ବିଜୟ ମିଶ୍ର, ଅସମୟ କୁମାର ମହା ହରିହର ମିଶ୍ର, ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର, କାର୍ତ୍ତିକଚନ୍ଦ୍ର ରଥ, ରମେଶ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ରତ୍ନାକର ଚଇନି ଇତ୍ୟାଦି ।

୧୯୮୦ ପରଠାରୁ ଓଡିଆ ନାଟକର ପରଂପରା ସହିତ ଆଧୁନିକତାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରାଇ ଯେଉଁ କେତେଜଣ ନାଟ୍ୟସ୍ରଷ୍ଟା ଓଡିଆ ନା ସାହିତ୍ୟକୁ ଆଗୁଆ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ହେଲେ ରମେଶ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ସୁବୋଧ ପଟ୍ଟନାୟକ, ରଣଜିତ୍ ପଟ୍ଟନାୟକ, ନୀଳାଦ୍ରିଭୂଷଣ ହରିଚ ପ୍ରସନ୍ନ ସାହୁ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ, ନାରାୟଣ ସାହୁ, ମିହିର ମେହେର, ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱର ମହାରଣା, ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର, ଗୋପାଳ ଦେ, ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର, ମନ୍ମଥ ଶତପଥୀ ହେମେନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରଦୀପ ଭୌମିକ ଇତ୍ୟାଦି । ଏହି ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ନାଟକ ଭ କଲେ ସେହି ସମୟକୁ ଓଡିଆ ନାଟ୍ୟସାହିତ୍ୟର ସୁବର୍ଣ୍ଣଯୁଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଏହା ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଯୁଗ ଅଟେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଧନୁପାଲି ଠାରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ । ମାତ୍ର ୫୬ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ସୁଦୂର ସମ୍ବଲପୁର ତାଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ମୟୂରଭଂଜ ଜିଲ୍ଲାର ବାରିପଦା ସହର ତାଙ୍କର କର୍ମଭୂମି । ସେ ବୃତ୍ତିରେ ଥିଲେ ଇଂରାଜୀ ଅଧ୍ୟାପକ । ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ବିଭାଗରୁ ସେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡିଗ୍ରୀ କରିଥିଲେ ।

ବାରିପଦା ଏକ ଛୋଟ ସହର । ମୟୂରଭଂଜ ମାନଚିତ୍ରରେ ଏହାର ସ୍ଥାନ କ୍ଷୁଦ୍ରାତିକ୍ଷୁଦ୍ର । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ରଂଗମଞ୍ଚର ଇତିହାସ ଲେଖିବା ଏ ପ୍ରବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ବରଂ ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସରେ ୧୯୮୦ ମସିହା ପରେ ଯଦି ମୟୂରଭଞ୍ଜକୁ ଖୋଜିବା ତେବେ ଆପଣାଛାଏଁ କେତେକ ଗୁଣାତ୍ନ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଆମେ ପାଇବା । ସେମାନେ ହେଲେ ନାଟ୍ୟକାର ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଦାସ, ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ । ତିନିଜଣ ନାଟ୍ୟସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ରଂଗମଞ୍ଚ ଥିଲା ଜୀବନ୍ତ ଏବଂ ଓଡିଶା ରଂଗମଞ୍ଚରେ ବେଶ୍ ଆଗୁଆ । ମୟୂରଭଞ୍ଜରେ ପ୍ରଥ କେବେ କେଉଁଠି ନାଟକର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ନାଟକର ନାଟ୍ୟକାର କିଏ ଥିଲେ ସେ ଭଳି ଏକ ପ୍ରାମାଣିକ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରି ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଭବ ମାତ୍ର ଏକ ସୀମିତ ପ୍ରବନ୍ଧର ପରିଧିରେ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲାର ନାଟକର କଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଏ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଆଲୋ କରାଯାଇ ପାରିବ । ୧୯୮୦ ମସିହା, ଅର୍ଥାତ୍ ଆଜିଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୩୪ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟର ସାଂସ୍କୃତିକ ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ନି ନାଟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଅବଦାନ ରହିଛି ସେ କଥା ଆଜିର ଏଇ ପ୍ରବନ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର ବାରିପଦା, ଉଦଲା ଏବଂ କରଞ୍ଜିଆ ଏହି ତିନୋଟି ଛୋଟ ସହର ଥିଲା ନାଟ୍ୟଆମାନଙ୍କ ସହର । ୧୯୮୦ର ବହୁ ପୂର୍ବ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଅନେକ ନାଟକ ସଂଗଠିତ ହୋଇଛି । ଛୋଟବଡ ଅନେକ ନାଟ୍ୟକାର, ଅଭିନେତା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛନ୍ତି ଏ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ । ନାଟକ ରଚନା ଦିଗରେ ନାଟ୍ୟକାର ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଦାସ, ଡଃ ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ ବେଳେବେଳେ ଅ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ନାଟକ ରଚନା କରିଥିଲେ । ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ କେବଳ ନାଟକର ସଫଳତା ଆସେନି । ସେଥିପାଇଁ ଭଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏ ଭଲ ଅଭିନେତାର ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ନାଟ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦିଗରେ ସେମିତି ବିଜୟ ମହାନ୍ତି, ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଦାସ, ଅଜିତ ଦାସ, ଶ କୁମାର ପୃଷ୍ଟି, ରମାକାନ୍ତ ସାହା, ଗୌରୀପଦ ତ୍ରିପାଠୀ, ଡଃ ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର, ଧୀର ବଣ୍ଡା, ପରେଶ ସାହୁ ଏବଂ କୁମରମଣି ନାୟକ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଭୁଲିଯିବାର କଥା ନୁହେଁ । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଥିଲେ ନାଟ୍ୟପ୍ରେମୀ । ଠିକ୍ ସେମିତି ଯଦି ଅଭିନୟ ଦିଗରେ ଖୋଜିବା ତେବେ ବହୁ ଅଭିନେ ଅଭିନେତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ ଆଲୋଚନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ଯେଉଁମାନେକି ବର୍ତ୍ତମାନ ଆକାଶବାଣୀ, ଦୂରଦର୍ଶନ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ତଥା ଓଡିଶାର ଯାତ୍ରା ଜଗ

ବେଶ୍ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବେଶ୍ କେତେଜଣ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଅଭିନେତା ବିଠାରେ ଆଗ ଧାଡ଼ିର କଥା କହିବେ ।

ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ବାରିପଦାର ତିନିଜଣ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେହିଯେ ନାଟକ ରଚନା କରି ନଥିଲେ ତାହା ନୁହେଁ ମାତ୍ର ଏ ତିନିଜଣ ଥିଲେ ଅଗ୍ରଣୀ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଦାସ ଥିଲେ ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠ । ସେ ନିଜେ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାର ଏବଂ ଭଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଏବଂ ବଙ୍ଗଳାର ସୀମାନ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଥିଲା ମୟୂରଭଞ୍ଜ । ସେଥିପାଇଁ ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ବଙ୍ଗଳା ନାଟକଦ୍ୱାରା ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ, ଯାହାକି ତାଙ୍କର ଅନେକ ନାଟକମାନଙ୍କରେ ଆପଣାଛାଏଁ ବାରି ହୋଇ ପଡୁଥିଲା । ଏତଦ୍ ଭିନ୍ନ ତାଙ୍କର ଅନେକ ନାଟକରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଗଢ଼ିଉଠିଥାଏ । ନାଟକରେ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ଉପସ୍ଥାପନ କରି ସେଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନ କରିବାରେ ସେ ଯେପରି ସିଦ୍ଧହସ୍ତ, ସମସ୍ୟାମୂଳକ ନାଟକପ୍ରତି ଦର୍ଶକବୃନ୍ଦ ବୀତସ୍ପୃହ ନହେବାଲାଗି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେହିପରି ଆବେଗଧର୍ମୀ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ପାରଙ୍ଗମ । ତାଙ୍କ ନାଟ୍ୟକୃତିର ବସ୍ତୁବିନ୍ୟାସ, ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣ ଓ ଚରିତ୍ର ଉପଯୋଗୀ ସଂଳାପ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ ଓ ଉପଭୋଗ୍ୟ । ତାଙ୍କ ରଚିତ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ହେଲା – 'ଲୁହାଶିକୁଳି, ସମାଧି, ଯୌତୁକ, ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ, ଭାନୁମତୀର ଖେଳ, କପଟ ପଣା, ଚିଡ଼ିଆଖାନା, ମଣିକାଞ୍ଚନ, ଭୁଲୁ ଓସ୍ତାଦ, ଚକାଭଉଁରୀ, ଫୁଲଶଯ୍ୟା ପ୍ରଭୃତି । ତାଙ୍କର ଅନେକ ନାଟକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ମଧ୍ୟ ରୂପ ନେଇଛି ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର କରଞ୍ଜିଆ ଏବଂ ଉଦଳା ନାମକ ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଜାଗାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ କେବଳ ବାରିପଦାରେ ହିଁ ସେତେବେଳେ ଅନେକ ସମୟରେ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେବାର ଲକ୍ଷ କରାଯାଉଥିଲା । ପୂଜା, ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀରେ ସେତେବେଳେ ମଞ୍ଚନାଟକ ବାରିପଦା ସହରର ମନୋରଞ୍ଜନର ମୁଖ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ଥିଲା । ବାରିପଦାରେ ପ୍ରାୟ ୧୯୭୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଏକ 'ଯୁଗେଚ୍ଛା' ନାମରେ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେକି ବିଜୟ ମହାନ୍ତି (ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର) ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନିଭାଉଥିଲେ ଏବଂ ଧୀର ବଣା, ସେବାନନ୍ଦ ଦେବ, ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ଅଭିନେତା ସେହି ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ । ଯୁଗେଚ୍ଛା ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ତଥା ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରି ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବ ବର୍ଦ୍ଧନ କରୁଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆନନ୍ଦଶଙ୍କରଙ୍କ ସମସାମୟିକ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ କିଛି ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନରେ ଆଉ ଜଣେ ଅଗ୍ରଣୀ ନାଟ୍ୟକାର ସେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଥିଲେ, ସେ ହେଲେ ଡଃ ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର । ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ହେଲା – ଅଶାନ୍ତ ଅରଣ୍ୟ, ନଈର ଠିକଣା, ପ୍ରତିବିମ୍ବ, ଫାଶ, ପଦ୍ମତୋଳା ପ୍ରଭୃତି । ପ୍ରତିବିମ୍ବ ନାଟକ ନିମିତ୍ତ ସେ ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିଥିଲେ । ପ୍ରତିବିମ୍ବ ନାଟକର ମୁଖ୍ୟ କଥାବସ୍ତୁ ଥିଲା ଭାରତବର୍ଷର ଆତଙ୍କବାଦର ସମସ୍ୟା । ଉକ୍ତ ନାଟକ ନିମିତ୍ତ ସେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୮୦ ବେଳକୁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ତଥା ବାରିପଦାକୁ ଟିଭି ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିପାରି ନ ଥିଲା ଏବଂ ମଞ୍ଚ ନାଟକର ବେଶ୍ ଚାହିଦା ସମୟରେ ବାରିପଦାରେ ବହୁ ନାଟ୍ୟପ୍ରତିଭାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ସୌଖିନ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା – ତା'ପରେ ଆମେ, ପୂରବୀ, ନୂପୁର, ମୟୂରୀ ଇତ୍ୟାଦି । ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ସେତେବେଳେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମେଡ଼ିକାଲ ଏସୋସିଏସନ୍, ବେଙ୍କାରସ୍ ଆସୋସିଏସନ୍, ଓକିଲ ସଂଘ, ବଣିକ ସଂଘ ପ୍ରଭୃତି ବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ ନିମିତ୍ତ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରୁଥିଲେ । ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେତେବେଳେ ବାରିପଦାରେ ଯୁଗୋପଯୋଗୀ ମଞ୍ଚଟିଏ ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲା । ସେବାସଂଘ ହଲ୍ ନାମରେ ଏକ ଛୋଟିଆ ମଞ୍ଚଟିଏ ବାରିପଦା ଡେଲି ମାର୍କେଟର ମଝିସ୍ଥଳରେ ହିଁ ରହିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥାମାନେ ନାଟକ କରୁଥିଲେ ସେମାନେ ସେଠି ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରୁଥିଲେ ନଚେତ୍ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ମଞ୍ଚ ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ବକ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ବାରିପଦାରେ ସେବା ସଂଘ ହଲ୍ ଏକମାତ୍ର ମଞ୍ଚଥିଲା ଯେଉଁଠାରେକି ଓଡ଼ିଶାର ସୁନାମଧନ୍ୟ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଥିଏଟର ବହୁବାର ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରହିଛି । ପ୍ରାୟ ୧୯୮୭ ମସିହା ବେଳକୁ ସହୀଦ ସ୍ମୃତିଭବନ ନାମରେ ବାରିପଦାରେ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମରେ ଏକ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା । ୧୯୮୦ରେ ବାରିପଦାରେ ଆଉ ଜଣେ ନାଟ୍ୟରଥୀ ଆସି ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ । ସେ ହେଲେ ନାଟ୍ୟକାର ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ । ନାଟୁଆ ପ୍ରମୋଦ ମହାରାଜା ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଲେ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସର ନୂତନ ଯୁଗର ପ୍ରାରମ୍ଭ ହେଲା । ବହୁ ମଞ୍ଚ ଅଭିନେତାମାନେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତଥା ନାଟ୍ୟକର୍ମୀମାନେ ଧିରେ ଧିରେ ଦୂରଦର୍ଶନ ଓ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ମଞ୍ଚକୁ ଭୁଲିଯିବା ସମୟରେ ବାରିପଦାରେ ଆବିର୍ଭାବ ହେଲେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିପାଠୀ । ଦର୍ଶକମାନେ ମଞ୍ଚ ପ୍ରତି ବିମୁଖ ହୋଇଯାଇଥିବା ସମୟରେ ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ ବାରିପଦାରେ ନୂଆକରି 'ତା' ପରେ ଆମେ' ନାମରେ ଏକ ସୌଖିନ

ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥାର ସୃଷ୍ଟିକଲେ ଯାହାର ସଭାପତି ଦାୟିତ୍ୱ ସେ ନିଜେ ତୁଲାଉଥିଲେ । ଆଜିର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଜଗତର ସୁନାମଧନ୍ୟ ଅଭିନେତା - ବିଜୟ ମହାନ୍ତି, ମିହିର ଦାସ, ଅଜିତ୍ ଦାସ, ସ୍ୱର୍ଗତ ଗଡିସାହୁ, ଉତ୍ତମ ମହାନ୍ତି, ଅସିତ ପତି ପ୍ରଭୃତି ଦିନେ ବାରିପଦାର ମଞ୍ଚ ଅଭିନେତା ଥିଲେ । ଏମାନେ ସହରର ବିଭିନ୍ନ ସାହିର ଗଳିକନ୍ଦିରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ମଞ୍ଚ ନିର୍ମାଣକରି ନାଟକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବାର ବହୁ ନଜିର ଅତୀତରେ ରହିଛି । ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଭଞ୍ଜ, ସରୋଜ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଶାନ୍ତନୁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ସୁନାମଧନ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କ ଦିନେ ବାରିପଦା ଥିଲା ଚରାଭୂଇଁ । ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଚେଷ୍ଟାରେ ବାରିପଦାର ପୂର୍ବ ନାଟ୍ୟଗୌରବ ପୁଣି ଫେରିଆସିଲା । ସୃଷ୍ଟିହେଲା ମୟୂରଭଞ୍ଜର ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସର ଏକ ନୂତନ ପର୍ବ । ବହୁ ନାଟ୍ୟପ୍ରେମୀ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଧାଇଁ ଆସିଲେ । 'ତା' ପରେ ଆମେ' ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥାର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ ସେମାନେ ହେଲେ - ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦେଓ, ରବିନାରାୟଣ ପଣ୍ଡା, ଅନୁପ ସାହା, ଚିନ୍ମୟଦାସ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପରେଶ ସାହୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟକିଙ୍କର ପଣ୍ଡା, ସମାଜ ପତି, ଗୋପୀନାଥ ରଥ ଏବଂ ଧୀ... ବଣ୍ଡା, ଗୌରୀପଦ ତ୍ରିପାଠୀ ପ୍ରଭୃତି । ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ରଚିତ ବହୁ ନାଟକ ଏହି ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଅଭିନିତ ହେଲା । ଜିଲ୍ଲା ତଥା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ନାଟକଗୁଡିକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଲା । ନାଟ୍ୟକର୍ମୀମାନେ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗୀତାମାନଙ୍କରେ ନାଟର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରସ୍କୃତ ହେଲେ । ଉତ୍ତମ ମାନର କଳାକୃତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି କଳାକାରମାନେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ପୁରସ୍କୃତ ହେଲେ ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଓଡିଶା ତଥା ଓଡିଶା ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସିତ ହେଲା । 'ତା' ପରେ ଆମେ' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଲା 'ଜଠର'। ପେଟର ଜ୍ୱାଳା ମଣିଷକୁ କେତେ ନିମ୍ନସ୍ତରକୁ ନେଇଯାଇପାରେ ତାହା ନାଟ୍ୟକାର ଉକ୍ତ ନାଟକରେ ବେଶ ଜୀବନ୍ତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଏହି ନାଟକ ବେଶ୍ ଚର୍ଚ୍ଚାର ବିଷୟ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ନାଟ୍ୟକୃତିର ଏକ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

ପ୍ରଥମ ମଞ୍ଚ ନାଟକ : ଅମାବାସ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର (୧୯୭୧)

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶିତ ନାଟକ : ଗୋଟିଏ ବୁଲାକୁକୁରର ଜନ୍ମ ବୃତ୍ତାନ୍ତ (୧୯୮୩)

ପ୍ରକାଶିତ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ନାଟକ : ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ଦଣ୍ଡଧାରୀ, କାଳିଆ ଉବାଚ, ବେଗମ୍, କେନ୍‌ସର, ନିଶାନ୍ତ, ଯେଉଁ ବନସ୍ତରେ ମଣିଷ ନାହିଁ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡେ ନାହିଁ,

ପ୍ରକାଶିତ ଏକାଙ୍କିକା ବା କ୍ଷୁଦ୍ରନାଟକ : ଗୁରୁ କୃତ୍ତିବାସ, ପରିଚୟ, ଅସତ୍ୟ ପାଠଶାଳା, ସ୍ୱୟଂବର, ସବୁଠୁ ଗରିବ ଲୋକ ଏବଂ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ନିଶ ପ୍ରଭୃତି ।

ଅପ୍ରକାଶିତ ନାଟକ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରନାଟକ : ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱର, ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀରାଜ ଘୋଡା ସଂପର୍କରେ, ବତାଶୁଣ୍ଡ, ବାଜେନାଟକ, ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ, ରାଜକୀୟ, ଏଇ ପଥ, ଉଦ୍‌ବାସ୍ତୁ, ମୁଁ, ଜୀବନଯାତ୍ରୀ, ସବୁଜ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମିଛ ଦୁନିଆ, ବିଦେଶୀ ଦେବଦାସୀ, ତ୍ରିଭୁଜ, ସୀମାବଦ୍ଧ, କେତୋଟି ଅଗ୍ନିଦଗ୍ଧ ପତଙ୍ଗ, ମହାନିର୍ବାଣ, କୁମାର ଗିରୀ, ପଦ୍ମାପଣ୍ଡା, ଜଠର, କାହାଣୀ ଗୋଟିଏ କହରେ ଶବର, ଫେରିଯାଅ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ, ହନୁ ଉପଦ୍ରବ ସଂବାଦ, ଧନ୍ଦା ଏବେ ମାନ୍ଦା ନୁହଁ, ଅନ୍ଧଦେଶରେ ଚିଦ୍ମାନନ୍ଦ, ତ୍ରିଶଙ୍କୁ, ଅଜ୍ଞାତବାସ, ଲଗାମ, ମୁକ୍ତାଭାଉ, ଆଁକାୟୁ ଡକ୍ଟର, ଛଉନାଟକ, କୁକୁଡା ପାଳନ କଥା, ନାୟକର ନାମ ଜଗନ୍ନାଥ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଆନନ୍ଦେ ଏକବାରେ ବୋଲ ହରିବୋଲ, କଥା ଅମୃତ ସମାନ (କ୍ଷୁଦ୍ର ନାଟକ), ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା (କ୍ଷୁଦ୍ର ନାଟକ), ଏପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଆକାରରେ ବହୁନାଟକ ତାଙ୍କର ରଚିତ ହୋଇରହିଛି ଯାହା ଅନେକଥର ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହୋଇଛି ସିନା ଏଯାବତ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇପାରି ନାହିଁ ।

ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାଟ୍ୟ ରଚନାର ସମୟକାଳ ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଏ ତେବେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ୧୯୭୧ରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ନାଟ୍ୟ ରଚନା - 'ଅମାବାସ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର' । ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୦୧୨ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଲେଖନି ଚାଳନା ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥିଲେ । ୧୯୫... ମସିହାଠାରୁ ୨୦୧୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ୫୬ ବର୍ଷର ସ୍ୱଳ୍ପ ଅବଧୀର ଜୀବନ ବହନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିପାଠୀ ୧୯୭୧ ରୁ ୨୦୧୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲେଖନୀ ଚାଳନା କରିଥିଲେ ପ୍ରାୟ ୪୧ ବର୍ଷ । ୪୧ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏକଶହରୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ନାଟକ ସେ ରଚନା କରିଯାଇଛନ୍ତି ।

ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାଟକର ଲୋକପ୍ରିୟତାର କାରଣ :

'ତା'ପରେ ଆମେ' ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଯେବେ ବି ଯେଉଁଠି ସେତେବେଳେ ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରୁଥିଲା ସେଠାରେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ଅଭାବ ରହୁ ନ ଥିଲା । ଓଡିଶାକୁ ଧିରେ ଧିରେ ବ୍ୟାପି ଗଲା ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କର ଏହି ଜନପ୍ରିୟତାର କଥା । ଓଡିଶାର ବହୁ ନାମ ସୁନାମଧନ୍ୟ ନାଟ୍ୟ ସଂସ୍ଥାମାନେ ତାଙ୍କ ନାଟକ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ 'ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ଦଣ୍ଡଧାରୀ' ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଥିଏଟର୍ସ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଚସ୍ଥ

ଅଭିନିତ ହୋଇଛି ।

କଥାବସ୍ତୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାଟକର ଜନପ୍ରିୟତାର ଏକ କାରଣ ହେଲା ତାଙ୍କର କଥାବସ୍ତୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଟକର କଥାବସ୍ତୁରେ ଥାଏ ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜର ଦୈନନ୍ଦିନ ସମସ୍ୟା, ଯାହା ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ବେଶ୍ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକର କଥାବସ୍ତୁ ଜନିତ ଲୋକପ୍ରିୟତାର କଥା ନିମ୍ନକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ । 'ବେଗମ୍' ନାଟକରେ – ଅନାବିଳ ପ୍ରେମର ସମସ୍ୟା, 'ଯେଉଁ ବନସ୍ତରେ ମଣିଷ ନାହିଁରେ' – ପରିବେଶର ସମସ୍ୟା, 'ସଂବାଳୁଆ'ରେ – ଶିକ୍ଷାନୀତିର ସମସ୍ୟା, 'ପାର୍ଥ' ନାଟକରେ – କାନୁନ୍ ରକ୍ଷକ ପୋଲିସର ସମସ୍ୟା, 'ଫେରିଯାଅ ରାମଚନ୍ଦ୍ର' ନାଟକରେ – ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଅବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ୟା ଏବଂ 'ନିଶାନ୍ତ'ରେ – ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ରାଜନୀତିର ସମସ୍ୟାକୁ ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ନାଟକର ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ତାହା ବାସ୍ତବରେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ।

ନାଟ୍ୟଶୈଳୀ :

ନାଟ୍ୟସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ନାଟକର ପ୍ରଥମ ରୂପ ଥିଲା ଲୋକନାଟ୍ୟର ରୂପ । ରାଉରକେଲାର କଳଚରାଲ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ୱାରା ସେ ସମୟରେ ଏକ ଲୋକନାଟକ ମହୋତ୍ସବ ଏବଂ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିଲା । ତ୍ରିପାଠୀ ମହାଶୟ 'ତା'ପରେ ଆମେ' ଅନୁଷ୍ଠାନର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥାକୁ କଳଚରାଲ ଏକାଡେମୀରେ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ ବହୁବାର ସେଠାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକର ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ତାଙ୍କୁ କଳଚରାଲ ଏକାଡେମୀର ଲୋକନାଟକ ମହୋତ୍ସବର ନିମିତ୍ତ ଏକ ନାଟକ ରଚନା କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ନାଟକର ଶୈଳୀ ଲୋକନାଟ୍ୟ ଶୈଳୀ ଅଟେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ – ସଂବାଳୁଆ, କେନ୍‌ସର, ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ଦଣ୍ଡଧାରୀ, ଫେରିଯାଅ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ନିଶାନ୍ତ, ଛଠର, ପାର୍ଥ, ଛଉନାଟକ, ମୁକ୍ତିଲାଭ ପ୍ରଭୃତି । ଲୋକନାଟକର ଧାରାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ବେଶ୍ ନିକଟତର ହୋଇପାରିଥାଏ । ସଂଗୀତ ବାଦ୍ୟ ମୁଖରିତ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ବେଶ୍ ଆକର୍ଷିତ କରିଥାଏ । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ ନ ଥିଲା ।

ହାସ୍ୟରସ :

ବହୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ ଏହି ମତପ୍ରକାଶ କରିଥାଆନ୍ତି ଯେ ମଣିଷ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ କିଛି ସମୟ ମନଖୋଲା ହସ ହସିବା ଉଚିତ୍ । ହସିବା ଦ୍ୱାରା ଶରୀରରେ ରକ୍ତ ସଂଚଳନ ପ୍ରଖର ହେବା ସହିତ ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ରହେ ଏବଂ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ଫୁଟିଉଠେ । କ୍ରନ୍ଦନ ମଣିଷ ଶରୀରରେ କେତେକ ରୋଗକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ଏବଂ କେତେକ ରୋଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଅପରନ୍ତୁ ହସ କେତେକ ରୋଗକୁ ଆଦୌ ହେବାକୁ ଦେଇ ନ ଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ହୋଇଥିବା ରୋଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଦେଇ ନ ଥାଏ ବୋଲି ବହୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ ମତପ୍ରକାଶ କରିଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ହାସ୍ୟରସ ମଣିଷର ଏକ ଉପାଦେୟ ବସ୍ତୁ । ସେଥିପାଇଁ ମଣିଷ ସଦାସର୍ବଦା ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ନାଟକ ନାମରେ ଉତ୍ତର-ଆଧୁନିକ ନାଟକର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱର ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଯାହାକୁ ଆମେ ଏବସର୍ଡ୍ ନାଟକ ବୋଲି କହିପାରିବା । ଏବସର୍ଡ ବା ଦୁର୍ବୋଧ ନାଟକରେ ବହୁ ନାଟ୍ୟକାର ଜୀବନର ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଯାଇ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟରୁ ବହୁ ଦୂରକୁ ଠେଲି ଦେଇଥିଲେ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ନାଟକର ପ୍ରଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ବିଦେଶୀ ଭାବରେ ସଂସ୍କୃତି ପରଂପରାକୁ ଭୁଲି ଓଡ଼ିଶାର ମାଟି ପାଣି ପବନକୁ ଛୁଇଁମଣି ନୂତନତାର ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିଭୋର ହୋଇ ପଥଚ୍ୟୁତ ହୋଇଥିଲେ ଉତ୍ତର-ଆଧୁନିକ ସମୟରେ ନାଟ୍ୟକାରଗଣ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକରେ ଲେଖନୀ ଚାଳନା କଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବେ ଜାଣିପାରିଥିଲେ ଯେ ବିମୁଖ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ପୁଣିଥରେ ମଞ୍ଚାଭିମୁଖୀ କରିବା ନିମିତ୍ତ ନାଟକରେ ହାସ୍ୟରସ ବା ହ୍ୟୁମରସର ପ୍ରୟୋଗ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ କେତୋଟି ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ନାଟକ ମଧ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ, ସ୍ୱୟଂବର, ଫେରିଯାଅ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ଛଉନାଟକ, ଆନନ୍ଦେ ଏକବାର ହରିବୋଲ, ନିଶାନ୍ତ, ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ ନିଶ (କ୍ଷୁଦ୍ର ନାଟକ), ପାର୍ଥ ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟତମ ଅଟେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ 'ସଂବାଳୁଆ' (୧୯୮୬) ନାଟକଟି ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ତାହା ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ନାଟକ ତାହା ପାଠକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ନାଟକଟି ବାରିପଦାର ସୁନାମଧନ୍ୟ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ସୌଖୀନ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା 'ରୂପାନ୍ତର' ପ୍ରାୟ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ପଚିଶଟି ମଞ୍ଚରେ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରିସାରିଛି । ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ 'ତା'ପରେ ଆମେ' ଅନୁଷ୍ଠାନ ୧୯୮୬ ମସିହାରେ ରାଉରକେଲା କଳଚରାଲ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ଲୋକନାଟକ ମହୋତ୍ସବରେ ମଂଚସ୍ଥ କରି ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ ପୁରସ୍କାରର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିଥିଲା । ନାଟକର ଅବଧି ଥିଲା ୨ ଘଣ୍ଟା

୧୫ ମିନିଟ୍ । ନାଟକରେ ନାଟକୀୟ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଏବଂ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଏପରି ଭାବେ ଭରି ରହିଛି ଯାହାକି ନାଟକର ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ରକେ ଦର୍ଶକମାନେ ନାଟକରେ ଏପରି ମଜ୍ଜିଯାଉଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ କେତେସମୟ ବସି ନାଟକ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସେ କଥା ଭୁଲିଯାଉଥିଲେ । ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହସର ଘୁ ଏପରି ଭାବରେ ନିର୍ଗତ ହେଉଥିଲା ଯେ ହସର ଶବ୍ଦରେ ଗୋଟିଏ ସଂଳାପ ପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସଂଳାପ ସେମାନେ ଶୁଣିପାରୁ ନଥିଲେ । ଏ ନାଟକରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକଠାରୁ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ଅବଧିର ଏକ ନାଟକରେ ନାଟ୍ୟକା ନାଟକର ମୁଖ୍ୟ ଚରିତ୍ର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ନାଟକର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ମଞ୍ଚକୁ ନେଇ ସର୍ବଶେଷରେ ନାଟକ ଶେଷରେ ମଞ୍ଚରୁ ବାହାର କରିଛନ୍ତି । ମ ନାଟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟ ନାଟ୍ୟକାର ଏବଂ ଅଭିନେତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଦୁଃସାହସର କଥା । ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ହେଉଛି ଲୋକନାଟକ ଶୈଳ ବ୍ୟବହାର । ଏଥିରେ ମଞ୍ଚର ଶେଷ ଭାଗରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦ୍ୱୈତମଞ୍ଚରେ କଂଢେଇ ନାଚ ମାଧ୍ୟମରେ ନାଟକର କାହାଣୀକୁ ଆଗୁଆ କରିବା । ନାମକରଣରେ ମଧ୍ୟ ନାଟ୍ୟକାର ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବଧାରା ରହିଥିଲା । ନାଟକର ନାମ ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶକମାନେ ନାଟକ ପ୍ରତି ଅଦ୍ଭୁ ହେଉଥିଲେ । ଯେମିତି 'ସଂବାଳୁଆ' । ଆଜିର ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଛାତ୍ରରୂପକ ସଂବାଳୁଆ ମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପ ପ୍ରଜାପତିରେ ପହଁଚଇ ପାରୁନାହିଁ । ପା ପଢ଼ି ମଧ୍ୟ ସବୁଦିନେ ସେ ଲୋମଶ ଘୃଣିତ ସଂବାଳୁଆ ହୋଇ ସମାଜରେ ବାସ କରୁଛି । ଏହାଥିଲା ନାଟକର ମୁଖ୍ୟ କଥାବସ୍ତୁ ।

ସଂବାଳୁଆ ନାଟକର କେତୋଟି ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ସଂଳାପ -

ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ : (ଛାତ୍ରକୁ) "Ram said that he had killed Raban" - Ram which case ?

ଛାତ୍ର : ପୁରାପୁରି ମର୍ଡର କେଶ୍ - ସାର ଜାଣିନା ?

ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷକ : ନା ତମେ ଠିକ୍ କହିଛ ।

ଛାତ୍ର : ସାର ଠିକ୍ କେମିତି ?

ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷକ : ନୁହେଁତ ଆଉ କ'ଣ ? ରାମ ଯେତେବେଳେ ମାନି ନେଇଛି ସେଇଟା ମର୍ଡର୍ କେଶ୍, ଆଉ ଯଦି ନ ମାନେ ତେବେ ସୁଇସାଇଡ୍ କେଶ୍ ।

x x x x x

ଗଣିତ ଶିକ୍ଷକ : ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ପରୀକ୍ଷା - ବାଘୁଣୀ ଛୁଆ ଦିଏ ନା ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ?

ଛାତ୍ର : ଇଏତ ସାଧାକଥା । ଦେଖନ୍ତୁ ସାର, ବାଘୁଣୀ ହେଲା ଜଙ୍ଗଲର ରାଣୀ ତେଣୁ ସେ କାହା କଥା ମାନେନି । ତା' ନିଜମ କରେ । ତେଣୁ ତା'ର ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ଆଉ ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ଛୁଆ ଦିଏ ।

ଏପରି ସବୁ ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ସଂଳାପରେ କେବଳ ସଂବାଳୁଆ ନୁହେଁ ତାଙ୍କ ରଚିତ ଅନେକ ନାଟକରେ ଏପରି ହାସ୍ୟରସ ଭରି ରହିଥାଏ ଦର୍ଶକର ଉତ୍କଣ୍ଠା ତାକୁ ନାଟକରେ ବାନ୍ଧିରଖେ ।

ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରୁ ନାଟକ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ କଠିନତମ କଳା । ନାଟ୍ୟକାର ଔରସରୁ ଜାତ ନାଟ୍ୟ ଶିଶୁ ମଞ୍ଚର ପାଦ ପ୍ରଦୀ ସମ୍ମୁଖରେ ତା'ର ହାତ ଗୋଡ ହଲାଇ ଯେଉଁ ଚମତ୍କାରିତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରେ ସେଥିରେ ଦର୍ଶକ ଅଭିଭୂତ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଏ ସାହିତ୍ୟ ତା'ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦର୍ଶକର ପ୍ରାଣରେ ଆଘାତ କରେ । ଯୁଗଯୁଗ ଧରି ସାହିତ୍ୟର ସମାଲୋଚକମାନେ ଯେଉଁ ମତ ପୋଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି - "Litera ture is the criticism of the Society" - ଏ ମତରେ ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସମାଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବେଳେ ନାଟ୍ୟ ବିଭାଗ ତା'ର ନାଟ୍ୟମଞ୍ଚକୁ ନେଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଏକ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରତିଭା । ଯୁଗରୁଚି, ସମୟ ଉପଯୋଗୀ ନାଟକ ରଚନା କରିବାରେ ସେ ବେଶ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ମାତ୍ର ତାଙ୍କର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ବାରିପଦା ସହର । ବାରିପଦା ସହରରେ ବାସକରି ମୟୂରଭଞ୍ଜର ମାଟି, ପାଣି, ପବନକୁ ସେ ଆପଣାର କରିପାରିଥିଲେ । ଏ ଜିଲ୍ଲାର ଜନମାନସକୁ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇ ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରଚନାରେ ସେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ନାଟକ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁ ପାରୁଥିଲା ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ସୌଖୀନ ତଥା ପେଷାଦାର ନାଟ୍ୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ପରିବେଷିତ ତଥା ପ୍ରଶଂସିତ ହୋଇସାରିଛି । ତାଙ୍କ ରଚିତ ଅଧିକାଂଶ ନାଟକ ପାଇଁ - ସଂଗୀତ ନାଟକ ଏକାଡେମୀ (ରାଉରକେଲା), ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ବଳୟ (ବାଲେଶ୍ୱର),

(ଢେଙ୍କାନାଳ), ନାଟ୍ୟପଗ୍ରୁମ୍ (ସମ୍ବଲପୁର) ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ସେ ବହୁବାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟ୍ୟକାର ଭାବରେ ପୁରସ୍କୃତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ତଥା ଓଡିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାର ସାହିତ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ବହୁବାର ସମ୍ମାନିତ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଗର୍ବ ଏବଂ ଗୌରବର କଥା ଏହି ଯେ, ତାଙ୍କ ରଚିତ 'ନିଶାନ୍ତ' ନାଟକପାଇଁ ଗତ ୧୯୯୯ ମସିହାରେ ସେ 'ଓଡିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ' ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିପାରିଛନ୍ତି । ସର୍ବୋପରି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ନାଟ୍ୟପ୍ରତିଭା କେବଳ ଓଡିଶାରେ କାହିଁକି ଓଡିଶା ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆଦୃତ ହୋଇଅଛି । ତାଙ୍କ କୃତି ଓ କୃତିତ୍ୱର ତୁଳନା ନାହିଁ । ସୃଜନଶୀଳ ସ୍ରଷ୍ଟା ରୂପେ ସେ ସାଂପ୍ରତିକ ଓଡିଆ ନାଟ୍ୟ ଜଗତର ଜଣେ ସର୍ବଜନ ପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ । ମଞ୍ଚ ଉପଯୋଗୀ ନାଟକ ରଚନାରେ ସେ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାଟ୍ୟକାର । ସମକାଳୀନ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍, ଅସଫଳତା ଏବଂ ସମସ୍ୟାକୁ ନିପୁଣ ଭାବରେ ନାଟକ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ୱକୀୟଧାରାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ସେ ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଜଣେ ସଫଳ ଶିଳ୍ପୀରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ନାଟ୍ୟବସ୍ତୁ ନିର୍ବାଚନ, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସଂଘାତ, ସଂଳାପ ଉପସ୍ଥାପନ ସର୍ବୋପରି ଜୀବନ ଜିଜ୍ଞାସାର ପରିପ୍ରକାଶ ବାସ୍ତବରେ ଚମତ୍କାର ଏବଂ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଉପାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ସାହିତ୍ୟ, କଳା, ସଂସ୍କୃତିକୁ ତାଙ୍କର ଅବଦାନ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଦିଗ୍ଦିର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରେ । ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ୱାକ୍ଷର ସ୍ୱକୀୟ ଦ୍ୟୁତିରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଓ ଭାସ୍ୱର । ସୁନାମଧନ୍ୟ ନାଟ୍ୟକାର ଭାବରେ ସେ ଭଞ୍ଜବାସୀଙ୍କର ଜଣେ ଚଳମାନ ପ୍ରତିଭା ଥିଲେ ।

ବାସ୍ତବରେ ଓଡିଆ ନାଟ୍ୟସାହିତ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ ଜଣେ କାଳଜୟୀ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ରଷ୍ଟା । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ କେବଳ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ନୁହେଁ ସାରା ଓଡିଶାର ନାଟ୍ୟ ଜଗତ ଏକ ବଡ଼ିଲା ପୁଅକୁ ହରାଇ ଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ଆନନ୍ଦଶଙ୍କର ଏବଂ ପଞ୍ଚାନନ ପାତ୍ର ସେପାରିକି ଯାଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ମନେହେଲା ମୟୂରଭଞ୍ଜ ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସର ଏକ ଯୁଗର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟିଲା ।

ଓଡିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନତି କଳ୍ପେ ତାଙ୍କର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ସାଧନା ଓ ପ୍ରତିଭାକୁ ସମ୍ମାନ ଜଣାଇ ଏହି ଆଶା ପୋଷଣ କରାଯାଇପାରେ ଯେ - ଯୁଗେଯୁଗେ ନାଟ୍ୟକାର ଭାବେ ଏ ଭଞ୍ଜମାଟିରେ କେବଳ ପ୍ରମୋଦ ତ୍ରିପାଠୀ ମାନେ ହିଁ ଜନ୍ମ ନିଅନ୍ତୁ ।

ଏ ଘର ସେ ଘର

ମେଘମାଳା ବେହେରା
ପ୍ରାଧ୍ୟାପିକା, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ

ସାଗରିକା ବୁଝି ପାରୁନଥିଲା ସେଦିନ ବର୍ଷା କାହିଁକି ତା'ର ବାଟ ଓଗାଳୁଥିଲା । ସେଇ ଘରକୁ ଯିବାର ପ୍ରଥମଦିନରେ ବି ସେ ତା'ର ବାଟ ଓଗାଳିଥିଲା, ଭିଜେଇ ଦେଇଥିଲା ତାକୁ । ପୁଣି ସେଇଘରୁ ବିଦାୟ ନେଲାବେଳେ ବି ସେଇ ଏକା କଥା । ସବୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନରେ ବର୍ଷା ତା'ହେଲେ ତା'ର ବାଟ ଓଗାଳିବ । ଏହା ତା'ର ଅଧିକାର ବୋଧେ । ଜନ୍ମମାଟି ଛାଡି ଯେଉଁଦିନ ସେ ନୂଆ ଏକ ମାଟିରେ ପାଦ ଥାପିବା ପାଇଁ ଗୋଡ କାଢିଥିଲା, ସେ ଦିନ ବି ବର୍ଷା କମ୍ ହଇରାଣ କରି ନଥିଲା ତା'କୁ । ବର୍ଷାର ଏମିତି ଚପଳତାରୁ ସେ ବୁଝିନେଇଥିଲା ଯେ ସେ କେବଳ ବର୍ଷାକୁ ଭଲପାଏ ନାହିଁ, ବର୍ଷା ବି ତା'କୁ ଭଲପାଏ । ଠିକ୍ ଅଛି, ବର୍ଷା ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ତା'କୁ ଏତେ ଭଲ ପାଏ, ସେ ଏକା କାହିଁକି ଯିବ, ବର୍ଷାକୁ ବି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବ । ଗାଡିଟିଏ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଲାଗି ପଡିଲା ସାଗରିକା । ସେ ଘରର ବିଦାୟପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଥିଲା । ଉପସ୍ଥାନ ଖାତାରୁ ତା ନାମ ବି କଟିଯାଇଥିଲା । ସେଇଦିନ ସୁଦ୍ଧା ନୂଆଘରର ଉପସ୍ଥାନ ଖାତାରେ ନାମଟା ଚଢାଇବାର ଥିଲା । ନ ହେଲେ ବେଘର ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ସେ । ଯାହାହେଉ ଗାଡିଟିଏ ମିଳିଗଲା । ବର୍ଷାର ହାତଧରି ଗାଡିରେ ବସିଲା ସାଗରିକା । ପୁରୁଣା ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମନଭରି ପଦେ କଥା ହେବାର ସୁଯୋଗ ଦେଲା ନାହିଁ ବର୍ଷା ।

ଗାଡ଼ି ଆଗେଇଲା । ବାଟ ସାରା ବର୍ଷାର ଲୁଚକାଳି ଖେଳ । ହେଲେ ସେହି ନୂଆଘରକୁ ଲମ୍ବିଥିବା ରାସ୍ତା ଆଡ଼କୁ ଗାଡ଼ି ଯେତେବେଳେ
ମୁହାଁଇଲା, ବର୍ଷା ଟପ୍‌କିନା ହାତଛଡ଼ା ହେଲା । ନୂଆଘରର ମୁଖ୍ୟଫାଟକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଗାଡ଼ି । ଆଗରେ ବର୍ଷା ଧୂଆ ପ୍ରବେଶ ପଥ । ବାମପଟେ
ପ୍ରଶାସନିକ ଭବନ । ସେ ବର୍ଷା ଭିଜା ମାଟି ଉପରେ ପାଦ ରଖି ପ୍ରଶାସନିକ ଭବନକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ବେଳେ ଲାଗୁଥିଲା ବର୍ଷା ତା'ର ହାତ ଛ
ନାହିଁ, ଲୁଚି ଯାଇଛି କ୍ଷଣେ ପାଇଁ ମାତ୍ର । ବର୍ଷା ସାଗରିକାର ଆଜୀବନ ସାଥୀ । କେମିତି ଛାଡ଼ିବ ସେ ତା'ର ହାତ ? ନୂଆଘରେ ଯୋଗ ଦେବା
ନାହିଁ, ... ପୁରୁଣା ଘରଟା ତା'ପାଇଁ ସେ ଘର ହୋଇଗଲା । ପ୍ରଶାସନି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶେଷହେଲା ପରେ ସାଗରିକା ଏଇ ନୂଆଘରର ମଣିଷ ହୋଇଗଲା । ପୁରୁଣା ଘରଟା ତା'ପାଇଁ ସେ ଘର ହୋଇଗଲା । ପ୍ରଶାସନି
ଭବନରୁ ଫେରିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଏବେ ବି ଝଟକୁଛି ତା' ମନ ଭିତରେ । ଦୁଇପଟେ ଛୋଟବଡ଼ କୋଠରୀ । ନିବୁଜ ବସାର ଛୋଟିଆ ଫାଙ୍କ ଭିତରୁ କା
ଚଞ୍ଚୁଧାରୀ ପକ୍ଷୀଶାବକ ତା'ର ସେହି ଟିକି ମୁହଁଟିକୁ ବାହାର କରି ଘରିଆଡ଼କୁ ଟିକେ ନିରେଖି ନେଲାପରେ ପୁଣି ସେଇ ବସାଭିତରେ ଆତ୍ମଗୋପ
କଲାପରି ସେହି କୋଠରୀ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ସୁନ୍ଦର ସୁସଜ୍ଜିତ ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍ ବୋଳା ମୁହଁ କେତୋଟି କବାଟ ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସି ନୂଆ ଆଗନ୍ତୁକଟି
ପରଖି ନେବାପରେ ପୁଣି କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଇଥିଲେ । ସେହି ମୁହଁ ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କୁ ନେଇ ଭରି ରହିଥିବା ଉତ୍ସୁକତାର ପ୍ରଭେ
କ୍ଷଣକରେ ଲୋପ ପାଇ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ସୁଶୋଭିତ ଅଧରରେ କ୍ଷୀଣ ହସ ଧାରରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ସାଗରିକା ଧ
ନେଇଥିଲା ସେମାନେ ବୋଧେ ତାକୁ ପସନ୍ଦ କଲେ । ସେମାନେ ତା'କୁ ପସନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତୁ ବା ନଥା'ନ୍ତୁ ସେମାନେ ଯେ ସାଗରିକାକୁ ଭାରି ଭ
ଲାଗିଥିଲେ, ସେ କଥା ସାଗରିକା କେବେ ବି ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବ ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ବୋଧେ ପ୍ରଥମ ଦିନର ସେଇ ପ୍ରଥମସ୍ମୃତି ହୃଦୟ ବାକ୍ସ
ତା'ର ସାଇତା ହୋଇ ରହିଛି ଅମୂଲ୍ୟ ଧନ ପରି ।

ହେଲେ ସେଇ ପୁରୁଣା ଘରର ସ୍ମୃତି ଏବେ ବି ଜୀବିତ, ଏବେ ବି କଥା କହେ । ଚଉଦ ବର୍ଷ ତଳେ ସେଇ ଘରକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଯିବା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯେବେ ଆସିଥିଲା, ସାଗରିକାର ବୟସ ସେତେବେଳେ ଏତେ ପରିପକ୍ୱ ହୋଇ ନଥିଲା ଯେ ସେ କାନ୍ଦିଲେ ଲାଜ ଲାଗିବ । ତେଣୁ ବ
କାନ୍ଦିଥିଲା ସେ । ଜଙ୍ଗଲଘେରା ରାସ୍ତାଦେଇ ଗଲାବେଳେ ନିଜର ଲୁହଭରି ଆଖିକୁ ଗାଡ଼ି କାଚରେ ଦେଖି ଅନେକଥର ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ସାଗରି
ହେଲେ ଦିନ କେଇଟାରେ ସବୁକିଛି ବଦଳିଗଲା । କାନ୍ଦୁରା ଶିଶୁକୁ କେବେ ଝୁମୁକା ଦେଖାଇ, କେବେ ବାଘମୁଖା କି ବେଲୁନ୍ ଦେଖାଇ ମାଆ ଭା
ବହଲେଇଲା ପରି ସବୁଜ ସୁଷମା ପ୍ରକୃତି ତା'ର ନାନା ବିଭବ ଦେଖାଇ ସାଗରିକାକୁ ବୋଧ ଦେଇଥିଲା । କେତେବେଳେ ଦିଗନ୍ତବିସ୍ତା
ସବୁଜଧାନ କ୍ଷେତ, ତ କେତେବେଳେ ଶରତ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୁଭ୍ର କାଶତଣ୍ଡୀର ଢେଉଢେଉକା ନାଚ, ପୁଣି କେତେବେଳେ କୁମୁଦିନୀ ବିମଣ୍ଡିତ ସ୍ୱଚ୍ଛ
ଜଳରାଶିର ମନଲୋଭା ଦୃଶ୍ୟ ଆଦି ଦେଖାଇ ପ୍ରକୃତରାଣୀ ମନ ଚୋରୀ କରି ନେଇଥିଲା ସାଗରିକାର । ସରଳ, ନିଷ୍ପାପ, ନିରୀହ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଓ
ସେଠିକାର ସାଧାସିଧା ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ାକ ଖୁବ୍‌ଶୀଘ୍ର ଆପଣାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ତା'ର । ନିମ୍ନମାଳିନୀ ସେଇ ଘରଟିର ଅସରନ୍ତି ନୈସର୍ଗିକ ପ୍ରାକୃ
ରୂପଛଟା ବିମୋହିତ କରିଥିଲା ସାଗରିକାକୁ । ଯାତ୍ରାକଷ୍ଟ ଭୁଲି ଜୀବନକୁ ନୂଆକରି ଜୀଇଁଥିଲା ସେଠି । ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଦେବଦାରୁ, ବିରାଟ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର
ରୂପମତୀ କାଗିଜାଫୁଲ, ଆକାଶଛୁଆଁ ମୁଚୁକୁନ୍ଦ ମୂଳର ସେହି ପକ୍‌କା ପିଣ୍ଡି ଆଉ ଛୋଟ ସେଇ ବଉଳଗଛଟୀ ସତରେ ବହୁ ପାଲଟି ଯାଇଥି
ସାଗରିକାର । ରୁଟିନ୍‌ଜୀବନ ପରେ ସେହି ବଉଳଗଛମୂଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏକାଠି ହେବା ଏବଂ ହସ, ଖୁସି, ମଜା ପୁଣି କେତେବେଳେ ଥଟ୍ଟା ଓ
ବିଦ୍ରୂପର କଥାପରେ ନିଜ ନୀଡ଼କୁ ଫେରିଯିବାର ଜୀବନ ଥିଲା ବେଶ୍ ଆମୋଦ ଭରା । ସେହି ବଉଳଗଛରେ ଯାଦୁ ଥାଏ କି କ'ଣ, ରାଗ, ଶୋ
ଦୁଃଖ, ଝଗଡ଼ାର ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ ସେଠି ହସ ପାଲଟି ଯାଆନ୍ତି । ଏବେବି କେବେ କେବେ ନିରୋଳାମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେଇ ବଉଳଗଛର ହସର ପରେ
ଖୋଲି ହୋଇଯାଏ ସାଗରିକା ଆଗରେ । ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି ତା'ର, ମେଲାଣିଦିନ ମନଭରି ତେଣୁ ଆଖିପୂରାଇ ଦେଖିଥିଲା ସେ ତା'ର ପ୍ରିୟ ବ
ଗଛକୁ । ଏଇ ନୂଆଘରେ ପହଞ୍ଚି ସାଗରିକାର ଆଖି କିନ୍ତୁ ଖୋଜିଥିଲା ସେଇ ସୁରମ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନଟିକୁ, ଯାହାକୁ ସେ ଅତୀତରେ ଥରେ ଦେଖି
ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା ଏଇ ଘରକୁ ଅତିଥି ହୋଇ ଆସିଥିଲା ବେଳେ । ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ସେ ସେତେବେଳେ ସେଇ ଫୁଲ
ଉଦ୍ୟାନର ଅପରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ । ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲା କିଏ ସେହି ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଯାହାର ତୂଳୀରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଏ ରଙ୍ଗଭରା ଫୁଲର ମ
ମନର ଆଇନାରେ ତା'ର ସେହି ଅମୃତମୟ ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରତିଛବି ଏବେ ବି ଆଙ୍କି ହୋଇ ରହିଛି । ସେଇ ପ୍ରତିଛବିର ଜୀବନ୍ତ ସତରୂପ ପୁଣି
ଦେଖିବାକୁ ଆଖି ତା'ର ସାଜିଥିଲା ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ । ତା'ର ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସାର ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିଥିଲା ଯେବେ ସେ ଖୋଜି ପାଇଥିଲା ସେହି ସୃଷ୍ଟିରେ ଭଗ୍ନସ୍ତୂ
ସେଇ ଭଗ୍ନସ୍ତୂପକୁ ନେଇ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଙ୍କି ମାରିଥିଲା ସାଗରିକା ମନରେ । ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତରଟିଏ ବି ନିଜକୁ ନିଜେ ଦେଇଥିଲା ସେ । ବୋଧ
ସ୍ଥାନାଭାବ ସେଇ ଛବିଳ ଉଦ୍ୟାନଟିର ବିଲୀନର କାରଣ । ଥରିଥରି ଢଳମୁହାଁ ହୋଇ ଚାଲୁଥିଲା ସାଗରିକା । କାରଣ ଯାତାୟତର ପଥ ଟିଏ ଅ
ସାମାନ୍ୟ ଭଙ୍ଗାନିଜା ଥିଲା । ବିଦ୍ୟାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରେ ଏଠିକାର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭୋଜନାଳୟରେ ସହକର୍ମୀ ମାନଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ ଆଉ ବାର୍ତ୍ତା

ମାଧ୍ୟମରେ ଅଚିହ୍ନା ମୁହଁଗୁଡିକ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚିହ୍ନା ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ସେଇ ଭୋଜନ ଆସରରେ ଭଲଲାଗିଥିବା କେତୋଟି ଶବ୍ଦକୁ ସାଉଁଟି ସାଇତି ରଖିଛି ସାଗରିକା । ବୟସ୍କା ବାନ୍ଧବୀ ଜଣେ କହୁଥିଲେ – "ଏଇ ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କୁ ମୋତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ ।" କଥା ଛଡାଇ ନେଇ ଆଉଜଣେ ବନ୍ଧୁ କହୁଥିଲେ – "ଖାଲି କ'ଣ ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗେ ? ଆମକୁ ଭଲ ଲାଗେନି ନା ?" ଖୁବ୍ ମଜାଦାର ଥିଲା ଏଇ କଥାଗୁଡାକ । ବାସ୍, ଭଲ ଲାଗିବାକୁ ନେଇ ଟଣା ଓଟରା । ଫୁଲମଧୁ ସିନା ବଜାରରେ ମିଳେ । ହେଲେ ସେଦିନର ସେଇ କଥାମଧୁ କେଉଁଠୁ ପାଇଥା'ନ୍ତା ସାଗରିକା ? ଖାଲି କଥା ମଧୁ ନୁହେଁ । ମମତାର ମଧୁ ସିଏ ଚାଖିଥିଲା ଏଇ କମନ୍ ରୁମ୍‌ରେ ତା' ଜୀବନର ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ । ମଝିରେ ଟିକିଏ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡିଥିଲା ସେ । କମନରୁମ୍‌କୁ ପଶିବାମାତ୍ରେ ବରିଷ୍ଠ ଅଧାପିକା ଜଣେ କହୁଥିଲେ – "ଆପଣଙ୍କ ମୁହଁ କାହିଁକି ଶୁଖିଯାଇଛି ? ଦେହ ଭଲ ନାହିଁକି ?" ଥରେ ନୁହେଁ, ଦୁଇଥର ନୁହେଁ, ଅନେକଥର ସୁସ୍ଥ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଚାରି ଚାଲିଥିଲେ ସିଏ ଏହିପରି । ସତରେ କେତେ ଶ୍ରୁତିମଧୁର ଥିଲା ଏଇ କଥାଗୁଡାକ । ମଧୁଠାରୁ ବି ମଧୁର । ଅଠେଇଶ ବର୍ଷ ତଳେ ନୂଆକରି ସାଗରିକା କଲେଜ ଗଲା ପରେ ପରେ ବାବା ଅନେକଥର ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ କହୁଥିଲେ – "ତା' ମୁହଁ କଳା ପଡିଯାଇଛି ତା'କୁ ଛୁଟି ନେଇଯିବାକୁ କୁହ" । ପୁଣି ନୂଆ କରି ଚାକିରୀରେ ଯୋଗଦେବାପରେ ବଡଭଉଣୀ କହୁଥିଲେ – "ଭୋର ଉଠି ବସ୍ ଧରୁଛୁ । ତେଣୁ ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଛି । ଦ୍ୱିପ୍ରହରେ ଟିକେ ବେଶୀ ସମୟ ଶୋଇପଡ" । ଶରଧାଭିଜା ଏଇ ଶବ୍ଦଗୁଡିକ ସତରେ କେତେ ଶକ୍ତିମନ୍ତ ! ଦେହ, ମନ, ଚିନ୍ତା ଚୈତନ୍ୟକୁ ସତେଜ କରିପକାନ୍ତି । କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ପଡିଉଠି ଧାଇଁଥିବା ବେଳେ କେତେଥର ଖୋଜିଛି ସାଗରିକା ଏଇ ମମତା ଧୂଆ ଶବ୍ଦ ଗୁଡାକ । ଆଜି ଅନେକବର୍ଷ ପରେ ତା'ର ହଜିଲା ଶବ୍ଦ ଗୁଡାକ ପାଇ ଶବ୍ଦ ତୃଷା ତା'ର ମେଣ୍ଟି ଯାଇଥିଲା ଯେପରି । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ବିଦାୟୀ ବର୍ଷର ଶେଷ ରବିବାରରେ ନିକଟସ୍ଥ ଏକ ଡ୍ୟାମରେ ଆୟୋଜିତ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ବଣଭୋଜିର ଆସରରେ ଅଧାଚିହ୍ନା କେତେକ ବାନ୍ଧବୀମାନଙ୍କର ଆକାଶ ଭଳି ମନଖୋଲା କଥାରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ସେ, ଆଉ ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଇ ଘରଟା, ଏଇଘରର ଲୋକମାନେ ଗୋଟାପଣେ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ତା'ର ।

ସମୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେଇଘରୁ ବିଦାୟ ନେବା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ପରେ ସେଠିକାର ବଡକୁହା ସରଳ ମଣିଷଟେ ଥରେ କହୁଥିଲା ସାଗରିକାକୁ – "ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ ମ୍ୟାଡାମ୍, ସେଟା ପଥରଟା, ଟାଙ୍ଗରା ଭୂଇଁଟା, ଗଛପତ୍ର କିଛି ନାହିଁ, ଆପଣଙ୍କୁ ପରା ଗଛ ପତ୍ର ଭଲଲାଗେ । କେମିତି ରହିବେ ସେଠି ?"

ଏଇ କଥାର ନୀରବ ଉତ୍ତରଟିଏ ଦେଇଥିଲା ସାଗରିକା .... "ପଥର ତଳେ ଝରଣା ଥାଏ ।" ସେଇ ଝରଣାର ପ୍ରଥମ ସନ୍ଧାନ ପାଇଥିଲା ଏ ଘରେ ସାଗରିକା, ଯେତେବେଳେ ଚମ୍ପାଫୁଲର ଭୁର୍ ଭୁର୍ ବାସ୍ନା ତାକୁ ପୁଲକିତ କରିଥିଲା । କେଉଁଠୁ ଆସୁଛି ଏ ବାସ୍ନା !! ମୁଖତୋଳି ଅନେକ ଖୋଜିଲାପରେ ପାଇଥିଲା ସେ ଚମ୍ପାଗଛର ସନ୍ଧାନ । ଗୋଟେ ନୁହେଁ, ତିନି ତିନିଟା ଚମ୍ପାଗଛ ଆକାଶକୁ ଛୁଇଁଛନ୍ତି ଯେପରି । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ ଅତିପ୍ରିୟ ଗଙ୍ଗଶିଉଳି ବି ଧରାଦେଇଥିଲା ତା'କୁ । ବିଘ୍ନହାରୀ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ପୃଷ୍ଠଦେଶ ମଣ୍ଡନ କରୁଥିଲା ସେ । ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା ସାଗରିକା ନିଦାଘ ଗ୍ରୀଷ୍ମକୁ, ଯେତେବେଳେ ଆଞ୍ଜୁଳା ଆଞ୍ଜୁଳା ସୁବାସିତ ପୁଷ୍ପ ଢାଳିଦେବ ଗଙ୍ଗଶିଉଳି ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ମସ୍ତକରେ । ପୁଣି ସାମ୍ନାରେ ଦେଖିଥିଲା ସେ ଧାଡି ଧାଡି ଦେବଦାରୁ ଯେଉଁମାନେ ମୁକୁଟଧାରୀ ରାଜପୁତ୍ର ପରି ବିରାଜମାନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏ ଘରର ଅଗଣାର ଚାରିପାଖେ ଅସଂଖ୍ୟ କ୍ରୋଟନ ଗଛ, ଯେଉଁମାନେ ଚିରସ୍ରୋତା ନଦୀ ସାରାବର୍ଷ ଜଳଦାନ କଲାପରି ବର୍ଷସାରା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓଜାଡି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଏଇ ଚିରସୁନ୍ଦର କ୍ରୋଟନ୍ ମଝିରେ କାଗିଜୀ ଗଛର ଆସର ଆଉ ଠାଏ ଠାଏ ମଲ୍ଲୀ ଓ ଗୋଲାପ । ପୁଣି ଏଇ ଘର ଅଗଣାର ଚାରିକୋଣରେ ସତର୍କ ପ୍ରହରୀ ପରି ସଦମ୍ଭେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଚାରିଚାରିଟା ସୁବିଶାଳ ବଉଳ ବୃକ୍ଷ । ତା'ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ମୁଣ୍ଡଟେକିଛି ନଭସ୍ପର୍ଶୀ ବିରଳ ଆଫ୍ରିକାନ ଜିରାଫ୍ ଗଛ ଯାହା ଏ ଘରର ଅନନ୍ୟତାର ମୂକସାକ୍ଷୀ । ସେଇ ସୁଉଚ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ମୂଳର ଅନତି ଦୂରରେ ଲୋଟି ପଡିଥାଏ ଔଷଧୀୟ ଲତା "ଦଦୟା" । ଏହି ଲତାର ପତ୍ରର ରସ ଦିନେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ପ୍ରାକୃତିକ ପାନୀୟ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା । ପେପ୍‌ସୀ, କୋକାକୋଲାର ଆକ୍ରମଣରେ ଏହି ଲତା ତା'ର ଗୁରୁତ୍ୱ ହରାଇଛି । ଦିନେ ସମଗ୍ର ମାନବ ଜାତି ଯେତେବେଳେ ମୃଦୁପାନୀୟର ଭୟାବହତାକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିବ, ହୁଏତ ଦଦୟା ଭଳି ଲତା ନିଶ୍ଚୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ତେଣୁ ଲୋଟି ପଡିଥିବା ଏବଂ ପୋଷଣ ଖୋଜୁଥିବା ଦଦୟା ଲତାର ଉପସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ବରିଷ୍ଠ ଅଧାପକ କେତେଜଣଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରେଇଥିଲା ସାଗରିକା । ଆଉ ତା'ରି ଭିତରେ ତା' ନିଜ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ସେଇ ଶୁଭ ବୃକ୍ଷ ନାରିକେଳ ଗଛ ଆଡକୁ, ଯେଉଁମାନେ ସ୍ଥାନାଭାବ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ ନିଜର ବିଶାଳ ବାହୁ ମେଲାଇ ସେ ଘରର ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ କରୁଥାନ୍ତି । ଏମିତି ପଥର ତଳେ ଛଳ ଛଳ ଝରଣାଟିଏ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲା ସାଗରିକା, ଆଉ ତା'ପରେ ଏ ଘରର ଦ୍ୱିମହଲା ଛାତର କୁନ୍ଦଲଗା ପାଚେରୀ ଉପରେ ଘୁମେଇ ପଡିଥିବା ଏକ ଶୁଭ୍ର କପୋତକୁ ଚାହିଁ ଭାବୁଥିଲା "ସତରେ, ମନର ମୂଳେ ଏ ଜଗତ ।" ତା' ଭାବନାର ଖିଅ ଟିକେ ଅଡୁଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଏ ଘରର ବନ୍ଧୁ ଜଣେ ପ୍ରଶ୍ନ

କରିଥିଲେ - "କୁହତୁ ନା, ଏ ଘରଟା ଭଲ ନା ସେ ଘରଟା ଭଲ ?" ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନଟା ଥିଲା ସ୍ୱାଭାବିକ, ଆଦୌ ଅବାନ୍ତର ନୁହେଁ ।

କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ହିଁ ତା' ପାଖରେ ନଥିଲା, ଏ ଘରଟା ବି ତା'ର ସେ ଘରଟା ବି ତା'ର । ଏ ଘରର ଆଉ ସେ ଘରର ଭଲ ବି ତା'ର ଆଉ ଖରାପ ବି ତା'ର । କେମିତି କହିପାରିବ ସେ କେଉଁ ଘରଟା ଭଲ ଆଉ କେଉଁ ଘରଟା ଖରାପ ।

ସେଇ ଘରର ଅମୃତ ପିଇ ସେ ଚଉଦ ବର୍ଷର ଜୀବନ ଜୀଇଁଛି । ସେହି ଘରର ସୁଖଦୁଃଖ ଆଉ ହସକାନ୍ଦ ଆଦି ସବୁ ସ୍ମୃତିକୁ ମିଶାଇ ଯଦି ସେ ଗପଟିଏ ଲେଖେ, ତା'ହେଲେ ସେ ଗପର ନାଆଁ ହେବ ଚଉଦବର୍ଷର କବିତାମୟ ବନବାସ । ସେଇ ଘରେ ବିତିଥିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତଗୁଡାକ କେବେ ବି ତା' ସ୍ମୃତିର ଇଲାକାରୁ ଅପସରି ଯିବେ ନାହିଁ । ସେଇଘର ହିଁ ଶିଖାଇଥିଲା ସାଗରିକାକୁ ଜୀବନ ସଂଘର୍ଷମୟ । ଜୀବନକୁ ଚିହ୍ନିଥିବା ମଣିଷ ପାଇଁ ହାରଜିତ୍ ଏକା କଥା । କେତେ ମଧୁମୟ ନିରୋଳା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତା'ର କଟିଛି ସେଇଘରର ବଉଳ ଗଛ ମୂଳେ । ଏକାକୀ ରାତିଟିଏ ପାଇଁ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଅପେକ୍ଷା କରେ ସିଏ । ଆଉ ସେଇ ଏକାକୀତ୍ୱ ତା' ଆଖିରେ କେବେ କେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଭରିଦିଏ । ଏଠିକାର ପ୍ରଭାତ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଉ ଅପରାହ୍ଣ ଯଦି ଏତେ ସୁନ୍ଦର, ତା'ହେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ନିଶ୍ଚୟ ବେଶ୍ କମନୀୟ ହୋଇଥିବ । ଶିଶିର ଭିଜା ଶୀତଳ ମନୋରମ ରାତ୍ରିରେ ମୁଚୁକୁନ୍ଦ ପତ୍ର ଫାଙ୍କ ଦେଇ ଜ୍ୟୋଛନା ଭରା ଆକାଶ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିବ ସତରେ !!! ଆଉ କେତେ ସୁଧାମୟ ପୁଣି ଶୁଭଦାୟୀ ହୋଇଥିବ ସେହି ବ୍ରାହ୍ମ ବେଳା ଯେବେ ଅଳସୀ ଉଷାର ଅଳସ ଭାଙ୍ଗୁଥିବେ ଦୀନମଣି । ଏମିତି ବହୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ହଜି ଯାଇଥିବା ସାଗରିକା ଗାଡିର ହର୍ଣ୍ଣ ଶବ୍ଦରେ ବାସ୍ତବତାକୁ ଫେରିଆସେ । ସେଇ ଘରର ଗଛପତ୍ର ହାତ ହଲାଇ ବିଦାୟ ଦିଅନ୍ତି ତା'କୁ । ସେ ଗାଡିରେ ବସେ । ଗାଡି ସହରମୁଖା ହୁଏ । ସତରେ ସେ ନିରୋଳା ରାତିଟିଏ ବିତାଇ ସେଠିକାର ରାତ୍ରୀକାଳୀନ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟରେ ବିଭୋର ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନ ତା'ର ସତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ସତ ହୋଇପାରି ନଥିବା ସେହି ସ୍ୱପ୍ନଟି ଶେଷରେ ଅବଶୋଷର ଶବ୍ଦ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା । ଶେଷ ବିଦାୟ ଦିନ ସାଗରିକା ସେଇ ଅବଶୋଷର ଶବ୍ଦଗୁଡିକ ଛାଡି ଆସିଥିଲା ତା'ର ପ୍ରିୟ ବଉଳଗଛ ମୂଳରେ । ଏବେ ବି ସେ ଶବ୍ଦ ଗୁଡାକ ଗୁମୁରି ଗୁମୁରି କହୁଥିବେ ସେଠି -

"ଭାବିଥିଲି କେତେଥର ବିତାଇବି ତୁମ ସଙ୍ଗେ
ମଧୁମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୋଟେ, କାକର ପଖଳା ରାତି,
ମୁଚୁକୁନ୍ଦ ପତ୍ର ଫାଙ୍କେ ଦେଖି ଦେଖି ମେଘ ଜହ୍ନ ଲୁଚକାଳି ।୧।
ତାରାସଙ୍ଗେ କଥା ହୋଇ ପୁହାଇ ଦେବି ଅନ୍ଧାର,
ଚମକୁଥିବି ଦେଖି ଦେବଦାରୁ ଆଢୁଆଳୁ ବାଳ ଦିବାକର,
ପରେ ପୁଣି ବିଭୋର ହେଉଥିବି ଦେଖି ମୁଖ ଲାଜେଇ ଉଷାର ।୨।
ହେଲେ ଅପରାହ୍ଣ ଅତିକ୍ରାନ୍ତେ
କହିଦିଅ ତୁମେ ମୋତେ -
"ଫେରିଯାଅ ସଜନି ଗୋ !
ସହରର ଉପକଣ୍ଠେ ଅପେକ୍ଷିଛି ପରିବାର
ତମବିନା ସେଠି ଯେ ଅନ୍ଧାର" ।୩।
ତୁମେ ମୋର ଅତୀତର କର୍ମଭୂମି,
ତୀର୍ଥଭୂମି ପୁଣ୍ୟଭୂମି ଅଟ ତୁମେ ।
ତୁମେଇ ତ ଶିଖାଇଥିଲ ଜୀବନ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ,
ଭଲ ପାଇବାର ପାଖେ ହାରିବା ଜିତିବା ନୁହେଁ ଅସମାନ ।୪।

ସୁକନ୍ୟା

ଡ: ଯତିନ୍ଦ୍ରନାଥ ସିଂଦେବ ସହାନ
ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ, ଇତିହାସ ବିଭାଗ

ପୁରାଣ ଯୁଗର କଥା । ପଶ୍ଚିମ ଭାରତରେ ଅବନ୍ତି ନାମରେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀର ନାମ ଥିଲା ଉଜ୍ଜୟିନୀ । ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନାମ ଥିଲା ସୁର୍ଯ୍ୟାତି । ରାଜା ପ୍ରଜା ମାନଙ୍କୁ ନିଜର ପୁତ୍ର ତୁଲ୍ୟ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ରାଜା ଓ ରାଣୀ ମହାଆଡମ୍ବରରେ ଦିନ କାଟୁ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ଗୋଟିଏ ଅଭାବ ରହିଥିଲା ଯେଉଁ ପାଇଁକି ବେଳେ ବେଳେ ସେମାନେ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ କିଏ ହେବ କାରଣ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟା ସନ୍ତାନ ନ ଥିଲେ ।

ଉଜ୍ଜୟିନୀରେ ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବ ମହାକାଳ ଶିବ ଭାବରେ ପୂଜିତ ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ସେଠାରେ ଶୈବ ଧର୍ମ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିଥିଲା । ତେଣୁ ରାଜା ଓ ରାଣୀ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ମହାଦେବଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦରେ ଆଶ୍ରିତ ହେଲେ । ଶେଷରେ ଶିବଙ୍କ କୃପା ଲାଭ କରି ସେମାନେ ଏକ କନ୍ୟା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଆଦରରେ ତା'ର ନାମ ରଖିଥିଲେ ସୁକନ୍ୟା । ସୁକନ୍ୟା ଦିନକୁ ଦିନ ବଡ ହେବାରେ ଲାଗିଲା । ରାଜାଙ୍କ ଝିଅ ହିସାବରେ ଦାସ ଦାସୀ ମାନେ ଅତି ଯତ୍ନରେ ତାକୁ ବଡାଇଲେ । ରାଜା ଝିଅକୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟା ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ ବିଦ୍ୟା ଓ ଶିକାର କରିବାର କୌଶଳ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ ତୀର ଚାଳନା କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭେଦ କରିବାରେ ସୁକନ୍ୟା ନିପୁଣା ଥିଲେ ।

ଦିନ ଗଡି ଚାଲିଥାଏ । ସୁକନ୍ୟା ନବ ଯୌବନ ଲାଭ କରିଛି । ସେ ସଖି ମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ରହିବାକୁ ଭଲ ପାଉଛି । ଖୋଲା ମନରେ ବୁଲିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଛି । ରାଜୋଦ୍ୟାନରେ ରଂଗ ବେରଙ୍ଗର ଫୁଲ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଫଳ, ବଡଗଛକୁ ବେଢିଥିବା ଲତା ସବୁ ଦେଖି ଆତ୍ମ ବିଭୋର ହୋଇ ପଡୁଥିଲା । ପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କର କଳରବ ସ୍ୱର ଭ୍ରମର-ଭ୍ରମରୀଙ୍କ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ସ୍ୱର ତା'ର ମନକୁ ମୋହି ନେଉଥିଲା ।

ଥରେ ସୁକନ୍ୟା ସଖି ମାନଙ୍କ ମେଳରେ ନିକଟସ୍ଥ ଜଙ୍ଗଲକୁ ମୃଗୟା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପିତାଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ବାହାରି ଥିଲେ । ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଶୋଭା ଦେଖି ସେହି ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ଲାଭକଲେ ଜଙ୍ଗଲର ଅଙ୍କା ବଙ୍କା ଝରଣା, ଅସଜଡା ଲତା କୁଞ୍ଜ, ବିଭିନ୍ନ ଜାତିର ନୂଆ ନୂଆ ଗଛ, ବନ୍ୟ ପୁଷ୍ପ ମାନ ଦେଖି ସେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଉଥିଲେ । ସୁକନ୍ୟା ଆତ୍ମ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଧନୁତୀର ଧରି ଥିଲେ ଓ ବିରାଙ୍ଗନା ବେଶରେ ଥିଲେ ।

ଜଙ୍ଗଲରେ ହଠାତ୍ କେହି ଜଣେ ସଖୀ ଏକ ବିଶାଳକାୟ ଉଈ ହୁଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ବାହାରୁ ଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେଗୁଡିକ ମଣି ସଦୃଶ୍ୟ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିଲା । ସଖୀ ମାନେ ଏହାକୁ ଦେଖି ଭୟକଲେ । କିଏ କହୁଛି ଏଠାରେ ହୁଏତ ଭୂତ ବା ପ୍ରେତ ଥାଇପାରେ । ଅନ୍ୟ କେତେକେ କହିଲେ ଏହା ହୁଏତ ଏକ ବଡ ସାପର ଦୁଇଟି ଆଖି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଛି । ସଖୀମାନେ ଭୟରେ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡି ପଳାୟନ କରୁବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । ମାତ୍ର ସୁକନ୍ୟାଙ୍କ ମନ ଏକ ଭିନ୍ନ ଉପାଦାନରେ ଗଢା । ସେ ଏହାର ରହସ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ବଣରୁ ଦୁଇଟି କଣ୍ଟା ସଂଗ୍ରହ କରି ଜଳ ଜଳ ଦିଶୁଥିବା ହୁଙ୍କା ଦେହରେ କଣ୍ଟା ପୋତି ଦେଲେ । ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ସେଥିରୁ ଧାର ଧାର ହୋଇ ରକ୍ତ ଝରିବାର ଦେଖାଗଲା । ସମସ୍ତେ ଚକିତ ହୋଇଗଲେ ।

ଉଈ ହୁଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ମଣିଷର ସ୍ୱର ଭାସି ଆସିଲା । ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେବାରୁ ଉଈ ହୁଙ୍କା ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ସେଠାରେ ହଠାତ୍ ଛିଡା ହୋଇ ପଡିଲେ ଏକ କଙ୍କାଳ ସାର ଋଷି ପ୍ରତିମା । ତାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ଚ୍ୟବନ ଋଷି । ସେ କ୍ରୋଧରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ସୁକନ୍ୟା ଓ ସଖୀ ମାନଙ୍କୁ ଅଭିଶାପ ଦେଲେ । ସେ କହିଲେ ତୁମେ ଆଜି ମୋତେ ଅନ୍ଧ କରିଛ, ତେଣୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅଭିଶାପ ଦେଉଛି ତୁମର ସନ୍ତାନ ହେବାର ଦ୍ୱାର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ଋଷିଙ୍କ ଶାପ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫଳିଗଲା । ସୁକନ୍ୟା ଓ ସଖୀମାନେ ଋଷିଙ୍କ ପାଦ ତଳେ ପଡି ବିକଳରେ ଶାପ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ନିଜର ତ୍ରୁଟି ମାର୍ଜନା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ନିବେଦନ କଲେ ମାତ୍ର କୌଣସି ଫଳ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ଝିଅର ଫେରିବାର ବିଳମ୍ବ ଦେଖି ରାଜା ଓ ରାଣୀ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡିଲେ । ସେ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟକୁ ଦୂତଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଓ ସବୁ କଥା ଜାଣି ପାରିଲେ । ରାଜା ଅବିଳମ୍ବେ ଋଷିଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ଋଷିଙ୍କୁ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ ଓ କନ୍ୟାର କୃତ କର୍ମପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ମାତ୍ର ଋଷି ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଅଟଳ ରହିଲେ । ଅଜ୍ଞାତରେ ଋଷିଙ୍କୁ ଆଘାତ କରିଥିବାରୁ ରାଜା କ୍ଷମା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଆକୁଳ ନିବେଦନ କଲେ । ମାତ୍ର ଋଷି ରାଜାଙ୍କର କୌଣସି କଥାରେ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ଏତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ କିପରି ପଡି ରହି ଜିବୀତ ଥିଲେ ବୋଲି ରାଜା ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଋଷି କହିଲେ, ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ଅସ୍ଥି ମଜ୍ଜାରେ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନ ଥିଲା, ତ୍ରେତୟା ଯୁଗରେ ଅସ୍ଥିରେ ଜୀବନ ରହିବ, ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ

ଦେହ ବା ମାଂସ ରକ୍ତରେ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନ ରହିବ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଅସ୍ଥି ମଜ୍ଜାରେ ଜୀବନ ରହିଛି । ପୁଣି ଋଷି କହିଲେ ସଂସାରରେ ମୋତେ ତଳ ଟୋପାଏ ଦେବାକୁ କେହି ନାହିଁ । ମୁଁ ତ ଅନ୍ଧ ସଂସାରରେ କିପରି ଜୀବନ କାଟିବି । ରାଜା ତୁମେ କେବେବି ଜଣେ ଅନ୍ଧର ଦୁଃଖ ବୁଝି ପାରିବ ନାହିଁ । ରାଜା ନିରାପାୟ ହୋଇ ଛିଡା ହୋଇ ରହିଲେ ସୈନ୍ୟମାନେ ସବୁ ଶୁଣିଲା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ନିରାଶର ଛାୟା ଖେଳିଗଲା । ରାଜାଙ୍କୁ ଆଉବୁଦ୍ଧି ଦିଶୁନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ନିରବ ହୋଇ ଛିଡା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଶେଷରେ ଋଷି କହିଲେ, ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତରେ ରାଜି ହେବେ, ଯଦି ରାଜା ସୁକନ୍ୟାଙ୍କୁ ସ୍ୱହସ୍ତରେ ତାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡିଲା ଭଳି ଲାଗିଲା । ନିଜର ଯୁବତୀ କନ୍ୟାକୁ ଏକ ଜରାଜିର୍ଣ୍ଣ ଋଷିଙ୍କୁ ପିତାହୋଇ କିପରି ଅର୍ପଣ କରିବେ । ମାତ୍ର ସୁକନ୍ୟା ନିଜର କୃତ କର୍ମର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ । ଋଷିଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରିବାକୁ ସେ ନିଜର ପିତାଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ନିଜ କନ୍ୟାର ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି କନ୍ୟାକୁ ସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଋଷିଙ୍କ ନିକଟରେ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲେ । ଏହା ପରେ ସମସ୍ତେ ଶାପ ମୁକ୍ତ ହେଲେ ।

ବିବାହ ପାଇଁ ଦିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଯଥା ରୀତିରେ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା । ସୁକନ୍ୟା ଋଷିଙ୍କ ସହ ଆଶ୍ରମରେ ରହିଲେ । ସ୍ୱାମୀ ସେବାକୁ ନାରୀର ଧର୍ମ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ଆନନ୍ଦରେ ଦିନ କାଟିଲେ । ସୀମନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୁର, ହାତରେ ଶଂଖା ତାଙ୍କ ରୂପକୁ ଆହୁରି ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରୁଥାଏ । ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ ସଧବା ପତିବ୍ରତା ନାରୀକୁ ଦେବତା ମାନେ ମଧ୍ୟ ଭୟ କରନ୍ତି ।

ଦିନକର କଥା ସୁକନ୍ୟା ନିକଟସ୍ଥ ଝରଣା କୂଳକୁ ପାଣି ଆଣିବାକୁ ଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର ସୁକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଦେଖି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଉଭା ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସୁକନ୍ୟାଙ୍କୁ ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସୁକନ୍ୟା ବିବାହିତା ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଆଶ୍ରମରେ ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି କହିଲେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ସେ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସୁକନ୍ୟା ଯୁବକ ଜଣକୁ ନେଇ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଋଷି ତାଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ବଳରେ ଜାଣିଲେ ଯେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବରାଜ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ର । ସସମ୍ମାନେ ତାଙ୍କୁ ଆତିଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଋଷି ସୁକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିଲେ । ଯୁବକଟି ସୁକନ୍ୟାର ସୁନ୍ଦର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ।

କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ ନେଲାପରେ ଋଷି ଯୁବକଙ୍କୁ ଡାକି ଆସିବାର କାରଣ ପଚାରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର କଣ ସେବା କରିବାର ଦରକାର ମଧ୍ୟ କହିଲେ । ଯୁବକ ଜଣକ କହିବା ଆଗରୁ ସୁକନ୍ୟା କହିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଋଷି ଏଥିରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଋଷି କହିଲେ "ମୁଁ ଅନ୍ଧ, ଜରାଜୀର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡିରହିଛି । ସୁକନ୍ୟା ହେଉଛି ମୋର ନୟନ । ତାର ସେବା ବିନା ମୁଁ ବଂଚି ରହିବି କେମିତି ? କିଏ ଏ ଆଶ୍ରମରେ ମୋତେ ସହାୟକ ହେବ ? ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ ଚକ୍ଷୁଦାନ କରିବା ସହିତ ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ ଶରୀରକୁ ସୁସ୍ଥ କରି ପାରିବ ତେବେ ମୁଁ ତୁମ କଥାରେ ରାଜି ହେବି ।"

ପ୍ରେମ କୌଣସି ବାଧା ବନ୍ଧନ ମାନେ ନାହିଁ । ସୁନ୍ଦରୀ ସୁକନ୍ୟାର ରୂପ ଯୁବକ ମନରେ ଶିହରଣ ଖେଳାଇ ଦେଉଥିଲା । ଯୁବକ ଜଣକ ଉଭୟଙ୍କୁ ଏକ ପବିତ୍ର ହ୍ରଦ ନିକଟକୁ ନେବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ ଆଶାରେ ଋଷି ଓ ସୁକନ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଗଲେ । ଯୁବକ ଋଷିଙ୍କୁ ସେହି ହ୍ରଦରେ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ କହିଲେ । ଉଭୟେ ସ୍ନାନ କଲା ପରେ ହଠାତ୍ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଋଷି ଚକ୍ଷୁ ଲାଭ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନବ ଯୌବନ ଲାଭ କଲେ । ସୁକନ୍ୟା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ରୂପକୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦିତ ଓ ଚିନ୍ତିତ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପଡିଥିଲେ । ଶେଷରେ ସୁକନ୍ୟାଙ୍କୁ ମା'ସରସ୍ୱତୀ ସହାୟ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ହଠାତ୍ ଏକ ବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲା । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାରଙ୍କ ପାଦଧରି ପ୍ରଣାମ କଲେ ଓ କହିଲେ ଆପଣ ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବାରୁ ଆପଣ ଆଜିଠାରୁ ମୋର ଶ୍ୱଶୁରହେଲେ । ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରି ନଥିଲେ । ଋଷି ସେହି ଠାରେ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାରଙ୍କୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୈଦ୍ୟ ଆଖ୍ୟା ଦେଇ ଥିଲେ । ଯେକୌଣସି ପୂଜା ପାଠରେ ତାଙ୍କୁ ପୃଥିବୀବାସୀ ଆବାହାନ କରିବେ ବୋଲି ଆର୍ଶୀବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ପୁରାଣର କଥାବସ୍ତୁ ଉପରେ ଏହି ଗଳ୍ପଟି ଆଧାରିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ରହିଛି । ସୁକନ୍ୟା ଯେମିତି ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଥିଲା, ତାହାକୁ ଅନୁକରଣ କରି ଏବେ ଆତ୍ମ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରଣ କୌଶଳ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ଦାନ ମଧ୍ୟରେ ରକ୍ତଦାନ ବା ଅଙ୍ଗ ଦାନ ଅନ୍ୟତମ, ଯାହା ବଳରେ ଅନେକ ଜୀବନ ରକ୍ଷା ପାଇ ପାରୁଛି କାରଣ ରକ୍ତରେ ହିଁ ଜୀବନ ରହିଛି ।

ନିଜର ସତୀତ୍ୱ ଓ ପତିବ୍ରତା ପାଇଁ ସୁକନ୍ୟା ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜୟଲାଭ କରିଛି । କ୍ରୋଧ ହେଉଛି ମଣିଷର ବଡ ଶତ୍ରୁ । ନିଜ ପାଇଁ ପ୍ରେମ ଭିକ୍ଷା କରୁଥିବା ଯୁବକ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସେ କ୍ରୋଧ ପ୍ରକାଶ କରି ନ ଥିଲେ । ଶେଷରେ ସୁକନ୍ୟା ତାର ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିଦ୍ୟା ବଳରେ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରି ଏକ ଆଦର୍ଶ ନାରୀ ଭାବରେ ପୁରାଣରେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି ।

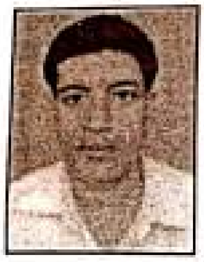

ସରସ୍ୱତୀ ମାଆଗୋ ତୁହି ବିଦ୍ୟାର ଭଣ୍ଡାର

ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ବଣା
ଅଧ୍ୟାପକ ଇତିହାସ ବିଭାଗ

ଏ କାହାଣୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାଳ୍ପନିକ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଜାତି, ଧର୍ମ, ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲେ ତ୍ରୁଟି ମାର୍ଜନୀୟ ।

କେନାଶଙ୍କର ଶତପଥୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ କେଲୁନନା ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ ମଧ୍ୟ । ସାତ ପୁରୁଷର ଯଜମାନୀ ଥିଲା ତାଙ୍କର । ଦଶଟି ମୌଜାର କଥା ତାଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ଏକୋଶିଆ, ବ୍ରତଘର, ବାହାଘର, କାମଘର ପୂଜାପଦ୍ଧତି ଇତ୍ୟାଦି ସବୁ ବୁଝିବାକୁ ପଡିଥାଏ କେଲୁନନାଙ୍କୁ ।

କେଲୁନନା ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବନଯାପନ କରନ୍ତି । ଆଜିକାଲି କଳିଯୁଗରେ କେହିହେଲେ ବି ମନ୍ତ୍ରତନ୍ତ୍ର ଶିଖୁ ନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ନିଜ ପେଶାକୁ ବଜାଇ ରଖୁନାହାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ସମୟରେ ନନା ବଡ ବିରକ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ପୁଅ, ପୁତୁରା, ନାତି କେହି ହେଲେ ତାଙ୍କ ବାଟରେ ଚାଲୁନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ସବୁବେଳେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ବଡପାଟିରେ କୁହନ୍ତି – "ଆରେମୂର୍ଖ ସମସ୍ତେ ଚାକିରୀ କରିପାରିବେ, ଗାଡ ବୁଆଡ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟବସାୟ କରିପାରିବେ କିନ୍ତୁ କେହି ବ୍ରାହ୍ମଣଟିଏ ହୋଇ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିପାରିବେ ? ଆଉ ଯଦି ବି କେହି ବ୍ରାହ୍ମଣଟିଏ ହୋଇ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରି ଧରାପଡନ୍ତି ତାହାଲେ ମାଡଖାଇ ପିଠି ଓଲ ହୋଇଯିବ । ପରଜନ୍ମରେ ପୁଣିଥରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଟିଏ ଜନ୍ମ ପାଇବାର କୌଣସି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ନାହିଁ । ତେଣୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁଳରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛ ତାର ସଦ୍‌ଉପଯୋଗ କର" । କେଲୁ ନନାଙ୍କ କଥା ଗୁଡିକ ଠିକ୍ ସିମେଣ୍ଟ ଛତା କାନ୍ଥପରି ଅଲଗା ହୋଇଯାଏ କେହି ଜଣେବି ତାଙ୍କ କଥାକୁ କାନରେ ପୂରାନ୍ତିନି ।

କେଲୁନନା ବଡ ଖୁସ୍ ମିଜାଜର ମଣିଷଟିଏ । ଭଙ୍ଗାହାଣ୍ଡି ଗାଁର କେହି ଜଣେ ଯଦି ସୁଖୀ ମଣିଷ ତାହାଲେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି କେଲୁନନା । ସକାଳୁ ଉଠି ନିତ୍ୟ କର୍ମଶେଷ କରି ଗଣ୍ଡେ ପେଟ ପୁରାଇ ଖାଇ ବାହାରିପଡନ୍ତି ମାନ୍ଧାତା ଅମଳର ରବିନହୁଡ ସାଇକେଲଟି ଧରି । ଫେରୁ ଫେରୁ ସଞ୍ଜ ନଇଁଆସେ ଆଉ ବେଶି ରାତି ହେଲେ କେହି କେହି ତାଙ୍କୁ ଛାଡିବାକୁ ଆସନ୍ତି । କାହାର ସତ୍ୟନାରାୟଣପାଲା, ବ୍ରତଘର, ଶନିପୂଜା, ବାହାଘର, ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଘାଟ କର୍ମ ଇତ୍ୟାଦି । ବାରମାସର ତେର କର୍ମ ଛାଡି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଦିନେ ବି ଫୁରସତ୍ ନଥିଲା ଏହାକୁ ଛାଡି ଆଉ ଏକ କଳା ମଧ୍ୟ ଥିଲା ନନାଙ୍କ ଗୁଣିଗାରେଡି । ଝାଡାଫୁଙ୍କା କରି ମଧ୍ୟ ବେଶ ଦୁଇପଇସା କମାଇ ପାରୁଥିଲେ ।

କେଲୁନନାଙ୍କ ତିନିପୁଅ ଓ ଦୁଇଝିଅ । ବଡପୁଅ ଗଇଁଠାଗୁଡି ଶତପଥୀ ବିଳାସପୁରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ କିରାଣୀ, ମଝିଆ ପୁଅ ଦରଭଙ୍ଗା ଶତପଥୀ ପୁରୁଲିଆରେ ରହନ୍ତି ବଡ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର । ସାନପୁଅ ଖେପା ଶତପଥୀ ଓକିଲ ରହନ୍ତି ଛତ୍ରବଜାରରେ । ବଡ ଜ୍ୱାଇଁ ଦଲାଲ ମିଶ୍ର ବସ୍ ମାଲିକ ବଡ ପଇସାବାଲା ଧନୀଘର । ସାନ ଜ୍ୱାଇଁ ପୁକ୍‌ସୁଙ୍ଗା ମହାପାତ୍ର ନାଚ ପାର୍ଟିର ମାଲିକ । ତାଙ୍କ ନାଆଁରେ ଗଢିଛନ୍ତି "ପୁକ୍‌ସୁଙ୍ଗା ଗଣନାଟ୍ୟ" ସେବି କଟିପଡି ତେଣୁ କେଲୁ ନନାଙ୍କ ପରିବାର ଏକ ସୁଖୀ ପରିବାର ।

କେଲୁ ନନାଙ୍କ ଯାହାବି ଉନ୍ନତି ହୋଇଛି ସବୁ ତାଙ୍କ ନିଜ ଉପାର୍ଜନରେ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିଛନ୍ତି ପକ୍କା ଘର କରିଛନ୍ତି ଓ ଜମିଜମା କିଣିଛନ୍ତି । ମୋଟ ଉପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ନିଜ ଉଦ୍ୟମରେ ଏତେ ସବୁର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

କେଲୁନନାଙ୍କ ଜାଦୁମେଣ୍ଟୁଆ ମନଟି ସବୁଠି ଆଦୃତ ହେଉଥିଲା । ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । କାରଣ ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଭଲଗୁଣ ହେଉଛି ଚଳାଇ ନେବା । ପୂଜା ସମୟରେ ଅନେକ ନୀତିନିୟମ ଦେଖା ଗତି କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦରକାରୀ ଜିନିଷ ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଚଳାଇ ଦେଉଥିଲେ । ଫୁଲ, ସିନ୍ଦୁର ଦୁବ ନ ମିଳିଲେ ବି ସେ ତାଳିପିଟି ଚଳାଇ ନେଉଥିଲେ । କେଲୁ ନନା କୁହନ୍ତି – ଆବେ ନାହିଁତ ନାହିଁ କ'ଣ ହୋଇଗଲା ସେଥିରୁ ? ନିୟମ ମଣିଷ ତିଆରି କରେ ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ନିୟମ ତିଆରି କରୁଛି ସେଗୁଡିକ ଦରକାର ନାହିଁ ।

ସେଦିନ ଚିଗିଲ ବିଗିଲ୍ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ପୂଜାଥାଏ । ସେ ଗାଧୋଇ ନଥିଲେ । କେଲୁନନା ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ନନା ପୂଜା ପାଇଁ ବାହାରିଲେ କିନ୍ତୁ ଅଗାଧୁଆ କଥା ଜାଣି କହିଲେ – ଠିକ୍ ଅଛି ତୁମେ ମୌନ ସ୍ନାନ କରିଦିଅ । ପାଣି ଦରକାର ନାହିଁ । ସ୍ନାନ ଷଡେ ପ୍ରକାର ଅଛି । ଚଳିଯିବ ବିନା ପାଣିରେ । ସେଠୁ ପୂଜା ଶେଷ କରି ଦାନ ଦକ୍ଷିଣା ନେଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

ଖରାଦିନ ଭୀଷଣ ଗରମ । କେଉଟୁଣୀ ସାହିରୁ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଶେଷ କରି ଫେରୁଥାଆନ୍ତି କେଳୁ ନନା । ବାଟରେ ପରପୋଖରୀ ହାଟ ପଡେ ଖରାଦିନେ ପଖାଳ ସାଗଙ୍କୁ ଶଙ୍ଖାପିଟି ଶୁଖୁଆ ଓ ବଡିଭଜା ବେଶ୍ ପ୍ରିୟ ନନାଙ୍କ । ହାଟକୁ ଯାଇ ସଫା ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିବା ଶୁଖୁଆ ଧରି ଫେରୁଥାଆ ନନା । ହଠାତ୍ ଦେଖାହେଲା ପେଣ୍ଠ ଗାଁର ଗେରୁଆ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ସହିତ । ଗେରୁଆ ପାଟି କରି ଉଠିଲା – ନନା ଶୁଖୁଆ ନେଉଛ ? ବିଲେଇ ପାଇଁ ତ

– କାହିଁକି ତୋ ନଜର ମୋ ଉପରେ ? କାଦୁଅ ବୋଲି ହେଲେ ସୁନା ମାଟି ହୋଇଯାଏନି । କାଦୁଅ ଧୋଇ ଦେଲେ ସୁନା ପୁଣି ଚକ୍ ଚ କରିଉଠେ ।

– ନାଇଁ ମୋ ନନା ତୁମେ ରାଗିଗଲ କି ? ତୁମେ ସବୁବେଳେ ବିଲେଇପାଇଁ ଏଗୁଡିକ ନେଇଥାଅ ବୋଲି କୁହତ ତେଣୁ କହିଦେଲି । ହସି କୁହନ୍ତି ଗେରୁଆ ମହାନ୍ତି ।

କେଳୁ ନନା ରାଗରେ ଥମଥମ ହୋଇ ଫେରି ଆସନ୍ତି ଗେରୁଆର ଚଉଦ ପୁରୁଷ ଉଧାରି ।

ସେଦିନ ଥିଲା ସୋମବାର । ପୁରସ୍କାର ଦାସଙ୍କ ହିରୋହୋଣ୍ଡା ଶୋରୁମ୍‌ର ଉଦ୍‌ଘାଟନ । ପୁରସ୍କାରଙ୍କ ବଡଭାଇ ତିରସ୍କାର ଦାସ କେଳୁ ନନାଙ୍କୁ ଦୋକାନ ପୂଜାପାଇଁ କହିଥାଆନ୍ତି । ଦିନ ୧୦ଟା ବେଳେ ପୂଜା ହେବାକୁ ଥାଏ । ରବିବାର ଝିଅବୁଆଁ ଆସିଥିଲେ ତେଣୁ ଗୁରୁପାକ ଖ ସାଗଙ୍କୁ ପିଠାପଣା ଖାଇ କେଳୁ ନନାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁ ନଥିଲା । ଦୁଇ ଉରିଟା ବାଡି ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଟିକେ ବିଳମ୍ବରେ ବିଛଣାରୁ ଉଠିଥିଲେ ରାତ୍ରିରେ ନିଦ ବି ଠିକ୍ ହୋଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସକାଳୁ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରି ଘରୁ ବାହାରୁ ବାହାରୁ ସମୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ୧୦.୪୫ ମିନିଟ୍ । ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲା ବୋଲି କେଳୁନନା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡିଲେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ କର ତାଙ୍କ ମନରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଙ୍କି ମାରୁଥି କେବେ କେମିତି ଡେରି ହୋଇଗଲେ ଘନଘନ ତନାଘନା କରନ୍ତି ଲୋକମାନେ । ଏତେ ଡେରି ହେଲା ପରେ ବି ଦାସ୍ ଘରୁ କେହି ଆସୁନା କ'ଣ ପାଇଁ ? କୌଣସି ଖବର ନାହିଁ । ତେଣୁ ନନା ସାଇକେଲଟି ଧରି ବଜାରକୁ ବାହାରିଲେ । ଦୋକାନକୁ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲେ ଲୋ ଭୁଣ ହୋଇଛନ୍ତି, ଖିଆପିଆ ଚାଲିଛି । ଫୁଲରେ ଦୋକାନ ସୁନ୍ଦର ସଜା ହୋଇଛି । ନନାର ହୃଦକମ୍ପନ ଆହୁରି ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତାହାହେଲେ ପୂ କ'ଣ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି ? କିଏ କଲା ପୂଜା ? ମୋ ଛଡା ଏ ଇଲାକାରେ ଆଉ କେହି ବ୍ରାହ୍ମଣ ନାହିଁ । ଏ ଇଲାକାରେ ମୁଁ ହିଁ ଏକା ପୁରୋହିତ । ଏ ଭାବନା ଭିତରେ କେଳୁ ନନା ଦୋକାନ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥିଲେ । ହଠାତ୍ ତିରସ୍କାର ବାବୁ ମାଡି ଆସିଲେ କେଳୁ ନନା ଆଡକୁ ଏବଂ କ ଉଠିଲେ ।

– ନନା ପୂଜା ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣଙ୍କ ଝାଡା ହେଉଥିଲା ବୋଲି ପୂଜା ଶେଷ କରିଦେଲି ।

– କାହାଠୁ ଶୁଣିଲ ମୋ ଝାଡା ହେଉଛି ବୋଲି ? କିଏ କଲା ପୂଜା ?

ତିରସ୍କାର ଦାସ ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ କୁଣ୍ଡାଇ କହିଲେ – ନନା ବାଙ୍କ ନନା ପୂଜା କରିଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ବାଲେଶ୍ୱରରୁ ଆସି ନୂଆ କରି ଏଠି ରହ ଅଛନ୍ତି ଶୁକ୍ରବାର ଠାରୁ । ସେ ବଢ଼ିଆ ପୂଜା କଲେ ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ।

କେଳୁ ନନାଙ୍କ ପାଦତଳୁ ମାଟି ଖସିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । ତିରସ୍କାର ବାବୁଙ୍କ ପାଖରୁ ଏ ସମସ୍ତ କଥା ଶୁଣି ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡିବା ପରି ଲାଗିଲା । ମୁ ଲାଲ ପଡିଗଲା ତଣ୍ଟି ଶୁଖିଗଲା । ସତେ ଯେପରି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନିଜର ପୃଥିବୀଟି ଭୁଶୁଡି ପଡିଲା । କେଳୁ ନନା ରାଗ ଓ ଅଭିମାନରେ ତିରସ୍କା ମନେ ମନେ ଗାଳିଦେଇ କହୁଥାଆନ୍ତି – ତୋର ନାଁ ଯିଏ ଦେଇଛି ଠିକ୍ କରିଛି ତିରସ୍କାର କାରଣ ତୁ ତିରସ୍କାରର ଯୋଗ୍ୟ । ଏତେ ଦିନର ସ ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲ ?

କେଳୁ ନନାଙ୍କ ଜୀବନରେ ବହୁତ ବଡ ଧକ୍କା । କାରଣ କେଳୁ ନନାଙ୍କ ହସଖୁସିରେ ଚାଲୁଥିବା ସଂସାର ରଥଟିର ସବୁଚାଲ୍ ଚକ ଏ ଭାଙ୍ଗିଯିବ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲେନି । ଭଙ୍ଗାମନ ନେଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ କେଳୁ ନନା । କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ନାହିଁ ଅଗଣାରେ ପଡି ଦୌଡିଆଖଟ ଉପରେ ନିଜ ଦେହଟିକୁ ଗଡାଇ ଦେଲେ ସଦ୍ୟକଟା ଗଛ ପରି । ମନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ସେଇ ନନା କଥା ଯିଏ କେଳୁ ନ ଅନ୍ନରେ ଧୂଳି ଦେଇଛି । କେଳୁ ନନା ପାଖରେ ଖବର ପହଞ୍ଚିଲା ବାଲେଶ୍ୱରରୁ ଉଠାଣି ମାଛପରି ପାଞ୍ଚଜଣ ନନା ବଜାରକୁ ଘଞ୍ଚି ଆସି ସେମାନେ ଭଡାଘର ନେଇ ରହୁଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ପୂଜା ହାତକୁ ନେଇଗଲେଣି ଏବଂ ରାତା ଭାତି ନାଁ କରା ନନା ପାଲଟି ଗଲେଣି । ଏମିତି ଭିତରେ କେଳୁ ନନା ହଠାତ୍ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ବଡ ଜୋରରେ ହସି ଉଠିଲେ ଏବଂ କହିଉଠିଲେ ।

– ଇଉରେକା ।

ଭାରିଜା ପାଟି ଶୁଣି କହିଲେ – ତୁମେ ଏତେ କଣ ପାଟି କରୁଛ ସତରେ ପାଗଳ ହୋଇଗଲ ନା କ'ଣ ?

Scanned with CamScanner

- ମୁଁ ପାଗଳ ହୋଇ ନାହିଁ ପୁଅ ମା । ମୁଁ ପାଗଳ କରିଦେବାକୁ ଯାଉଛି । ଆର୍କିମେଡିସ ପରି ମୁଁ ବାଟ ପାଇଗଲି । ଦେଖିବ ଶୁଭ ସମୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କର । ମୁଁ ଶୁଶୁରାକୁ ଦେଉଛି ପାନେ ।

କେଳୁ ନନା କଥା ଭାରିକା ଚହଟ ତମ୍ବା ଏ କାନରେ ପୁରାଇ ଅନ୍ୟ କାନରେ ବାହାର କରିସାରିଥିଲେ । କେଳୁ ନନା ସେମିତି ରଣହୁଙ୍କାର ଦେଉଥାଆନ୍ତି ଯେପରି ଏକ ବିରାଟ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଠିକ୍ ମାସେ ପରେ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ଆସିଲା । କେଳୁନନା ଆଖିରେ ନିଦ ନଥିଲା । ରାତ୍ରି ୪ଟାରୁ ଉଠି ସାଇକେଲ ଧରି ଚାଲିଗଲେ ବଗ ମହାରଣା ଘରକୁ । ତାଙ୍କ ଘରେ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ହୁଏ । ବଗକୁ ନିଦରୁ ଉଠାଇଲେ ନନା । ଆଖି ମଳିମଳି ଉଠିଲେ ବଗ ମହାରଣା । ନନାଙ୍କୁ ଦେଖି ବଗ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା ।

- ନନା ରାତି ଅଛି ଏବେ ଆସିଲ ଯେ ?

- ତୁ ମୋତେ କିଛି ପଚାରନା । ଶିଘ୍ର ଚାଲ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କର । ମୁଁ ଟ୍ୟୁବ୍‌ୱେଲ୍‌ରେ ପାଣି ମାରି ଦେଉଛି ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିବୁ । ମୁଁ ଶିଘ୍ର ପୂଜା କରିବି ।

ବଗ ମହାରଣା ଘରେ ପୂଜା ଶେଷ କରି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବେଗରେ ମାଡ଼ି ଚାଲିଲେ ପାଳଙ୍ଗ ବିହାରୀ ଜେନା ଘରକୁ । ତାଙ୍କ କ୍ଲବରେ ପୂଜା ହୁଏ । ପାଳଙ୍ଗ ବାବୁ କେଳୁ ନନାଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ - ନନା, ବାଙ୍କ ନନା ଆସିବେ । ସେ ପୂଜା କରିବେ ବୋଲି - କହିଛନ୍ତି ।

- ରଖବେ ତୋ ବାଙ୍କ ନନା । କିଏ ବାଙ୍କ ବେ ? ବାଙ୍କକୁ ସିଧା କରିଦେବି । ଏତେ ବର୍ଷର ଗାଁ ପୁରୋହିତକୁ ଭୁଲିଗଲ କି ବେ ? ଯାହା ପଇସା ଦେଉଛ ଦିଅ ନହେଲେ ପରେ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ସେ ବାଙ୍କ ନାଁ କେବେବି ଧରିବନି ।

ପାଳଙ୍ଗ ବାବୁଙ୍କ ପୂଜାପରେ କେଳୁନନା ମାଡ଼ି ଚାଲିଲେ କାଳିଆମି ପୂଜା ମଣ୍ଡପକୁ । ସେଠାରୁ କ୍ଲବର ମେମ୍ବର ମାନଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରାଇ ପୂଜା ଶେଷ କରି ଫେରିଲା ବେଳକୁ ଚଢ଼େଇ ଗୁଡ଼ିକ କିଚିରମିଚିର କରୁଥାଆନ୍ତି । ଟିକେ ଟିକେ ସଫା ଦେଖାଯାଉଥାଏ ରାସ୍ତା ଘାଟ ।

ଘଣ୍ଟିଆ ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ହେଉଛନ୍ତି ବାଇତଙ୍କ କର୍ମକାର । ନାଲି କୁର୍ତ୍ତା ପିନ୍ଧି ଚାଲିଛନ୍ତି ସ୍କୁଲ ଆଡ଼କୁ । ସମୟ ପ୍ରାୟ ସକାଳ ସାତଟା ହେବ । ହାତରେ ଧରିଛନ୍ତି ଏକ ନଡ଼ିଆ ଓ ଫୁଲ ଚୋଙ୍ଗେଇ । ସାଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ବାଙ୍କ ନନା । ପଛରେ ହୋଷ୍ଟେଲ ପିଲା, ପୋଡ଼ିଶାଘର ଝିଅ, ବୋହୂ ଓ ସ୍କୁଲ ସାର୍ ମାନେ । ବାଙ୍କ ନନା ଶିଘ୍ର ସ୍କୁଲ ପୂଜା ଶେଷ କରି ଆଗକୁ ମାଡ଼ିଯିବାର ଯୋଜନା କରିଥାଆନ୍ତି । ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚିଲାରୁ ଦେଖ ଗଲା ସ୍କୁଲ ଚାବି ପଡ଼ିଛି । ପିଅନ୍ ଚାବି ଆଣିବାକୁ ଗଲା ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍ ଅନ୍ଧାରୁଆ ସାମନ୍ତରାୟ ଘରକୁ । ଚାବି ଖୋଲା ହେଲା । ଦେଖଗଲା ଘର ଭିତରୁ ଧୂପ ବାସନା ବାହାରୁଛି । ଫୁଲ ସଜା ହୋଇଛି । ହେଡ୍ ସାର୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଚାବିମରା ହୋଇଛି ପୂଜା ହୋଇଗଲା ଭଳି ଲାଗୁଛି । ଯଦି ପୂଜା ହେଲା କିଏ ପୂଜା କଲା ? ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରୀଧର ସାର୍ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି କହିଲେ - ଆଜ୍ଞା ପୂଜା ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । କେବଳ ନଡ଼ିଆ ଫଟାଇବେ । ପଥର ରଖା ହୋଇଛି । କେଳୁ ନନା ପୂଜା ଶେଷ କରି ମନ୍ତ୍ର ଲେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ବ୍ଲାକ୍ ବୋର୍ଡରେ । ବ୍ଲାକ ବୋର୍ଡକୁ ଅନାଇବାରୁ ଦେଖାଗଲା ସେଠା ଲେଖା ଅଛି "ସରସ୍ୱତୀ ମାଆଗୋ ତୁହି ବିଦ୍ୟାର ଭଣ୍ଡାର" ପିଲାମାନେ, ଭାଇଭଉଣୀମାନେ ଏହି ମନ୍ତ୍ର କହି ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଦେବ ଓ ନିହାତି ନଡ଼ିଆ ଫଟାଇବ । ମୋ ପାଖରେ ସମୟ ନାହିଁ ବାପା ମାଆ ମାନେ କଷ୍ଟକରି କାମ ନ

ଚଳେଇ ନେବ ଓ ଭେଟି ଦେଇଦେଇଥିବ । ମୁଁ ଫେରିଲେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ।

ବାଙ୍କ ନନାଙ୍କ ପୂଜା ବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ହାତରୁ ଖସି ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । କାନ୍ଧର ଗାମୁଛାଟି ତଳେ ପଡ଼ି ଧୂଳି ଧୂସର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ମଡାମଡି ହୋଇ । ସେ ସେମିତି ବ୍ଲାକବୋର୍ଡଟିକୁ ଅନାଇ ରହିଥିଲେ । ଗହଳି ଭିତରୁ କିଛିପିଲା ପଥର ଉପରେ ନଡ଼ିଆ ଫଟାଉଥାଆନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ପଟରେ ଲାଗୁଥିଲା ବାଙ୍କ ନନାଙ୍କ କପାଳ ଫାଟୁଛି । ପଛରୁ କିଏ ଜଣେ କହୁଥିଲା କେଳୁ ନନା ବାଜିମାତ୍ କରିଦେଇଛନ୍ତି । କାରଣ ସକାଳ ୬.୨୫ ମିନିଟ୍ ବେଳକୁ ୬୧ଟି ପୂଜା ମଣ୍ଡପରେ କାମ ଶେଷ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ବାଙ୍କ ନନା ସେମିତି ବ୍ଲାକବୋର୍ଡଟିକୁ ଚାହିଁ ରହି କାଠ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲେ । ସତେ ଯେପରି କୁହୁଡ଼ି ପରି ଝାପ୍‌ସା ଦେଖାଯାଉଥିଲା ସେହି ବ୍ଲାକ୍‌ବୋର୍ଡର ଅକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକ .... ।

ସରସ୍ୱତୀ .... ମାଆ .... ଗୋ ।

❋

ମୋ ମାଆ

ଡ. ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାସ

ଅଧ୍ୟାପକ, ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନ

ଆଜି ରବିବାର । ଯାହାହେଉ ଅନେକ ଦିନପରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ମିଳିଛି ଆରାମ କରିବା ପାଇଁ । ଯେହେତୁ Biometric ଲାଗିଲା ଓ ସରକାର ନିୟମ କଲେ ସାତ ଘଣ୍ଟା କଲେଜରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେବେଠାରୁ ମୁଁ ଚାତକ ପରି ଚାହିଁ ରହେ ରବିବାରକୁ । ଅନ୍ତତଃ ଏହି ଦିନ ଟିକେ ଧିରେ ସୁସ୍ଥେ ଘରେ ବସିହେବ, ଖାଇ ହେବ, କଥା କହି ହେବ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ । ନହେଲେ ଦଉଡ଼ା ଧାପଡ଼ାରେ କେମିତି ଯେ ଛଅଦିନ ବିତିଯାଏ ଜଣାପଡ଼େନି ।

ସକାଳୁ ଟିକେ ଡେରିରେ ଉଠିଲି । ଦାନ୍ତ ଘସି ସାରି ଚା କପ୍‌ଟି ଧରି ଡାଣ୍ଡ ଘରେ ଖବର କାଗଜ ମେଲେଇ ବସିଗଲି ଛୁଟି ମନେଇବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ମୋ ଆନନ୍ଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ପାଟିଶୁଣି 'ମା ଭାଳ' ଦିଅରେ । ଏକାଥରେ ବାରି ବାଗିରେ ଚାରି ପାଞ୍ଚଜଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଲେ । ବିରକ୍ତିରେ ଭ୍ରୁକୁଞ୍ଚନ କରି ଦଉଛି କହି ଭିତରକୁ ଗଲି ଆଉ କିଛି ପଇସା ଆଣି ଦେଇ ଦେଇ ପୁଣି ଭିତରକୁ ଚାଲିଲି ଯେ ବିଶ୍ରାମ ମୁଦ୍ରାରେ ବସିବି ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ଯାଇ କଉ ପାରିଲି । କାନରେ ପଡ଼ିଲା କେହି ଜଣେ ତାଙ୍କ ଭିତରୁ କହୁଥିଲା, ଆଜି ବୁଢ଼ୀ ନାହିଁକି । ଘୁରିପଡ଼ି ବିରକ୍ତ ଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲି 'ଗାଧୋଉଛି' । ଭିକାରୀଟି ନରମ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, ହଉ ବୁଢ଼ୀ ଆସୁ ତାକୁ ଆମେ ଅପେକ୍ଷା କରିବୁ । ମୁଁ ବିରକ୍ତ ଭରା କଣ୍ଠରେ ହଉ କହି ଭିତରକୁ ଛୁଟି ଆସିଲି । ବୁଢ଼ୀ ଆଉ କେହି ନୁହେଁ ମୋ ୮୩ ବର୍ଷୀୟା 'ମା' ।

କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ଭାବିଲି ଲୋକଗୁଡ଼ା କେତେ ସମୟ ଆଉ ବସିବେ, ଯାଏ ଦେଖେ ମା ଗାଧୋଇ ସାରିଲାଣି କି ? ବିରକ୍ତ ଯେତେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନଥିଲା, ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ମୋ 'ମା' ଉପରେ । ଏମାନଙ୍କ ମୁହଁ ବଢ଼ାଉଛି ବସାଇ ଦେଉନାହାନ୍ତି ଶାନ୍ତିରେ ।

ଦେଖିଲି 'ମା' ଗାଧୋଇ ସାରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛି । ଖବରଟି ଦେଇ ଦେଲି ଚାରିପାଞ୍ଚ ଜଣ ଭିକାରୀ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି, ଦଉଡ଼ି ଯା । ଆଉ ମୁଁ ପୁଣି ଆସି ବସିପଡ଼ିଲି ମୋ ଜାଗାରେ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 'ମା' ବାହାରକୁ ଆସିଲା । ଆଉ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ଓ କିଛି ପୁରୁଣା ଲୁଗା ମଧ୍ୟ । ଆଉ ଦିଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ନୂଆ ଲୁଙ୍ଗି ମଧ୍ୟ । ସେମାନେ ଏଥର ଉଠି ଚାଲିଲେ ଅନ୍ୟ ଘରର ଅନ୍ୱେଷଣରେ । ତା ଭିତରୁ କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲା 'ମା' ଶୀତ ପଡ଼ିଛି, ମୋର ଘୋଡ଼ିବାକୁ ଗୋଟେ ଛିଣ୍ଡା ଚଦର ଅଛି । 'ମା' ଘୁରିପଡ଼ି ତାକୁ କହୁଥିଲା ତୋତେ ପରା ଲୁଗି ଦେଲି ଆଉ କ'ଣ ? ଯା ଆ ପାଳିକୁ ଆସିବୁ । ସିଏ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପୁଣି ସେଇ କଥା ଦୋହରାଇଲା । ଏଥର ମୋ 'ମା' ଶୁଣି ପାରିଲା । କହିଲା ହଉ ହଉ ଆର ପାଳିକୁ ଆସ, ମୁଁ ଆଣି ରଖିଥିବି ନେବୁ ।

ମୁଁ ବସି ହସୁଥିଲି, ଆଉ ଭାବୁଥିଲି ମୋ 'ମା' କଥା । ଏବେ ତାକୁ ଆଉ ପ୍ରାୟ କିଛି ଶୁଭୁନି । କିନ୍ତୁ [illegible] ପାଠ କହିଲେ ଉତ୍ତର ଫେରାଏ । ତା ସହ ଯେକୌଣସି ଲୋକର କଥୋପକଥନ ବଡ଼ ମଜାଦାର । କି କପିଲ ଶର୍ମା ସୋ' ତାଠୁ ବେଶ [illegible] ଥାଏ ମୋ 'ମା'ର ବୀଣାପାଣି ସୋ' ।

ଭିକାରୀଟି ଆଶ୍ୱାସନା ପାଇ ଫେରିଗଲା ତା ବାଟରେ, ଆଉ 'ମା' ତାର ନିଜେ ନିଜେ କଥା ହେଉ ହେଉ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଗୋଡ଼କୁ ଘୋସାରି, ଘୋସାରି । ଆଉ ମୁଁ ବସି ଭାବୁଥିଲି ତା କଥା ....

ମୋ ଅଜା ଜଣେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଓକିଲ ଥିଲେ । ଅମାପ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ । ଖୁବ ସୁଖରେ ବଢ଼ାଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ । କିନ୍ତୁ ବାହାହେଇ ଆସିଲା ଏକ ନିପଟ ମଫସଲ ଗାଁକୁ । ସେଠି ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅ, ପାଇଖାନା ନାହିଁ କି, ଗାଧୁଆ ଘର ନାହିଁ । ବାହାର ପଡ଼ିଆକୁ ଯିବା ପାଇଁ ପଡୁଥିଲା ଆଉ ପୋଖରୀରେ ଗାଧୋଇବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଘରେ ଶ୍ୱଶୁର, ବିଧବା ପିଉସୀ ଶାଶୁ, ୧୫ ବର୍ଷର ମା ଛେଉଣ୍ଡ ନଣନ୍ଦ, ଆଉ mentally retarded ଦିଅର ।

ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଏକ ନୂଆ ଜୀବନ । ବାପା ମୋର ସେତେବେଳେ Private college ର Economic lecturer, ସ୍ୱଳ୍ପ ଦରମା ପାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବାରି ସ୍ୱାଭିମାନୀ, ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟତା ଛାଡି ସ୍ୱଳ୍ପ ଦରମାରେ ଘର ଚଳେଇବା ଶିଖିଲା ମୋ ମା ।

ମୋ ପିଉସୀ 'ମା'ର ନଣନ୍ଦ ନଥିଲା, ବୋଧହୁଏ ତା ବଡ ଝିଅ ଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ପାଠପଢାଇ ବାହା ହେଲା । ଅଳା ଯାହା, ଗହଣା, ଦେଇଥିଲେ, ଅଳ୍ପ କିଛି ରଖି ସବୁତକ ଦେଇଦେଲା ତା ବାହାଘରରେ । ଯେମିତି ସିଏ ନଜାଣୁ ଯେ ତାର 'ମା' ନଥିଲା ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ତା ନିଜର ତିନିଝିଅ ଓ ଦୁଇ ପୁଅ ।

ସେତେବେଳେ ବାପା M.P.C. evening କଲେଜରେ । ଜେଜେଙ୍କୁ କିଛି ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲେ, ସିଏ କହିଲେ ସେ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଆଉ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଫେରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆମ ସହ ଯୋଡି ହୋଇଗଲେ ଆଉ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ । ମୋ ଜେଜେ ଓ ମୋ ଅର୍ଦ୍ଧ ପାଗଳ କକା ।

ମୋର ମନେଅଛି ସଂଧ୍ୟାରେ ବାପା ସାଇକେଲ ଧରି college ବାହାରି ଯାଆନ୍ତି । ମୁଁ ଖେଳପଡିଆରୁ ଫେରିଆସେ । ଗୋଡଧୋଇ ସବୁ ଭାଇ, ଭଉଣୀ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁ । ମା ରୋଷେଇ ଘରେ କାଠଚୁଲିରେ ରନ୍ଧା ଆରମ୍ଭ କରେ । ପାଖରେ ମୁଁ ଓ ମୋ ଉପର ଭଉଣୀ ବହି ଧରି ତା ପାଖରେ ପଢି ବସୁ । ରାନ୍ଧିବା ସାଙ୍ଗରେ ପାଠପଢାଏ ଆମକୁ । ସେତେବେଳେ tooth brush ବା paste ବୋଧହୁଏ ନଥିଲା । ଦାନ୍ତ ଘସା ହୁଏ ଶାଳ ଦାନ୍ତକାଠିରେ । ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଶାଳ କାଠି କିଣା ହୋଇ ଆସେ । ତାକୁ କଟା ହୋଇ ଦାନ୍ତ ଘସା ଯାଏ । ସେଥିରୁ ଖଣ୍ଡେ କି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଲମ୍ବା କାଠି ଆମ ପାଇଁ ରଖିଥାଏ 'ମା' । ଗୋଟେ ହାତରେ ଖୁନ୍ତି, ଆଉ ପାଦ ପାଖରେ ପଡିଥାଏ ଲମ୍ବା ଶାଳକାଠି । ଯଦି ଖାତାରେ କିଛି ଭୁଲ ହେଲା ବା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହେଲୁ ବା ଢୁଳେଇଲୁ ପଡିଲା ଗୋଟେ ପାହାର । ୧୦ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରଥମ କରି ମୁଁ English ଆଉ Mathe tution ଗଲି । ଆଜି ଯଦି ମୁଁ ଅଧ୍ୟାପକ ହୋଇ ପାରିଛି, ତାହା ତା'ର ଦାନ ।

ସମୟ ଗଡିଚାଲିଲା । ତା ଅନ୍ଧ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କର ସେବା ହେଉ ବା ତା ପାଗଳା ଦିଅରର ଯତ୍ନ ହେଉ ବା ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ହେଉ ବା ଅତିଥି ସତ୍କାର, କେଉଁଥିରେ ସିଏ କେବେ କମ କରେ ନାହିଁ ବା ଥକି ପଡେ ନାହିଁ ବା ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରେନାହିଁ । ଅବେଳାରେ କେହି ଅତିଥି ପହଞ୍ଚିଲେଯେ, ସିଏ ଭୋକିଲା ରହିଯିବ, ହେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ମୋ ବଡ ପଉସା କୁହନ୍ତି, ଏଟା 'ବୀଣାପାଣି ନିବାସ' ନୁହେଁ ବୀଣାପାଣି ହୋଟେଲ ।

ସକାଳୁ ଉଠିପଡି ଆଗ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କୁ ଦାନ୍ତକାଠି ଓ ପାଣି ଡାକେ ଦେଇ, ଚୁଲି ଲଗେଇ ଚା ପାଣି ବସେଇ ଦିଏ । ଏପଟେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡାକି ଦିଏ ଉଠରେ ସ୍କୁଲ ଯିବ, ଖରା ବାହାରି ଆସିଲାଣି, ଉଠିବନି କି ? ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କୁ ଚା ଓ ମୁଢି ଦେଇ ଲାଗିପଡେ ରୋଷେଇ କାମରେ । ଠିକ୍ ନଅ ବାଜିଲେ ଜେଜେଙ୍କୁ ଜଳଖିଆ ଦେଇ ଆମ ପାଇଁ ଗରମ ଗରମ ଭାତ ଓ ତରକାରୀ ବାଢିଦିଏ । କିଏ ସ୍କୁଲ ଯିବ ବା କିଏ କଲେଜ୍ । ନିଜ କଥା ଭୁଲିଯାଏ ଏ ଜଞ୍ଜାଳରେ ଯେ ସିଏ ବି ଜଣେ ମଣିଷ, ତା'ର ବି ଗୋଟେ ପେଟ ଅଛି, ତା'ର ବି ଖାଇବାର ଦରକାର । ପୁଣି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଜେଜେଙ୍କୁ ଗାଧୋଇ ଦେଇ, ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଖଟରେ ଛାଡେ ଓ ନିଜେ ଖାଏ । ଯନ୍ତ୍ର ଭଳି ଚାଲିଥାଏ, ରାତିରେ ସମସ୍ତେ ଖାଇ ଶୋଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଏମିତି ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ବିତି ଚାଲିଲା ।

୧୯୮୬ ମସିହା, ମୁଁ ସେତେବେଳେ ସମ୍ବଲପୁରରେ P.G. ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଥାଏ । Telegram ଟିଏ ପାଇଲି । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବୁନି, ପରୀକ୍ଷା ଦେଇସାରି ଆସିବୁ, ଜେଜେ ଚାଲିଗଲେ । ୯୦ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୋ ଜେଜେବାପା ଇହତ୍ୟାଗ କଲେ, ଆଉ ଛାଡି ଦେଇଗଲେ ତାଙ୍କର ପାଗଳା ପୁଅକୁ 'ମା' ଭରସାରେ । ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କର ଭରସା ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ଥିଲା ତାଙ୍କ ବହୂ ଉପରେ ।

ତାପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଦିଅରର ସେବା । କକା ମୋର ନିଜେ କିଛି କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସବୁକିଛି 'ମା'ର Instruction ରେ । ବେଶ ଯତ୍ନ ନିଏ ତାଙ୍କର । ମୋ ହେତୁ ହେବା ଦିନରୁ ମୁଁ କେବେବି ଦେଖିନି 'ମା' ତାଙ୍କୁ ହତାଦର କରିବାର । ବରଂ ଆମକୁ ଅବହେଳା କେବେ କେବେ କରିଥିବ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କର ଆକାଶମାରୀ ବାତ ଥିଲା । ସିଏ ଅଚେତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ଲାଳ ଗଡୁଥିଲା ଆଉ ପରିଶ୍ରା ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ କେବେ ଘୃଣା କରେନି ମା । ଧିରେ ଧିରେ ସିଏ ଶର୍ଯ୍ୟାଶାୟୀ ହୋଇଗଲେ । ମା'ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତର ଦେଖେଇବା ଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ଖୁଏଇ ଦେବା, ଔଷଧ ଦେବା ସବୁ କରୁଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ତିନି ଭଉଣୀ ମୋର ବାହା ହୋଇ ତାଙ୍କ ଘରେ । ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଚାକିରିଆ, ତା ସାଥ [illegible] ମା'କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୨୦୦୩ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୯ ତାରିଖର କଥା, ଭୋର ୪.୩୦ରେ ବାପା ଆସି ମୋତେ ଉଠେଇଲେ । ଉଠ୍ 'ଖୁକା' (ମୋ କକା) ଚାଲିଗଲା । ମୁଁ ଓ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଠିପଡି ଦଉଡିଲୁ । ଯାଇ ଦେଖିଲୁ 'ମା' ମୋର ତାଙ୍କ ମରଶରୀର ପାଖରେ ଗୋଡ ଲମ୍ବେଇ ବସିଛି । ଆମକୁ ଦେଖି

ତାର ଧର୍ଯ୍ୟର ବନ୍ଧ ବୋଧେ ଭାଙ୍ଗିପଡିଲା । ଜୋର ପାଟିରେ କାନ୍ଦିଉଠିଲା, ଆଉ କହୁଥିଲା 'ଶୁକାବାବୁ' ଚାଲିଗଲେ । କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦୁ ସିଏ ଯାହ କହିଲା, ମୁଁ ଶୁଣି ହତବାକ୍ ହୋଇଗଲି । ରାତି ୧.୩୦ଟାରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଶୀତ ରାତିରେ କାହାରିକୁ ହଇରାଣ କରିବ ନାହିଁ ବୋଲି, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଜଗି ବସିଛି, ସକାଳର ପ୍ରତିକ୍ଷାରେ । ସକାଳ ହେବ, ଆମକୁ ଜଣାଇବ । ଏମିତିକି ବାପାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଉଠାଇ ନାହିଁ ।

ଏ କାହାଣୀର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଲା । ପୁଣି ୨୦୧୫ ମସିହାରେ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୋ ବାପାଙ୍କୁ ଆଣି ଘରେ ଛାଡି ଦେଇଗଲେ ଆଉ କହିଲେ ସାର ବୁଲି ବୁଲୁଥିଲେ, ଘରକୁ ବାଟ ପାଉନଥିଲେ । ଜାଣିଲୁ ବାପା ମୋର Alzimer ରୋଗରେ ପିଡିତ । ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହେଲା ମୋ 'ମା'ର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ସେହିଦିନଠାରୁ ଆଜିଯାଏ 'ମା' ମୋର ବ୍ୟସ୍ତ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସେବାରେ । ନିଜେ ଆଣ୍ଠୁଗଣ୍ଠି ବାତରେ ପିଡିତ । ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟରେ ଚାଲିଛି । କିନ୍ତୁ ତା ମନବଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡିନି । ତା ନିଜର ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟକୁ ଭ୍ରୁକ୍ଷେପ ନକରି ଲାଗିପଡିଛି ତାଙ୍କ ସେବାରେ । ଇତିହାସର ପୁନରାବୃତ୍ତି ତାଙ୍କୁ ସକାଳୁ ଉଠେଇବା, ଦାନ୍ତ ଘସେଇବା, ଚା ବିସ୍କୁଟ ଦେବା, ଔଷଧ ଦେବା, ଗାଧୋଇ ଦେବା, ଦ୍ୱିପହରର ଖାଇବାକୁ ଦେବା, ଶୁଏଇ ଦେବା ... ପୁଣି ସଂଧ୍ୟାରେ ଜଳଖିଆ ଦେବା, ରାତିରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ, ଔଷଧ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଶୁଏଇ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ ମୋ ବାପା ଯଦି ଆଜିଯାଏ ବିଛଣାରେ ପଡି ଯାଇନାହାନ୍ତି ତାର କାରଣ ହେଲା ମୋ 'ମା'ର ଯତ୍ନ ।

ଏଠି ଖାଲି ଗୋଟିଏ କଥା ମୋର ମନେ ପଡିଯାଉଛି । ନ କହିଲେ ବୋଧହୁଏ ଅଧୁରା ରହିଯିବ ବାପା ଯେତେବେଳେ ଚାକିରୀରେ ଥିଲେ ମଝିରେ ମଝିରେ ସନତ ସାର' ଆମ ଘରକୁ ଆସୁଥିଲେ । ପ୍ରତିଥର 'ମା' ତାଙ୍କୁ drawingroomରେ ବସେଇ ବାପାଙ୍କୁ ଡାକିଦିଏ – 'ବୁଝିଲ ଆସ ରଜତ ବାବୁ ଆସିଛନ୍ତି'। ଆଉ ସାର ଧିର କଣ୍ଠରେ କୁହନ୍ତି ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ରଜତ ନୁହେଁ ସନତ୍, 'ମା' ହସିଦେଇ କୁହେ ହଁ ହଁ ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଗଲା । ଆଜି କିନ୍ତୁ ମୋ 'ମା'ର ଭୁଲ ହୁଏ ନାହିଁ ବାପାଙ୍କୁ ଔଷଧ ଦେବାରେ । ଠିକ୍ ସମୟରେ କେଉଁ ଔଷଧ ଦିନରେ କେଉଁଟି ରାତିରେ ବା କେଉଁଟି ଖାଲି ପେଟରେ ବା ଖାଇବା ପରେ ।

ମୁଁ ବି ମୋ 'ମା'ର ପୁଅ । ତାଠୁ ଶିଖିଛି ସେବା କ'ଣ? ମୁଁ ବି ଛଅବର୍ଷ ଧରି NSS prog. officer ଥିଲି । ବହୁତ prog. କରିଛି collegeରେ, ଗାଁରେ, ସହରରେ ଏପରିକି ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ମଧ୍ୟ । NSSର motto ମଧ୍ୟ ଭଲକି ବୁଝିଛି "NOT ME BUT YOU" ଯାହା ସେବା କରିଲି ସେଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାନୀତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଛି । University ଓ state level award ପାଇ । କିନ୍ତୁ ଏ award ମୋତେ ଆପେ ଆପେ ମିଳିନାହିଁ । ମୁଁ ବେଶ ଗୋଟେ ମୋଟା ପୁସ୍ତକରେ ସେ ସବୁର ବିବରଣୀ ଦେଇଛି ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ । ଯାହା ସେବା କରିଛି, ସେ ସବୁର ସୁନ୍ଦର ରଙ୍ଗୀନ ଫଟୋ ମଧ୍ୟ ଦେଇଛି । ତାପରେ ସରକାରଙ୍କର ହୃଦବୋଧ ହେଲା ଯେ ମୁଁ ଜଣେ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ସେବକ ଓ ମୁଁ ଠିକ୍ ଭାବେ ବୁଝିଛି "NOT ME BUT YOU"କୁ ।

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ମୋ 'ମା'କୁ ଦେଖିଲେ ଭାବେ ବୋଧହୁଏ ମୋ 'ମା' ମୋ ଭଳି M.Sc.ପାସ୍ କରିନି ବା PhDକରିନି ବା NSSର motto କଣ ଜାଣେନି ବା ଯାହାସବୁ ସେବା କରିଛି ତାର ଫଟୋ ଆଉ ବିବରଣୀ ମୋଟା ପୁସ୍ତକରେ ଛପେଇନି, ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ତାଙ୍କୁ କେହି ସମ୍ମାନୀତକରିନାହାନ୍ତି । ସେ ଖାଲି ଜଣେ ଗୃହିଣୀ ମାତ୍ର । ଗୃହିଣୀତ ନୁହେଁ ମାଁ ଟିଏ – କେବଳ ମା' – ମୋ ମାଆ ।

※

ଛାତ୍ରୀ ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ

ଓଡିଆଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

ସମାଜର ସୃଷ୍ଟି କାଳରୁ ଉଭୟ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ନେଇ ସମୟ ଗତିଶୀଳ । ମୁଦ୍ରାର ଦୁଇପାର୍ଶ୍ୱଭଳି ପ୍ରତିଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତଥାପି ଉଭୟ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସମାଜରେ ବଳଶାଳୀ ରୂପେ ପୁରୁଷ ପରିଗଣିତ । ଯେତେ ସମାଜର ଉନ୍ନତି ହେଲନା କାହିଁକି ନାରୀ ଆଜିବି ସମାଜ ଆଖିରେ ଦୁର୍ବଳା, ଅବଳା । ଏକୁଟିଆ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲାବେଳେ ନାରୀଟିଏ ନିଜକୁ ଅସୁରକ୍ଷିତ ମନେକରିବା ପଛରେ ମଧ୍ୟ ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତି ଦାୟୀ । ରାତି ଆଠଟା ପରେ କୌଣସି ନାରୀ ପଦାକୁ ଏକା ଗୋଡ କାଢିଲେ ହିଁ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ମନକୁ ଛୁଏଁ । କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦନ୍ଦ୍ୱରେ ରାତି ବାରଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକା ଫେରିପାରେ ନିଜ ଘରକୁ । ଏସବୁର କାରଣ ଖୋଜିବସିଲେ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ବହୁକାଳରୁ ତର୍କ ସୃଷ୍ଟିକରେ ଯିନା କିଛୁ ଉତ୍ତରରେ ନିସ୍ଚିତ ଭାବେ ସ୍ୱର ଉଠେ ନାରୀ ସର୍ବଦା ଦୁର୍ବଳା, ତାକୁ ସୁରକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ବିଗତ ଦିନମାନଙ୍କରେ ଛାତି ଥରାଇ ଦେଲାଭଳି ଅନେକ ନାରୀ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା, ଦୁଷ୍କର୍ମମାନ ଏ ସମାଜର ନିଦ ହଜେଇ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣରେ ସଚେତନ ହେବା ସହିତ ନାରୀଟିକୁ ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷାଦେବା ପାଇଁ ଆତ୍ମକୌଶଳର ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ପର୍କରେ ସଜାଗ ହେବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡିଛି ।

ସରକାର ଏ ସବୁ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଆଖିଆଗରେ ରଖି ୨୦୧୩ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମକରି ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ ଆରମ୍ଭକଲେ 'ଛାତ୍ରୀ ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ ଶିବିର' କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଯାହା ଇଂରାଜୀରେ "Self defence Training Programme" ନାମରେ ନାମିତ । ଏହାର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଝିଅମାନେ ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାର କୌଶଳମାନ ଶିଖି ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ନିଜେ ନିଜପାଇଁ କରିପାରିବେ । ଏଥିରେ ଶରୀରର ସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ଯୋଗ, ପ୍ରାଣାୟାମ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳ ଭିତ୍ତିକ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପୁରୁଷର ଅସଦାଚରଣର ମୁକାବିଲା କରିବା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅସୁବିଧାର ସାମ୍ନା କରିପାରିବେ । ସରକାରଙ୍କ ଏହି "ନାରୀ ଆତ୍ମ ସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ" କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିୟମ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ପଢୁଥିବା ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠନ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରତିଟି ଗ୍ରୁପ୍‌ରେ ୩୦ଜଣ ଲେଖାଏଁ ଛାତ୍ରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି ୧୨ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟ୍ରେନର ତାଲିମ ପ୍ରାପ୍ତ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଦିନ ଘଣ୍ଟାଏ ଲେଖାଏଁ ଆତ୍ମ ସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ ମାନ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ଏହି ୧୨ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଶଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁର ପ୍ରତିଟି ଛାତ୍ରୀପାଇଁ ରିଫ୍ରେସ୍‌ମେଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର କୌଶଳ ଶିବିରର ଶେଷଦିବସରେ ଏକ ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥି ଓ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କୌଶଳର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଆମ ବି. ବି. ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଛାତ୍ରୀ ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ୨୦୧୩ ମସିହାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ପ୍ରଥମେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଅଳକାମଞ୍ଜରୀ ଭୂୟାଁ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ଆସୁଥିବାବେଳେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଭାରତୀ ପଣ୍ଡା ଏହି ଦାୟିତ୍ୱରେ ତିନିବର୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇଛନ୍ତି । ଏହାପରେ ୨୦୧୬ ମସିହା ଠାରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ଯଥାକ୍ରମେ ୩୦୦, ୩୬୦, ୩୭୪ ଜଣ ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ଆସିଛନ୍ତି ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ ।

ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତିଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମାଜର ହିତପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏ ଭଳି ଏକ ଛାତ୍ରୀ ଆତ୍ମସୁରକ୍ଷା କୌଶଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକ ନାରୀ ସୁରକ୍ଷିତ ହେବାର ସଫଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହା ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ । ତେବେ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ପ୍ରତିଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଯଦି ନାରୀମାନେ ସଠିକଭାବେ ବୁଝିପାରି କାମରେ ଲଗେଇବେ ତେବେ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହେବ । ସମାଜର ପ୍ରତିଟି ନାରୀଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ସୁସ୍ଥମନରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ସେ ଆଦୌ ଦୁର୍ବଳା ଅବା ଅବଳା ନୁହେଁ । ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାର କୌଶଳ ତା' ନିଜ ହାତ ମୁଠାରେ ।

ପ୍ରେମ ମାନେ ନୁହେଁ ମୃତ୍ୟୁ

ଦେବଦତ୍ତ କୁମାର ରଣା
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ସକାଳ ପ୍ରାୟ ୯ଟା ବାଜିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନଭଳି ମୁଁ ସେଦିନ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଲେଟ୍‌ରେ ଉଠିଥାଏ, ତଥାପି ନିଜ ସମସ୍ତ ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରି ବୁଲିବା ପାଇଁ ବାହାରିଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗୋଟେ କଲ୍ ଆସେ ମୋ ପାଖକୁ ରାଜା ପାଖରୁ । ଯାହାକୁ ଶୁଣି ମୁଁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ନସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଯାଏ, ସତେ ଯେମିତି ମୋ ପାଦତଳୁ ମାଟି ଖସିଗଲା ପରି ଲାଗେ ହଠାତ୍ ମୋ ପାଇଁ ଦୁନିଆଁଟା ଅଟିକି ଯାଏ । ବାସ୍ ଏତିକ ଯେ ମାନୁ ବିଷ ପିଇ ବାରିପଦା ହସପିଟାଲରେ । ମାନୁ ! ଅହଃ ମୁଁ ତ କହିବା ପାଇଁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ପ୍ଲସ୍ ଟୁ ରେ ଆମେ ଚାରିସାଙ୍ଗ ଥିଲୁ । ମୁଁ, ଅଜୟ, ମାନୁ, ଓ ରାଜା । ମୋର ଓ ମାନୁର ବହୁତ ଭଲ ପଟେ । ମାନୁ ମୋ ଭଳି ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ପିଲା । ଦେଖିବାକୁ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର । ତା ସାଙ୍ଗରେ ବହୁତ ବାନ୍ଦ୍ରାମି କରିଛି ମୁଁ । କ୍ଲାସ ନକରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିବା, ଏଠିସେଠି ଡେଙ୍ଗାମି କରିବା ଛାତ ଉପରେ ବସି ସିଗାରେଟ ଟାଣିବା ଏୟା ଥିଲା କାମ ଆମର । ବହୁତ ଥର ନିଜ ଜୁନିୟର ମାନଙ୍କୁ ରେଗିଂ ମଧ୍ୟ କରିଛି ତା ସାଙ୍ଗରେ । ସାର କିମ୍ବା ମେମ୍ ଯଦି ପ୍ରେଜେଣ୍ଟ ପକାନ୍ତି ତତ୍ କିନା ମୋ ପ୍ରେଜେଣ୍ଟ ସେ ପକାଇ ଦିଏ ଓ ମୁଁ ତାର । ପ୍ରେଜେଣ୍ଟ ପଡି ସାରିଲା ପରେ ପଛ ପଟ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଲୁଚିକି ପଳାଉଥିଲୁ ଆମେ । ଏବେବି ମନେ ଅଛି କ୍ଲାସର ପଛ ସିଟ୍ ଆମର ରିଜର୍ଭ କେହି ଯଦି ସେଠାରେ ବସୁଥିଲେ ଆମକୁ ଦେଖି ଉଠି ଯାଉଥିଲେ ଅବଶ୍ୟ କେହି କେବେ ସେଠାରେ ବସୁ ନଥିଲେ । ଆଉ ଯଦି କେବେ କୋଉ ପିଲା ଆଗପଟୁ ପଛକୁ ଅନାଉଥିଲେ ମାନୁ କହେ କଣ ବେ ପଛରେ କଣ ମହୁ ଝରୁଛି, ଆଗକୁ ଦେଖ । ଏମିତି ହୋଇ ପ୍ଲସ୍ ଟୁ ଜୀବନ ହସଖୁସିରେ କଟିଗଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ହସ ପରେ ଯେମିତି କାନ୍ଦ, ଭଲ ପରେ ଖରାପ ଥାଏ ଠିକ୍ ସେମିତି ହସ ଖୁସିପରେ ମୋ ଜୀବନରେ ବିଷାଦ ଖେଳିଗଲା । ମୁଁ ପାଠ ପଢା ଛାଡିଦେ... ସାଙ୍ଗମାନେ ଆଡମିସନ ହେଲେ କଲେଜରେ ମାନୁ ମଧ୍ୟ ଆଡମିସନ୍ ହେଲା କଲେଜରେ । ଆଉ ମୁଁ ମୋ ଗାଁକୁ ଚାଲିଗଲି । ମାନୁ ସାଙ୍ଗେ... ...ବେଳେବେଳେ ଫେସବୁକ୍ ଓ ହ୍ୱାଟସ୍‌ଆପରେ ଚାଟିଂ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ନେଟ୍‌ୱାରକିଂ ପ୍ରବ୍ଲେମ୍ ପାଇଁ କଥା ହେବା ସହଜ ହୁଏନି । ଏଇ କାଲିତ ସେ ଫୋନ ଆସିଥିଲା କିନ୍ତୁ ମୋ ସିବାର ଅଧମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଚାଲିଗଲା କଥା ହୋଇ ପାରିଲିନି । ଏମିତି ଥିଲା ମାନ ବହୁତ ହସ ଖୁସିରେ ରହୁଥିଲା କେବେ ନିଜ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟକୁ କହୁ ନଥିଲା । କେବେ ନୁହଁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ଉପରେ ହସୁଥିଲା ସେ କିନ୍ତୁ ଭିତରେ ଥିଲା ତା'ର କୋହ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟ ୧୧ଟା ପୁଣି କଲ ଆସିଲା ମାନୁ ଆଉ ନାହିଁ । ପୋଷ୍ଟମୋର୍ଟମ୍ ଚାଲିଛି । କୁହନ୍ତୁ କେମିତି ଲାଗିଥିବ ଏ ସାଙ୍ଗକୁ । ଶେଷ ଦେଖାପାଇଁ ଗଲି ତା ଘରକୁ କିନ୍ତୁ ତା ମା'ର କାନ୍ଦ ଦେଖି ରହି ପାରିଲିନି ଫେରି ଆସିଲି ସେଠାରୁ । କିନ୍ତୁ କଥାହେଲା ଯେ ମାନ ମଲା କଣ ପାଇଁ ? ପ୍ରେମ ଭାଇ ପ୍ରେମ । ପ୍ରେମ ମାରିଦେଲା ସାଙ୍ଗକୁ । ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କୁ ପଚାରି ବୁଝିଲି ସେ କୁଆଡେ ପ୍ରେମରେ ପଡିଯାଇଥିଲା । ଆଉ ସେ ଝିଅର ବାହାଘର ହୋଇସାରିଥିଲା ସେ ସେଇଥିପାଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଦେଲା । ଜାଣିନି କେତେ ଦୁଃଖରେ ଥିଲା ସେ । ଏୟା ବି ଜାଣିନି ସେ ଭୁଲ କଲା ନା ଠିକ୍ । ବୋଧେ ବହୁତ ବଡ ଭୁଲ କଲା । ଆଜି ହାରିଗଲା ଗୋଟେ ମା'ର ପ୍ରକୃତ ଭଲପାଇବା, ହାରିଗଲା ତା'ବାପାର ଗାଳି ଭିତରେ ଥିବା ସେଇ ଅକୁହା ପ୍ରେମ ପୁଣି ଏପଟେ ହାରିଗଲା ଗୋଟେ ସାଙ୍ଗର ଭଲପାଇବା ଓ ତାର ମିଠା ମିଠା ମିଠା ଗାଳି । ଆଉ ଜିତିଗଲା ମୃତ୍ୟୁ । ସମସ୍ତ କଥାକୁ ଭୁଲାଇ ଶୋଇଗଲା ଏକ ଗଭୀର ନିଦରେ ସବୁ ପ୍ରେମକୁ ଛାଡି ଦେଇ ଯାଉଛି ନିଜ ଜୁଇ କାଠରେ । ପୋଡି ଦେଉଛନ୍ତି ମାନୁକୁ ।

ପ୍ରେମ ସନା ଅଜବ୍ ଏ ଜିନିଷ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ଜେନେରେସନ ଏହାର ମାନେକୁ ନବୁଝି ଭଲ ପାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଆଉ ମରିବାରେ ମଧ୍ୟ । ପ୍ରକୃତ ପ୍ରେମ ତ ସେୟା ଯାହା କେବେ କାହାଠୁ କିଛି ଆଶା ନ କରାଯାଇ କରାଯାଇଥାଏ । କାହା ଖୁସିରେ ଖୁସି ହେବାଟା କାହାକୁ ହରାଇ ମିଠା ମିଠା କଷ୍ଟ ପାଇବାଟା ହିଁ ତ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରେମ । ଯଦି କେବେ କାହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭଲ ପାଅ ତେବେ ସେ ଯିବାର ଦୁଃଖ କର ନାହିଁ ବାସ୍ ଭାବ ଯେ ତୁମେ ତାର ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲ । ଆଉ ସେ ଚାଲିଗଲା ବୋଲି ସେ ଖରାପ ହୋଇଗଲା ତା ନୁହଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାର ଭଲ ପାଇଁ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କର । ପ୍ରକୃତ ଭଲପାଇବାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ମୃତ୍ୟୁ ହିଁ ଏକ ମାତ୍ର ଉପାୟ ନୁହେଁ କାରଣ ପ୍ରକୃତ ଭଲପାଇବାକୁ କେବେ ପ୍ରମାଣ କରାଯାଇ ପାରେନା । କାହାକୁ ଭଲପାଇବା ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବ ଦରକାର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । କାରଣ ଯଦି କେହି

ତୁମ ବିନା ଖୁସିରେ ରହି ପାରୁଛି ତେବେ ତୁମେ କେମିତିକା ପ୍ରେମିକ ହ ତାର ଖୁସି ଦେଖି ପାରିବନି ନିଜେ ମରି ଅନ୍ୟକୁ କଷ୍ଟ ଦେବ । କେବେ ଭାବିଛ ମାନୁ ଭଳି ବୋଧେ ତୁମର ବି ଜଣେ ଏମିତି ବନ୍ଧୁ ଥିବ ଯେ ତୁମକୁ ଗାଳି ଦେବା ପାଇଁ ବହୁତ ଖୋଜିବ କିନ୍ତୁ ପାଇବନି । ଶେଷରେ ବାସ ଏତିକି ଲେଖିବି

ବହୁତ ରାତି ବତିଗଲାଣି ବହୁତ ଦିନ ... ଛି
ବାସ୍ ବିତିନି ତ ତୋରି ସ୍ମୃତି
ବିତିନି ତ ସେ ଗଲିଯାଇଥିବା ଦିନ
ଆଉ କମିନି ସାଙ୍ଗ ତୋ ପ୍ରତି ଥିବା ପ୍ରେମ ।

ବହୁତ ରାତି ବାକି ଅଛି ସାଙ୍ଗ ଥରେତ ଆ ତୋ ସାଙ୍ଗରେ କଥା ଦେବା ପାଇଁ ବହୁତ କଥା ଅଛି । କାଟିବା ପାଇଁ ବହୁତ ସମୟ ଅଛି, ଆଉ ଗାଳି ଦେବାପାଇଁ ଶବ୍ଦ । ବାସ ଆଜିକାଲି କଲେଜରେ ତୋ ବିନା ମନ ଲାଗୁନି । ପଛବେଞ୍ଚ ଫାଙ୍କା ପଡିଛିରେ ତୁ ଆ' ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଖଟି ମାରିବା । ତୁ ତ ଜାଣିନୁ ମୁଁ ପରା ଆଉଥରେ କଲେଜ ଯାଉଛି . ତୁ ତ ଜାଣିନୁ, ଆହାଃ ତୁ ବୋଧେ ମତେ ରାଗିଛୁ ହଉ ତୁ ନ ଆ' । ସତରେ ଥରେ ଥରେ ମୁଁ ପିଲାଳିଆମି କରିବସେ ତା' ପାଇଁ କ'ଣ କରିବି ସାଙ୍ଗଟା ହିଁ ଏମିତି ଥିଲା । ବାସ୍ ଆଉକିଛି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ଭଗବାନ ତା'ଆତ୍ମାକୁ ଶାନ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ । ଆଉ କାହା ସାଙ୍ଗରେ ଏମିତି କେବେ ନହଉ । ହଁ ଆଉଗୋଟେ କଥା କେବେ କୌଣସି ପିଲାର ବାଳୁଙ୍ଗାମି ଦେଖି ତାକୁ ଖରାପ ଭାବନି ଯଦି ଖରାପ ଲାଗେ ସମସ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ ମୁଁ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି । କାରଣ କିଏ ଜାଣେ ଯେ ସେ ତା'ର ଥଟ୍ଟା ମଜା ଓ ବାଳୁଙ୍ଗାମିରେ ତାର ଲୁହ ଓ କଷ୍ଟକୁ ଲୁଚାଉଛି ।

ହଁ ଜୀବନ ବିତାଇବା ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ କେବଳ ଜଣକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଗୋଟେ ସୁନ୍ଦର ହୃଦୟ ରଖ । ନିଜେ ଖୁସିରେ ରୁହ ଓ ଅନ୍ୟକୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ରାସ୍ତା ଦେଖାଅ ଓ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅ ।

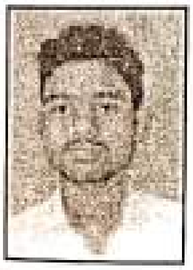

ସତ୍ୟ ପଥର ଉଦାହରଣ

ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ମାଝି
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ଜୀବନରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ଅସଫଳ ହୁଅନ୍ତି ଯେଉଁ ମାନେ କେବଳ ଚିନ୍ତା ହିଁ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ କର୍ମ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ବଲିଉଡ୍ ଚଳଚିତ୍ରର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଡାଇଲଗ ଥିଲା ଯେ ଭଗବାନଙ୍କ ଭରସାରେ ବସ ନାହିଁ କିଏ ଜାଣେ ଭଗବାନ ତୁମ ଭରସାରେ ବସିଥିବେ । ସଫଳତାର ଆଧାର ହେଉଛି ସକାରାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ନିରନ୍ତର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା । ପରିଶ୍ରମ ଏତେ ନିରବତାର ସହ କର ଯେ ତୁମେ ସଫଳତା କୋଳାହଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ସଫଳ ହେବାକୁ ହେଲେ ଏକାଏକା ଆଗେଇବାକୁ ହୁଏ । ଯେତେବେଳେ ଆମେ ସଫଳ ହେଉ ସେତେବେଳେ ଲୋକେ ଆପେ ଆପେ ଆମ ପଥରେ ଆସନ୍ତି । ଭାଗ୍ୟରେଖା ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଛାଡିଦିଅ ଯେତେବେଳେ ଲୋକେ ବଦଳି ଯାଆନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଭାଗ୍ୟରେଖା ବା କି ଜିନିଷ ? ସମସ୍ୟା ତ ସମସ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ ହେଲେ ସମାଧାନ କରିବା ଲୋକ କମ୍ ତେଣୁ ସମସ୍ୟା ନୁହଁ ନିଜେ ଜଣେ ସମାଧାନର ମାଧ୍ୟମ ହୁଅ । ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଯିବା ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ସାହସ କରିବାକୁ ହିଁ ଜୀବନ ବୋଲି କହନ୍ତି । ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ଦେଖୁଥିବା ସ୍ୱପ୍ନ କେବେ ସଫଳ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେହି ସ୍ୱପ୍ନ ସଫଳ ହୁଏ ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ତୁମକୁ ଶୋଇବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ । ସତ୍ୟ ପଥରେ ଅସୁବିଧା ଅଛି,

କିନ୍ତୁ ପାର ଜୟ ନାହିଁ, ମିଥ୍ୟା ପଥରେ ସବୁ ସୁବିଧା ହେଲେ ବିଜୟର ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ନାହିଁ ସେଇଠି ବିଜୟ ନାହିଁ । ଦୁନିଆଁର ସବୁଠୁ ବଡ ରୋଗ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି, ଯେ ଲୋକେ କ'ଣ କହିବେ ? ନା ନିଅନ୍ତି, ନା ଦିଅନ୍ତି, ନା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ବୁଝନ୍ତି ତଥାପି ଦୁନିଆଁକୁ ଡରନ୍ତି । ତୁମେ ଯଦି ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ସାହସ ରଖ ତେବେ ତୁମେ ହିଁ ସଫଳ ହେବାକୁ ହକ୍‌ଦାର । ସଂଘର୍ଷ ବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକା ଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହେବା ପରେ ଦୁନିଆଁ ତା ସହିତ ଥାଏ । ଶିଢ଼ିକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ କିଛି ହବନି ଚଢ଼ିଲେ ହିଁ ଉପରେ ପହଁଚି ପାରିବ । ସମସ୍ୟାର ସାମ୍ନା କର କେବେ ବି ଡରନି ତେବେ ଯାଇ ସମାଧାନ କରିବ । ନଚେତ୍ ଜୀବନ ସାରା ସମସ୍ୟାକୁ ଲୁଚି ଡରୁଥିବା ସିନା ହେଲେ ସମସ୍ୟା ତୁମ ପିଛା ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଆମେ ମଣିଷ ମାନେ ହିଁ ବିଶ୍ୱାସ ରଖୁ ଯେ ଜଣେ ବାଜି କରିପାରିବ କିନ୍ତୁ ଦେଖ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେ ତ ପୁଣି ଏକା ଏକା ଚମକୁଛି । ବାରମ୍ବାର ଅସଫଳ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିବା ଅନୁଚିତ । କାରଣ ବେଳେବେଳେ ଚାବି ପେଣ୍ଡାର ଶେଷ ଚାବିରେ ହିଁ ତାଲା ଖୋଲି ଥାଏ । ସମୟ ତୁମର, ତୁମେ ଚାହିଁଲେ ସଠିକ୍ ବିନିଯୋଗ କରିପାର, ଚାହିଁଲେ ଶୋଇ ଶୋଇ ବିତେଇ ପାର । ଦୁନିଆଁ ତୁମ ଉଦାହରଣ ଦେଇ ବଦଳେଇ ଚାଲିଥାଏ କିନ୍ତୁ ତୁମ ମତରେ ନୁହିଁ । ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଅଧିକ ଦୁର୍ବଳ ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ହସି ପାରିବ ମନେରଖ ସେତେବେଳେ ତୁମକୁ କେହି କେବେ ଭାଙ୍ଗି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏଇତ ଦୁନିଆଁ

ମମତା ସାହୁ
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ବଡ ଅଜବ ଏ ଦୁନିଆଁ । କ'ଣ ନ ଘଟୁଛି ଏଠି ? ଯିଏ ଯାହା ଚାହୁଁଛି ତା'କୁ ତାହା ମିଳୁନି । ଏଠି କେହି କାହାର ନୁହେଁ । ସମସ୍ତେ ପର, କେବଳ ନିଃଶ୍ୱାସ ନିଜର । ଯେପରିକି, ଜଣେ ଯଦି ସମସ୍ତଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ଚିନ୍ତା କରେ, ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ତା'କୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝନ୍ତି । ଯଦି ଜଣେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି ଦେଇଥାଏ ତେବେ ସେ ବେଶି କଷ୍ଟ ପାଇଥାଏ । ଯଦି ଜଣେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହସେଇବାକୁ ଚାହେଁ ତା'ଆଖିରେ ବେଶି ଲୁହ ଆସେ । ଭଗବାନ ତାଂ ଭାଗ୍ୟରେ ବେଶି ଦୁଃଖ ଲେଖିଥାଆନ୍ତି । ଏପରି କାହିଁକି ହୁଏ ? ଏହା ଭାବିବା ବହୁତ କଷ୍ଟ । ସାରା ଜୀବନ ସେ ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ, ନିନ୍ଦା ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଏବଂ ଅପମାନରେ ବଞ୍ଚିଥାଏ । ବହୁତ କମ୍ ଲୋକ ଥାଆନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ତା'ର ମନକଥା ବୁଝିପାରନ୍ତି । ଯାହାର ମନ ନାହିଁ ସେ କେମିତି ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ମନକଥା ବୁଝିପାରିବ ।

ଆଜିକାଲି ଦୁନିଆଁରେ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ, ଯେଉଁମାନେ ଲୋଭ, ହିଂସା, କ୍ରୋଧ ଓ ଅନ୍ୟାୟଦ୍ୱାରା ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟହାସଲ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଏ ଦୁନିଆଁ ପାଇଁ ବହୁତ ଭଲ । ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି କ୍ଷତି ହୁଏନା ବରଂ ସେମାନେ ଅନ୍ୟର କ୍ଷତି କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ କେବଳ ଅନ୍ୟକୁ କଷ୍ଟ ଦେଇ ଜାଣିଛନ୍ତି, କଷ୍ଟ ସହି ଜାଣିନାହାନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ଯଦି ଛୋଟ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଟିଏ କାମୁଡ଼ିଦିଏ ତେବେ ଏମାନେ ସାରା ପିମ୍ପୁଡ଼ି ପରିବାରକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି । ଯିମିତି ଖେଳରୁ ମହାଭାରତ ସୃଷ୍ଟି ହେଲାପରି ସାମାନ୍ୟ କଥାକୁ ଏମାନେ ବିରାଟ ବଡ କରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ଶାନ୍ତ, ସରଳ ନିରୀହ ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ହିଁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଥା'ନ୍ତି । ଭଗବାନ ସେମାନଙ୍କୁ ବେଶୀ କଷ୍ଟ ଦିଅନ୍ତି । ସାରାଜୀବନ ଏମାନେ ଆଖିର ଲୁହ ଓ ଛାତିର କୋହକୁ ଲୁଚେଇରଖି ବଞ୍ଚି ଥାଉଥାଉ ମରିଯାଆନ୍ତି ।

ସତରେ, ଏ ଦୁନିଆଁ ଏକ ନିଆରା ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି । ଏଠି ଯିଏ ପାପ କରୁଛି ସିଏ ନିଜେ ତା' ପାପକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛି ଏବଂ ସେ ଭୁଲିଯାଉଛି ଯେ, ତା'ର ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗରେ ପାପ ଭରି ରହିଛି । ଆଉ ରହିଲା ଯିଏ ସତ୍ ରାସ୍ତାରେ ଅଛି ତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ଅଧର୍ମର ଅଠା ବଳି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏଭଳି ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ଚୋର, ଯିଏ କି ଚୋରି କରିବାରେ ଓସ୍ତାଦ୍ । ସେ ବାରମ୍ବାର ଚୋରି କରିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଧରାପଡେ ନାହିଁ । ଯଦି ବି ଧରାପଡିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ତେବେ ସେ ନିଜ ଦୋଷକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନଥାଏ ବା ଅନ୍ୟ ଉପରେ ଦୋଷ ଲଦି ଦେଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଜଣେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ପରିସ୍ଥିତିର ସାମ୍ନା କରିବା ପାଇଁ ଚୋରି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସେ ଖୁବ୍‌ଶିଘ୍ର ଧରାପଡିଯାଇଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଉ ଆଗ ଭଳି ନାହିଁ । ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ, ଯେଉଁ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି ବା ଦିନରାତି ଏକକରି ଦେଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପରିଶ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଫଳ ପାଉନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ବାହାଘର ବେଳେ ବାଇଗଣ ଭୁଆ ଭଳି ପରୀକ୍ଷାର କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ଫଳପାଆନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ କି ବର୍ଷସାରା ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦିନ କାଟି ଥାଆନ୍ତି । ଏ ଦୁନିଆଁକୁ ବୁଝିବା ବହୁତ କଷ୍ଟ । ଏଠି କିଏ କପି କରି ପାସ୍ କରିଯାଉଛି ତ, କିଏ ବର୍ଷସାରା କଷ୍ଟକରି ମଧ୍ୟ କୃଷ୍ଣକୁ ପାଉନାହିଁ ।

ଏ ଦୁନିଆଁରେ ସମସ୍ତେ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥା'ନ୍ତି । ଖାଲି ଗରିବ କାହିଁକି, ଅନ୍ଧ, ମୂକ, ବଧିର ଓ ଅନାଥ ଲୋକଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ସାହାଯ୍ୟର ହାତ ବଢାନ୍ତି ଓ ଦୟା କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ଏମାନଙ୍କୁ ଯିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି, ସିଏ ବିପଦରେ ପଡୁଛି । ଏ କଥା ସତ ଯେ ଏଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଆମେ ଦୟାରେ ବୁଡିଯାଉ । କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ବେଇମାନ । ସାପକୁ କ୍ଷୀର ଦେଇ ପୋଷିଲେ ଯେମିତି ସେ ବଡହୋଇ ଆମକୁ ଚୋଟ ମାରେ ସେମିତି ଏମାନେ ତାଙ୍କର ଅସଲରୂପ ଦେଖାଇଥା'ନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ସୁଖରେ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତି ଓ ସବୁକାମରେ ସହଯୋଗ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟର ଉପକାର ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟୁଥିବ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଖାଇବାକୁ, ପିନ୍ଧିବାକୁ ଓ ରହିବାକୁ କିଛି ନଥାଏ, ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ବେଶି ଗର୍ବ, ଅହଙ୍କାର ଥାଏ । ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ କଲାପରେ ନିଜ ଲୋକ ବି ପର ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତି ।

ଏହାଛଡା ବର୍ତ୍ତମାନ ଘଟୁଥିବା ଆଉ ଏକ ଘଟଣା ହେଲା ବୃଦ୍ଧକାଳରେ ବାପାମାଆଙ୍କ ଅବସ୍ଥା । କେତେ ଆଶା ନେଇ ଓ କେତେ କଷ୍ଟ ସହି ପୁଅମାନଙ୍କୁ ପାଳିପୋଷି ବଡ କରିଥା'ନ୍ତି, ବୃଦ୍ଧକାଳରେ ଟିକିଏ ପୁତ୍ରବଧୂର ସୁଖ ପାଇବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ତାହା ତାଙ୍କର ଭାଗ୍ୟରେ ନଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ବୋହୂମାନେ ଶାଶୁ ଓ ଶାଶୁମାନେ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ବୋହୂ । ରୋଜଗାର ନଥାଏ ବୋଲି ବୃଦ୍ଧକାଳରେ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ପୁଅବୋହୂର ଅତ୍ୟାଚାର ସହିବାକୁ ପଡେ । ବାହାଘର ପୂର୍ବରୁ ପୁଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବାପାମାଆ ସବୁକିଛି । କିନ୍ତୁ ବାହାଘର ପରେ ପୁଅମାନଙ୍କର ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଇଁ ଟିକେ ହେଲେ ସମୟ ନଥାଏ । ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ କେବଳ କୁସଂସ୍କାରୀ ବୋହୂଟିଏ ପାଇଁ ଯିଏକି ନିଜ ସ୍ୱାମୀକୁ ହାତ ମୁଠାରେ ରଖି ସବୁକିଛି ହାସଲ କରିଥାଏ । ବିଚରା ବୁଢାବାପା ମା' ମାନେ କେଜାଣି କଉ ଜନ୍ମରେ କି ପାପ କରିଥାନ୍ତି ଜୀବନର ଶେଷ ପାହାଚରେ ଟିକିଏ ବି ଶାନ୍ତି ପାଆନ୍ତିନାହିଁ ।

ଏ ଦୁନିଆଁରେ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର । ସ୍ୱାର୍ଥଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିଜର ଆଉ ସ୍ୱାର୍ଥ ନଥିଲେ ସମସ୍ତ ପର । ଏଠି ସମସ୍ତେ କେବଳ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ କାମ କରନ୍ତି । କାମ ସରିଗଲେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜ ବାଟରେ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । ଏଏ ହେଉଛି ଏ ଦୁନିଆରେ ନୀତି । ଯିଏ ଯେତେ ଭଲ ହେଲେ ବି ଲୋକଙ୍କ ମତରେ ତା'ର ପ୍ରଶଂସା ନଥାଏ, ଖାଏ କେବଳ ନିନ୍ଦା । ତେଣୁ ଏଠି ବଞ୍ଚିବା କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର ଅଟେ ।

ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ

ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଏହିଭଳି ଏକ ଧଳା କାଗଜରେ ଲୁଚିଥିଲି ଯୌବନର ସବୁଜ ମନ ଭିତରେ ଝଡ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ସୁନେଲି କବିତା ଗୁଡିକ ଆଶାର କଲମରେ ପ୍ରେମକାହି ଭରି ଲେଖି ଦେଲେ ସତେ କ'ଣ ସ୍ୱପ୍ନ ସତ ହୋଇଯାଏ । ନୁହେଁ ମୁଁ କବି, ନୁହେଁ ମୁଁ ଲେଖକ, ନା ମୁଁ ଜାଣିଛି ଗଳ୍ପ ଲେଖିବାର ଶୈଳୀ ତଥାପି ଯେତେବେଳେ କଲମ ଓ ଧଳା କାଗଜ ହାତରେ ଧରିଛି ତେଣୁ ମୁଁ କିଛି ପୃଷ୍ଠା ଲେଖୁଛି ।

ଜୀବନ ଚଲାପଥରେ ଚାଲୁଚାଲୁ ଏମିତି ବହୁତ ଘଟଣା ଘଟିଥାଏ । କେତେଗୁଡିଏ ଘଟଣା ମନ କାଗଜରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ ତ କେତେ ଘଟଣା ସବୁ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ମନେ ପଡେ ତ ଆଉ କିଛି ଘଟଣା ସବୁ କଳାବାଦଲ ପରି କିଛି ସମୟ ରହି ନିକଟରୁ ଦୂରେଇଯାଏ । ମୋ ମତରେ ଜୀବନ ଗୋଟିଏ ପାଣି ଫୋଟକା କେତେବେଳେ କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଫାଟିଯିବ ତା'ର କୌଣସି ସମୟ ନଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ କଥାରେ ଅଛି - "ଆସିଥିଲ କାଲି ଆଉ ଆଜି ଚାଲିଗଲ, ଚାଲିଯିବାର ଥିଲା ଯଦି ଆସିଥିଲ କାହିଁକି ମା'ପରି ମମତା ଦେଇ ଭୁଲିଗଲ କାହିଁକି ।"

ଏହି ଦୁନିଆରେ ପ୍ରେମଟା କ'ଣ ଭଗବାନଙ୍କର ଦାନ ନା ମଣିଷମାନଙ୍କର ନିଶା । ଗୋଟିଏ ଗାଁର ଝିଅ ଏବଂ ପୁଅ ଦୁଇଜଣ ଥିଲେ । ଝିଅ ଘର ବହୁତ ଧନୀ, ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ଗାଡିମଟର, ବ୍ୟାଙ୍କ ବାଲାନ୍ସ । ଏପଟେ ପୁଅ ଘର ବହୁତ ଗରିବ ବାପା ନାହାନ୍ତି ମାଆ ତାଙ୍କର ଏହା ଘର ତା ଘରେ କାମ କରି ପୁଅକୁ ପାଠ ପଢାଉଥାଏ । ସେହି ଭିତରେ ପୁଅ, ଝିଅଙ୍କର ଭଲପାଇବା ରହିଥାଏ । "ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ" । ଏମିତି ବହୁତ ଦିନ ବିତିଗଲା ଝିଅ କହୁଛି ପୁଅକୁ, ଆଜି ଆମ ଘରେ ଶୁଣୁଥିଲି ମୋର ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ କଥା ଆଲୋଚନା ହେଉଥିଲା । ତା'ପରେ ପୁଅଟିର ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିଗଲା, ଛାତି ଫାଟିଯାଉଛି, ନିଃଶ୍ୱାସ, ହୃଦସ୍ପନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି । ପୁଅ କେମିତି କହିବ ଝିଅ ଘରେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଭଲପାଇବା କଥା । ଶେଷରେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ପୁଅ ପହଞ୍ଚିଛି ଝିଅ ଘରକୁ ଆଉ ବହୁତ ଅପମାନ କଥା ଶୁଣି ଫେରିଯାଇଛି । ଝିଅ କହୁଛି କେମିତିକା 'ବର' ଆସିବ ଯେ ନଈ-ସାତ ସମୁଦ୍ର ତେଇଁ ବାହା ବେଦି ଉପରେ ମୋତେ ନାଲି ସିନ୍ଦୁର ଓ ହାତରେ ଚୁଡ଼ି ପିନ୍ଧାଇବାକୁ । କେମିତି ପରଦେଶୀ ବନ୍ଧୁକୁ ମୁଁ ନିଜର କରିକି ପିଲାଦିନର ପ୍ରେମିକାକୁ ଭୁଲିଯାଇ । ସ୍ୱାମୀ ଘରେ କେମିତି କଜଳ ଲଗେଇବି । ଲଗେଇବି ଆଖିରୁତ ଲୁହ ଝରୁଛି । କେମିତି ସଜେଇବି ଅମ ଦୁହିଁଙ୍କର ସଂସାରକୁ ମୁଁ ତ ମୋର ପଣତକାନିକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସଜେଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ ।" ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କୌଣସି ଉପାୟ ନପାଇ ବାହାରି ଯାଇଛନ୍ତି ଗାଁ ବାହାରକୁ ।

ଗାଁରୁ ବାହାରିବା ସମୟରେ ଘର ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଧରାପଡିଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରିଛନ୍ତି । ତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ତ ଆପଣମାନେବି ଜାଣିପାରୁଥିବେ ପରିସ୍ଥିତି କ'ଣ ହୋଇଥିବ । ଝିଅକୁ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଘର ଭିତରେ । ଝିଅର ଆଖିରୁ ଲୁହ ନଈ ପରି ଝରୁଛି, ଛାତି ଫାଟିଯାଉଛି, ନିଃଶ୍ୱାସ, ହୃଦସ୍ପନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି । "ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ" । ଶେଷରେ ଝିଅ ବିଷ ପିଇ କହିଛି ଆମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ମିଶିବାର ନଥିଲା ଏହିଜନମରେ । ମୁଁ ଚାଲିଯାଉଛି ଆରପୁରିକୁ ସେଠାରେ ଆମର ଦେଖା ହେବ । "ଏଇ ବୋଧେ ପ୍ରେମ" ।

"ଉଡି ଚାଲିଗଲ କେଉଁ ଅଜଣା ଦ୍ୱୀପକୁ   ପରଦେଶୀ ଚଢେଇଟି ପରି
ଦେଖିଲ ନାହିଁ ପଛକୁ ଅଛି ମୁଁ କିପରି   ଯଦି ସତରେ ତୁମେ ମୋତେ ଭଲ ପାଉଥିବ
ମୋ ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଡାକ   ଡାକିଡାକି ତୁମକୁ ଆଣିବ ।"

ତେଣୁ ପ୍ରେମକର ମଣିଷର ଚେହେରାକୁ ଦେଖି ନୁହେଁ ମଣିଷର ହୃଦୟକୁ ଦେଖି । ସବୁଠାରୁ ଭଲ ମାଆ, ବାପା ଓ ଈଶ୍ୱରକୁ ପ୍ରେମ କର, କେବେ ଜୀବନରେ ଧକ୍କା ଖାଇବନି । ପ୍ରେମ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ପବିତ୍ର .... ॥

※

ମହାଭାରତରେ ସାମାଜିକ ଚିତ୍ର

ସୁମିତ୍ରା ମାଣ୍ଡି
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ,ଓଡିଆ ସମ୍ମାନ

ଇଂରାଜୀରେ କୁହାଯାଇଛି – "Literature is the mirror of the Society" ଅର୍ଥାତ୍ ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ସମାଜର ଦର୍ପଣ । ସାହିତ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ପ୍ରତିଫଳନ ଘଟିଥାଏ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାରଳା ମହାଭାରତ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ । ସାରଳା ମହାଭାରତ କେବଳ କାରଣ ନୁହେଁ, ଅଧିକନ୍ତୁ ଏହା ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଓଡିଶାର ସାମାଜିକ ଜୀବନର ମାର୍ମିକ ଆଲେଖ୍ୟ ।

କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଏକ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଓଡିଶାରେ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ବଳଦଯୁକ୍ତ ହଳ ଓ ଲଙ୍ଗଳଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦିତ ହେଉଥିଲା କୋଡି, କୋଦାଳ ପ୍ରଭୃତି କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟର ଉପକରଣ ଥିଲା । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଉତ୍କଳରେ ଧାନ, ମୁଗ, ବିରି, ହରଡ, କପା, ଆଖୁ, ହଳଦୀ, ରାଶି, ସୋରିଷ ପ୍ରଭୃତି ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଉଥିଲା । ପାନ, ଗୁଆ, ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଉଥିଲା । ଆମ୍ବ, ପଣସ, କଦଳୀ, ଲେମ୍ବୁ, କମଳା ପ୍ରଭୃତି ଫଳ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଉଥିଲା ।

ସାରଳାଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତରେ ଉଲ୍ଲେଖଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଗୃହୋପକରଣ, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, କୃଷି ଉପକରଣ, ଯାନବାହନ ପ୍ରଭୃତିରୁ ସେ ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଶିଳ୍ପ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିଚୟ ମିଳିଥାଏ । ସେ ସମୟରେ ମୃଣ୍ମୟ ଶିଳ୍ପର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାର ଥିଲା । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀବେଳକୁ ଦେଶରେ କ୍ରୀଡା ବିନୋଦର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଆଭିଜାତ୍ୟ ସମାଜରେ ପଶାଖେଳ, ଝିମାଣି ଖେଳ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ସାରଳାଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତରେ ବନବିବାହର ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

କବିସାରଳାଦାସ ତତ୍କାଳୀନ ଓଡିଶାରେ କିପରି ଗୌରୀଯୋଗ ବିଧି ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା ତାହାର ଏକ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି :-

"ଗଣ୍ଡା ମୃଗମାଂସ ଶାକପତ୍ର ଗୋଳା କରି
ଲବଣ ବେସର ତହିଁ ସଙ୍ଗତରେ ଭରି
ଏ ବିଧି ଯୋଗାଡମାନ ସମସ୍ତ ଭିଆଇ
ସୁପକୁ ମାଂସଭ ଯହୁଁ ତାପେ ହୁଏ ସିଞ୍ଚ
ଏହି ରାନ୍ଧଣାକୁ ବୋଲି ଗୌରୀଯୋଗବିଧି ।" (ମୁଷଳୀ ପର୍ବ)

ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ

ମହାକାବ୍ୟ ମହାଭାରତ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଅଟେ । ଏହି କାବ୍ୟର ଅଦ୍ୟାବିଧି ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତକୁ ଛାଡିଦେଲେ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଭାରତ କର୍ମରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଉକ୍ତିଟି ମହାଭାରତ ଭଳିକାବ୍ୟର ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାକୁ ଗଲାବେଳେ କହିବା ଯଥାର୍ଥ ହେବ ଯେ " ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ"। ଏହାର ମୂଳ ଅର୍ଥଟି ହେଉଛି – ଯାହା ଏ ସମଗ୍ର ମହାଦେଶ ମହାଭାରତର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରି ଏକଥା କହିହେବ ଯେ, ଉକ୍ତ କାବ୍ୟ ଖଣ୍ଡିକ ବ୍ୟାପ୍ତି ଓ ଦିପ୍ତିରେ ମହିମାନିତ । ଏହା ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତରେ ଅନୁବାଦୀତ ଗ୍ରନ୍ଥ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏହା ଅନୁସୃଷ୍ଟି ଅଟେ । ବ୍ୟାସଦେବ ରଚିତ ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତ ଏବଂ ସାରଳା ମହାଭାରତ ଏକ ତୁଳନା କରି ବିଚାର କଲେ ଏକଥା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ଯେ, ଯଦିଓ ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତ ସହିତ ଓଡିଆ ମହାଭାରତର ଅନେକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଛି ତଥାପି ଅନେକ ମୌଳିକତା ରହିତ ସାତନ୍ତ୍ରତା ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସାରଳା ଦାସ ତାଙ୍କ ମହାଭାରତକୁ ଅଠର ଗୋଟି ପର୍ବରେ ବିଭକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତର ପନ୍ଦରଗୋଟି ପର୍ବର ନାମ ସହିତ ତାଙ୍କ ମହାଭାରତରେ ପନ୍ଦରଗୋଟି ପର୍ବର ନାମ ସମାନ ଭାବରେ ରହିଅଛି । ପର୍ବମାନଙ୍କର ନାମ କରଣରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ ଓଡିଆ ମହାଭାରତରେ । ମୂଳସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତରେ ନାମକରଣ କରିଛନ୍ତି ଐଷିକ ପର୍ବ ବା କାର୍ଷିଣିକା ପର୍ବ । ମହାଭାରତରେ ସୃଷ୍ଟିକରିଛନ୍ତି ମଧ୍ୟପର୍ବ । ଏହି ପର୍ବ ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତରେ ନାହିଁ । ଅନୁଶାସନ ପର୍ବ ଓ ମହାପ୍ରସ୍ଥାନିକ ପର୍ବ ଯାହା ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତରେ ରହିଅଛି, ତାହାର ନାମ ସାରଳାଙ୍କ ମହାଭାରତରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ମହାପ୍ରସ୍ଥାନିକ ପର୍ବର ବିଷୟକୁ ସ୍ୱର୍ଗାରୋହଣ ପର୍ବର ଅଙ୍ଗୀଭୂତ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥାଏ ଯେ, ନିଜେ ସାରଳା ଦାସ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ବଜାଇ ରଖିବାକୁ ଯାଇ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରି ଏହି ମହାଭାରତ ଗ୍ରନ୍ଥଟିକୁ ରଚନା କରିଛନ୍ତି ।

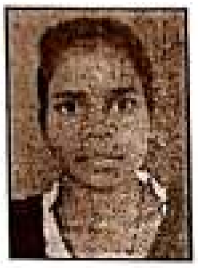

ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ

ଯଶ୍ୱିତା ହେମ୍ବ୍ରମ
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ଆଧୁନିକ ଯୁଗକୁ ବିଜ୍ଞାନର ଯୁଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ଦର୍ଶନକୁ ମଧ୍ୟ ଆଜିର ଯୁଗରେ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଓ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ଆମର ଜୀବନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନର ଅନେକ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି । ଦର୍ଶନ ବିନା ବିଜ୍ଞାନ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ବିଜ୍ଞାନରୁ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ପାଇହୁଏ ନାହିଁ ତାହା ଆମେ ଦର୍ଶନରୁ ପାଇପାରୁ ଏବଂ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ଦର୍ଶନରୁ ପାଇହୁଏ ନାହିଁ ତାହା ଆମେ ବିଜ୍ଞାନରୁ ପାଇଥାଉ । ଦର୍ଶନ ବ୍ୟତୀତ ବିଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଆତ୍ମାହୀନ ଶରୀର । ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଉଭୟ ଏକାପଥର ଯାତ୍ରୀ । ଉଭୟଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଅଜଣାକୁ ଜାଣିବା, ଜଟିଳ ବିଷୟକୁ ସରଳ ଓ ସହଜ କରିବା ଏବଂ ଜଗତ ଓ ଜୀବନର ରହସ୍ୟ ଉନ୍ମୋଚନ କରିବା । ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଉଭୟଙ୍କର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ସତ୍ୟକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା । ମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ରହିଛି । ତାହା ହେଉଛି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଓ ପରୀକ୍ଷଣ । ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାନ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥାଏ । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଦର୍ଶନ ଚିନ୍ତାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଓ ମୂଲ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କରିବାକୁ ହେଲେ ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଭଲଭାବରେ ଜାଣିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ୍ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉ ।

ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶରେ ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନର ଘନିଷ୍ଠତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଭଳି ବିଷୟ ଅଟେ, ପ୍ଲାଟୋ ସ୍ୱୟଂ "ବିଜ୍ଞାନ" ଧାରଣାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ଥିଲେ, 'ବିଜ୍ଞାନ କ'ଣ ?' ଉତ୍ତରରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଜଡ ଜଗତ ଏବଂ ମନୋଜଗତ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୌଣସି ବିଶେଷ ଶ୍ରେଣୀର ବସ୍ତୁ ବା ଘଟଣାବଳୀକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସେ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ସମସ୍ତ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଆବିଷ୍କାର କରାଯାଏ, ସେମାନଙ୍କର ଯଥାଯଥ ଓ ସୁସଂବଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନକୁ ବିଜ୍ଞାନ କୁହାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଜ୍ଞାନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ସାଧାରଣ ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ଜଗତର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଂଶର ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତୁ ବା ଘଟଣା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୁସଂଲଗ୍ନ ଓ ସୁସଂବଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନଦାନ କରିବା ବିଜ୍ଞାନ ଭଳି ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟ ବିଶୁଦ୍ଧ ଯୁକ୍ତି ଓ ବିଚାର ସାହାଯ୍ୟରେ ସତ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପୂର୍ବକ ସୁସଂବଦ୍ଧ, ବ୍ୟାପକ ଏବଂ ଯଥା ଯଥ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟରେ ସାଦୃଶ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ ଏବଂ ଏମାନେ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ଠାରୁ ପୃଥକ ଅଟେ । ପକ୍ଷାନ୍ତରେ, ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦର୍ଶନ ବିଚିତ୍ର ଘଟଣାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ ଐକ୍ୟର ସନ୍ଧାନ କରି ଜଗତର ଘଟଣାବଳୀର ଗୋଟିଏ ସୁସଂହିତ, ସୁଶୃଙ୍ଖଳ ଓ ସୁବିନ୍ୟସ୍ତ ରୂପ ଆବିଷ୍କାର କରିଥାଏ । ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦର୍ଶନ ଉଭୟେ ବିଚାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନର ମତବାଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁସଂଲଗ୍ନ ଓ ସୁବିନ୍ୟସ୍ତ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯୁକ୍ତି ସିଦ୍ଧ ଓ ସଂଶୋଧିତ କରିଥାଏ ।

ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ଦାର୍ଶନିକ କାର୍ଲପପାର ମନେ କରନ୍ତି ଯେ, ବିଜ୍ଞାନର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ସମାଜରେ ଗୋଟିଏ ସବିଚାରୀ ଜାଗ୍ରତ ଚେତନାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଟେ । ଏହା ଦର୍ଶନ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇ ପାରେ । ମୁକ୍ତ ଚିନ୍ତା ହିଁ ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନର ଜନ୍ମଦାତା । ପ୍ରଚଳିତ ଧାରଣା ବିଷୟରେ ସଂଶୟ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷ ଯୁକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟରେ ସତ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣ ରହିଛି । ତାହା ହେଉଛି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ଏହି ଦୁଇଟି ମାଧ୍ୟମ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ ଲାଭର ମୁଖ୍ୟ ଉପାୟ ଅଟେ । ମାତ୍ର ଦର୍ଶନର କୌଣସି ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଗତ ରୂପ ନାହିଁ । ଦର୍ଶନ ଶୁଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞାନ ଭଳି ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାକୁ କିମ୍ବା ଆମର ଭୌତିକ ପ୍ରୟୋଜନ ମେଣ୍ଟାଇବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରିନଥାଏ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା କରିଥାଏ, ସର୍ବଜାଗତିକ ସତ୍ୟ ହିଁ ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଅନ୍ୱେଷଣର ବସ୍ତୁ ଅଟେ ।

ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେକ ସାଦୃଶ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ, ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ସାଦୃଶ୍ୟ :-

(୧) ବିଜ୍ଞାନ ଏବ ଦର୍ଶନ ଉଭୟଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଅଜଣାକୁ ଜାଣିବା, ଦୁର୍ବୋଧକୁ ସହଜବୋଧ କରିବା, ଜଟିଳ ବିଷୟକୁ ସରଳ କରିବା ଏବଂ ଜଗତ ଓ ଜୀବନର ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ଜଗତ ଓ ଜୀବନର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାର ଭାବରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ ଏକା ପଥର ଯାତ୍ରୀ । ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞାନ ଯେଉଁଠି ରହିଯାଏ, ଦର୍ଶନ ସେହିଠାରେ ରହିଯାଏ ନାହିଁ, ସେ ଆହୁରି ଦୂର ପଥ ଯାତ୍ରୀ ଅଟେ । ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ସୁବିନ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ତାହା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନରେ ଉନ୍ନୀତ ହୁଏ : ମାତ୍ର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ ସୁବିନ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ତାହା ଦାର୍ଶନିକ ଜ୍ଞାନରେ ଉନ୍ନୀତ ହୋଇଥାଏ ।

(୨)ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଉଭୟେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୂତ ଜଗତ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ । ଉଭୟଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଲବ୍ଧ ଘଟଣାବଳୀର ପୂର୍ବାପର ସମ୍ପର୍କକୁ ଆବିଷ୍କାର କରି ସେମାନଙ୍କ ସୁବିନ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଐକ୍ୟବଦ୍ଧ କରିବା ପୂର୍ବକ ସୁଶୃଙ୍ଖଳ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।
(୩) ଉଭୟଙ୍କର ମୂଳରେ ରହିଛି ଜ୍ଞାନ ପ୍ରତି ଅନୁରାଗ ଏବଂ ସତ୍ୟକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ।

ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ :-

ବିଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଖଣ୍ଡଜ୍ଞାନ, ମାତ୍ର ଦର୍ଶନ ହେଉଛି ଅଖଣ୍ଡ ଓ ସାମଗ୍ରିକ ଜ୍ଞାନ; ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାନ ଜଗତରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ, ବିଜ୍ଞାନ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ବିଶ୍ୱର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବିଭାଗରେ ସୀମିତ ଥାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଜଡ ପଦାର୍ଥ ଓ ତାହାର ଶକ୍ତିର କ୍ରିୟା-ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କ୍ଷେତ୍ର ହେଉଛି ଜଡ, ପ୍ରାଣୀ, ମନ, ଈଶ୍ୱର ସମ୍ବଳିତ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ, ସାମଗ୍ରିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନେଇ ଦର୍ଶନ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାନ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବସ୍ତୁର ଆଲୋଚନା କରେ । ସେତେବେଳେ ତାହା କେବଳ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୂତି ସାପେକ୍ଷ ଦୃଶ୍ୟମାନ ବାହ୍ୟ ରୂପକୁ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ । ବସ୍ତୁର ବହିଃ ପ୍ରକାଶ ଓ ତାହାର ଅନ୍ତର ସ୍ୱରୂପ ଅର୍ଥାତ ବସ୍ତୁର ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୂତି ଏବଂ ଅତୀନ୍ଦ୍ରିୟ ଅନୁଭୂତି ଏହି ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଦର୍ଶନର ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ଅଟେ । ଦର୍ଶନ ଅତୀନ୍ଦ୍ରିୟ ପରମ ସତ୍ତାର ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଆଲୋଚନାକୁ ଛାଡି ବିଜ୍ଞାନ ଭଳି କେବଳ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଗୋଚର ପଦାର୍ଥର ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହ୍ୟ ଅନୁଭୂତିର ସମାଲୋଚନାରେ ନିବଦ୍ଧ ଥିଲେ, ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ହୋଇ ପାରି ନଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହାର ଦର୍ଶନ ନାମ କାରଣର ସାର୍ଥକତା ନଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତା । ବିଜ୍ଞାନ ଜଗତର ଉପାଦାନ କାରଣ ଓ ନିମିତ୍ତ କାରଣ ଆବିଷ୍କାର କରି ଯାବତୀୟ ଘଟଣାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ଦର୍ଶନ ଆହୁରି ଗଭୀରକୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଜଗତର ଆଦି କାରଣ ସନ୍ଧାନ କରେ ଏବଂ ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଜଗତର ଅର୍ଥ ମୂଳ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିରୂପଣ କରିଥାଏ । ଜଗତର ମୂଳ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଦର୍ଶନ ପରିମାଣ ଗତ ଓ ଗୁଣଗତ ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ପକ୍ଷାନ୍ତରେ, ବିଜ୍ଞାନ ପରିମାଣ ଗତ ସୂତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଗତ କୁ ବିଜ୍ଞାନ ଦ୍ରବ୍ୟତ୍ୱ, ଦେଶ କାଳ, କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣନୀତି ପ୍ରଭୃତି ବିଷୟ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦର୍ଶନ ତତ୍ତ୍ୱଶାସ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଏମାନଙ୍କର ଯଥା ଯଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଦର୍ଶନ ଜଗତ ଓ ଜୀବନର ସ୍ୱରୂପ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଏ ବିଜ୍ଞାନ ଆମ ଧର୍ମାନୁଭୂତି । ନୈତିକ ଅନୁଭୂତି ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାନୁଭୂତି ବିଷୟରେ ଉଦାସୀନ ଅଟେ ।

ବିଜ୍ଞାନ ତାର ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନିମନ୍ତେ କେତେ ଗୁଡିଏ ନୀତିକୁ ଯେପରି ପ୍ରକୃତିର ଏକ ରୂପତା ନିୟମ", ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟର କିଛି ନା କିଛି କାରଣ ଅଛି ଇତ୍ୟାଦି କୁ ବିନା ବିଚାରରେ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ଦର୍ଶନ ବିନା ବିଚାରରେ କୌଣସି ନୀତିକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିନଥାଏ । ବରଂ ବିଜ୍ଞାନ ଦ୍ୱାରା ବିନା ବିଚାରରେ ସ୍ୱୀକୃତ ନୀତିକୁ ଦର୍ଶନ ଯଥାର୍ଥ ବିଚାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାନର ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ଘଟଣା ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ମୂଲ୍ୟବୋଧ । ଜଗତରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନ ବା ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ ବିଜ୍ଞାନ ଏହି ଆଲୋଚନା କରି ନଥାଏ । ଦର୍ଶନ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଏ । ବିଜ୍ଞାନ କେବଳ ବସ୍ତୁର ସ୍ୱରୂପ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରେ, ଦର୍ଶନ ବସ୍ତୁର ସ୍ୱରୂପ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ଅବଧାରଣା ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଧାନତଃ ଜଗତର ବସ୍ତୁବିଚୟ ଓ ଘଟଣାବଳୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବା ପରୀକ୍ଷଣ କରି ଆରୋହ ପଦ୍ଧତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତି ସଂଗତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଓ ଶୃଙ୍ଖଳବଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ଦାନ କରିଥାଏ । ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ଦର୍ଶନର ପଦ୍ଧତି ଆରୋହ ମୂଳକ ଏବଂ ଅବରୋହ ମୂଳକ ଅଟେ । ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଭିତ୍ତିକ ଆରୋହ ପଦ୍ଧତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଦର୍ଶନ ଦୃଶ୍ୟ ମାନ ଜଗତର ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟରେ ବିଷୟଗତ ଓ ପଦ୍ଧତି ଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାଦୃଶ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ । ତେଣୁପାଇଁ ସେ ଦୁହେଁ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ସଂପର୍କିତ । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଯାଇ କେହି କେହି କହନ୍ତି ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡିକର ଏକୀକୃତ ରୂପ ହେଉଛି ଦର୍ଶନ । ଅର୍ଥାତ୍ ଦର୍ଶନ ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାନ ସମୂହର ସମନ୍ୱୟ ଶାସ୍ତ୍ର । ତଥାପି ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ଆଲୋଚନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମକୁ ଏକଥା ସ୍ମରଣ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ, ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ପରସ୍ପର ପରିପୂରକ । ଦର୍ଶନର ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନରେ ପାଇଁ ହୁଏ । ପୁନଶ୍ଚ ବିଜ୍ଞାନରେ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନର ଅଭାବ ରହିଛି ତାହା ଦର୍ଶନରୁ ପାଇ ପାରୁ । ଗୋଟିଏ ଅନ୍ୟଟିର ଅଭାବ ପୂରଣ କଲେ ଯାଇ ପୂର୍ଣ୍ଣଜ୍ଞାନ ପାଇ ହୁଏ । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦାର୍ଶନିକ ଓ ସ୍ପେନ୍‌ସର ଯଥାର୍ଥରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, "ଦର୍ଶନ ବ୍ୟତୀତ ବିଜ୍ଞାନ ଐକ୍ୟହୀନ ସମଷ୍ଟି ମାତ୍ର, ଆତ୍ମାହୀନ ଶରୀର," ପ୍ରକାରରେ , ବିଜ୍ଞାନ ବ୍ୟତୀତ ଦର୍ଶନ ହେଉଛି ଶରୀର ବିହୀନ ଆତ୍ମା, ନିଛକ କବିତା ଓ ସ୍ୱପ୍ନ ଠାରୁ ଏହାର ବିଶେଷ କିଛି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ ।

ଓଡିଆ ମହାଭାରତରେ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ

ସୁଭଦ୍ରା କର

+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ,ଓଡିଆ ସମ୍ମାନ

ଅଳ୍ପିକରଣ :-

ମୂଳ ମହାଭାରତର ଅନେକ ବସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ସାରଳା ଦାସ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା - ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ସଂପର୍କୀୟ କଥା, ଅନୁପ୍ରାଣମିକ ଅଧ୍ୟାୟ, ବନ ପର୍ବରେ ଥିବା ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କ ତୀର୍ଥ ଭ୍ରମଣ, ଶାନ୍ତପର୍ବ, ଭୀଷ୍ମପର୍ବରେ ଅଷ୍ଟାଧ୍ୟାୟୀ ଗୀତା କଥା, ଅଶ୍ୱତ୍ଥାମା ଦ୍ୱିତ୍ରିଙ୍କ ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କୁ ବୋଧ କରିବା କଥା ମହାଦେବଙ୍କ ସହିତ ଅର୍ଜ୍ଜୁନଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ ଇତ୍ୟାଦି ।

ବିସ୍ତୃତିକରଣ:-

ମୂଳ ଗ୍ରନ୍ଥର ଅନେକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ସାରଳା ଦାସ ବିସ୍ତୃତରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ତାଙ୍କର ଅସାଧାରଣର ଅସାଧାରଣ ପରିଚୟ ମିଳିଥାଏ । ସେଗୁଡିକ ହେଲା ଆଦି ପର୍ବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସୁଭଦ୍ରାହରଣ, ଜରାଶ ଭୀଷ୍ମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିହତ, ପାଣ୍ଡବଙ୍କର ଦିଗ୍‌ବିଜୟ, ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କର ବସ୍ତ୍ରହରଣ, ଭୀମଙ୍କ ଜନ୍ମ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଇତ୍ୟାଦି ।

ପ୍ରବାଦ ଓ ପ୍ରବଚନ :-

ସାରଳା ସାହତ୍ୟରେ ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କଥା ବିଚାର କଲାବେଳେ ଏକଥା ନିଶ୍ଚୟଭାବେ ଆଲୋଚ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେ ତାଙ୍କ ରଚିତ ମହାକାବ୍ୟ ଲୋକସାହିତ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପ୍ରବାଦ ଓ ପ୍ରବଚନର ଏକ ଗନ୍ତାଘର । ସେଗୁଡିକ ହେଲା -

(୧)ସାହାଡା ବୃକ୍ଷର ମହାତ୍ମ୍ୟ

(୨)ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଗାନ୍ଧାରୀଙ୍କ ବିବାହ

(୩)ମନ ଜାଣେ ପାପ ମାଆ ଜାଣେ ବାପ

(୪)କର୍ଣ୍ଣମଲେ ପାଞ୍ଚ, ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ମଲେ ପାଞ୍ଚ

(୫)ପ୍ରଥମ ଯୁଦ୍ଧରେ ଭୀମ ହାରେ

ଏଗୁଡିକ କାଳ୍ପନିକ କାହାଣୀ କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଲେଖିଛନ୍ତି - ଭାରିଜା ଡରରେ ଶଳାକୁ ନମସ୍କାର, ଅନ୍ଧୁଣୀ କଥା, ଅନନ୍ତା କଥା, ବାମନାରୂଢ କଥା ଇତ୍ୟାଦି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମୌଳିକ ପ୍ରତିଭାର ପରିଚୟ ମିଳେ ।

ସାରଳା ମହାଭାରତରେ ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟ :

ଓଡିଆ ମହାଭାରତର ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ଏକଥା ଜାଣିବାକୁ ମିଳେ ଯେ ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟି ଏ ପୌରାଣିକତାର ଗନ୍ତାଘର ମାତ୍ର ଏହା କାବ୍ୟମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ତାଙ୍କର ଭାଷା ଶୈଳୀ ପଢି ସରଳ ଏବଂ ସୁମଧୁର ଅଟେ । ଏଥିରେ ଶବ୍ଦର ଦୁର୍ବୋଧତା ନାହିଁ, ବର୍ଣ୍ଣତାର ବାହୁଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ବହୁ ଆଖ୍ୟାନ, ଉପାଖ୍ୟାନ, ଲୋକକଥା ଏବଂ କିମ୍ୱଦନ୍ତୀକୁ ସେ ବିଭିନ୍ନ କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ବହୁବିଧ ପ୍ରବଚନ ସୃଷ୍ଟି କରି ଲୋକବାଣୀର ରତ୍ନକୋଷ ସେ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜନା କରି ସେ ଚରିତ୍ର ସୃଷ୍ଟିକୁ ଅତି ଜୀବନ୍ତ କରିପାରିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସମାଲୋଚନା, ଯୁଦ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣନା ତଥା ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ବିଭିନ୍ନ ଅସ୍ତ୍ରାଦିର ବିବରଣୀ ସାରଳା ଏତେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯାହାକୁ ପାଠକଲେ, ଜଣେ ପାଠକଙ୍କୁ ଏହା ଅନୁଭୂତ ହେବ କି ସତେ ଯେମିତି ନିଜର ଆଖି ସମ୍ମୁଖରେ ସେହି ଦୃଶ୍ୟଗୁଡିକୁ ଦେଖୁଛି । ମହାଭାରତରେ ନାରୀ ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଯେପରି ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା ବିବରଣୀ କଥା ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି -

ସାଧୁ ଏ ସୁନ୍ଦରୀ ରାଜାର ଦୁଲାଳୀ
ବଂଶର ସାଧୁ ଯେ ଏହାକୁ ପ୍ରତିପାଳୀ
ଆକୁଞ୍ଚିତ କେଶ ଗହ୍ୱଳ ବିପୁର
କୁସୁମ ବିହୁନେ କି ଗଳଘଣ୍ଟି ମଧୁକର
ରସାଣ ପତ୍ର ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଲଲାଟ ପାଟି
ବନ୍ଧୂକ ଅଧର ଡାଳିମ୍ବ ବୀଜ ଦର୍ଶନ ବିମ୍ବ ଅଷ୍ଟି

ବିଭିନ୍ନ କଳ୍ପନା ମୂଳରେ ସେ ବହୁ ଉପଖ୍ୟାନ ମାନ ସଂଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ ତାଙ୍କର ମହାଭାରତ ଲୋକବାଣୀର ଏକ ଗନ୍ତାଘର ଏବଂ ସାମାଜିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ବାସ୍ତବରେ ବହୁ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର । କଥାବସ୍ତୁର ପରିକଳ୍ପନାର ବହୁ ନୂତନତା, ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରୟାସ, ସମାଜ ଚିତ୍ରର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ଓ ବର୍ଣ୍ଣନା ପରିପାଟୀର ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦତାର ସାରଳାଙ୍କ ମହାଭାରତରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି । ବାସ୍ତବରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆଦିଯୁଗରେ ସାରଳା ମହାଭାରତ ହିଁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି ଏକଥା କଦାପି ଅସ୍ୱୀକାର କରିହେବ ନାହିଁ ।

<u>ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସାମାଜିକ ଭାବଧାରା :</u>

ସାରଳା ଦାସ ତାଙ୍କର ମହାଭାରତରେ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜର ଆଚାର-ବ୍ୟବହାର ସଂପର୍କରେ ନାନାକଥା କହିଛନ୍ତି । ସାରଳା ଦାସ ଏପରି କହିବା ମୂଳରେ ହୁଏତ କେତେକ କାରଣ ଥାଇପାରେ । ସେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଲେଖନୀ ଚାଳନା କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳକୁ ତାନ୍ତ୍ରିକ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଦୃହିଦେଇ ସମାଜରେ ନାନା ବ୍ୟଭିଚାର ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ସମାଜରେ ଧର୍ମନାମରେ ରହିଥିବା ପଞ୍ଚମକାର ଉପାସନା ଓ ଯୌନ ଯୌଗିକ ସାଧନାଠାରୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦୂରେଇ ନେବାପାଇଁ ସେ କେତେକ ଲୋକ ବିଶ୍ୱାସମୂଳକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମହାଭାରତରେ ଅବତାରଣା କରିଛନ୍ତି । ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ଓ ସାମାଜିକ ବ୍ୟଭିଚାରଠାରୁ ସମାଜକୁ ନିରାପଦ ଦୂରତାରେ ରଖିବା ସକାଶେ ନାରୀ-ପୁରୁଷ ସମ୍ପର୍କ ଓ ସଂସର୍ଗ ଜନିତ କେତେକ ଚମତ୍କାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଏସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ କବିଙ୍କର ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ଗଠନ ପାଇଁ ପ୍ରବଳ ଅଭିଳାଷ ଥିବା ପ୍ରକାଶିତ । ନାରୀକୁ ପୁରୁଷ ବର୍ଷରେ ମାତ୍ର ବାରଥର ସ୍ପର୍ଶ କରିବ ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହିପରି ମିଳନ ବିଧିସମ୍ମତ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି ।

ସେ ସମାଜର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେପରି ବହୁ ଉପଦେଶାତ୍ମକ କଥା ଲେଖିଛନ୍ତି, ସେହିପରି ସେ ରାଜାମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେତେକ ଉପାଦେୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମହାଭାରତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ମହାଭାରତରେ ଶାନ୍ତି ପର୍ବରେ ମୁମୂର୍ଷ ଭୀଷ୍ମ ଭବିଷ୍ୟତର ରାଜା ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ପ୍ରଜାପାଳନର ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ଓ ନୀତିକଥା କହିଛନ୍ତି, ତାହା ବାସ୍ତବିକ ସାରଳା ଦାସଙ୍କର ରାଜା ଓ ପ୍ରଜା ମଧ୍ୟରେ ସୁସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସୁଚିନ୍ତିତ ପରାମର୍ଶ । ଶାନ୍ତି ପର୍ବରେ ରାଜ୍ୟପାଳନ ପାଇଁ ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟ କବି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ତାଙ୍କର ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ଓ ଗଭୀର ଚିନ୍ତାଧାରାର ସାର୍ଥକ ନିଦର୍ଶନ । କୌଟିଲ୍ୟ ଯେପରି ପ୍ରଜାପାଳନ ପାଇଁ, ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ନୀତିନିୟମ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ସେହିପରି ସାରଳା ଦାସ ରାଜ୍ୟଶାସନ ପାଇଁ ରାଜାମାନଙ୍କ ସକାଶେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଜାଣିବା ବିଷୟ ତାଙ୍କର ମହାଭାରତରେ ଲେଖିଛନ୍ତି ।

ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ସାମାଜିକ ଭାବଧାରା ମାନବିକ ସହାନୁଭୂତିରେ ଆର୍ଦ୍ର । ସେ ବଚନ ଲଂଘନ ଦୋଷ, ପଳାତକ ଶତ୍ରୁକୁ ଆକ୍ରମଣ ଓ କେତେକ ଅକାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ମହାଭାରତରେ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଦେଇଛନ୍ତି । ନାରୀଜାତି ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହେବା ପାଇଁ ସେ ଏଥିରେ କେତେକ ଲୋକଭିକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ସାରଳାଦାସ ଆମର ଓଷା, ବ୍ରତ, ଶିକ୍ଷା, ସଭ୍ୟତା, ସାମାଜିକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଭୃତି ଯାବତୀୟ ବିଷୟ ଏହି ମହାଭାରତରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ରବିବାର ପରେ କିଆଁ ସୋମବାର ଆସେ ???

ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପରେଶ ସାହୁ
ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

ସୋମବାର •

ସୋମବାର ଆସିଗଲା - ଆସିଗଲା ସୋମବାର
ବସ୍ ଛାଡେ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରୁ - ଟ୍ରେନ ଛାଡେ ଷ୍ଟେସନରୁ
ବସ ଯଦି ଟଙ୍କେ କହେ ଆମେ ବଢୁ ଆଠଣା
ଟ୍ରେନ ଡାକେ ଆସ ଭାଇ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମାଗଣା
ଯାତ୍ରୀ ଭର୍ତ୍ତି ଟ୍ରେନ୍ ଦେଖି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହୁଏ
ଏ ଡବାର ପୁଅଟିଏ ସେ ଡବାର ଝିଅଟିକୁ ହାତଠାରି କଣ ସବୁ କହେ ?
ମୁଁ ଦିନେ ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକ୍ତ ଟ୍ରେନଟିର ଯାତ୍ରୀ ଥିଲି
ତା କୋଇଲାର ତିକ୍ତ ଗନ୍ଧ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜାଇଥିଲି
ଷ୍ଟେସନରେ ଛାଡିଦେଇ ଯେତେବେଳେ ଟ୍ରେନ ତା ବାଟରେ ଚାଲିଯାଏ
ସମବେଦନାରେ ପୁରିଉଠେ ମୋର ମନପ୍ରାଣ ସବୁକିଛି ।
ସତରେ ଏଟ୍ରେନ ଆମକୁ କେତେ କଥା କହୁଛି
ନିଜେ ଜଳି ଅପରକୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ଖୁସି ବି ଦେଉଛି ।

ସୋମବାର ଆସିଗଲା - ଟ୍ରେନ ବି ଆସିଲା
ବଡବାବୁ ପରେ ପରେ ଗୋପାଳ ଆସିଲା
ଇନ୍‌କିଲାବ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ - ବସ୍ଥୁବ ଆସିଲା
ପିଅନ ସବୁ ଆସିଗଲେ କିରାନୀ ଆସିଲେ
Yes Sir Present sir ଅଧକ୍ଷ ଆସିଲେ

<u>ସମସ୍ତେ ଆସିଗଲା ପରେ ମନେ ହେଲା :-</u>
ଫୁଲ ଫୁଟି ଫୁଟି ନାହିଁ - ଚନ୍ଦ୍ର ହଟି ହଟି ନାହିଁ
ସୋମବାର ଆସେ
ସୋମବାର ଆସିଗଲେ, କ୍ୟାଂପସ୍‌ରେ ଫୁଲ ଫୁଟି ପାଖୁଡାରେ ହସେ ...
ଦେଖ ସେଠି ଡରି ଡରି ପାଠ ପଢା ବାହାନାରେ ପିଲାଟିଏ ପଛ ଦ୍ୱାରେ ପଶେ ।
ଏଠି କିନ୍ତୁ ଯୁବକଟି ଗାର୍ଲସ କମନ ରୁମକୁ ଚାହିଁ
ଅଫିସ ଆଗ ପାଚେରୀରେ କାହିଁକି ସେ ବସେ ?
ଏଠି ଆମେ ହସୁ, ତୁମେ ହସ, ମୁଁ ବି ତ ହସେ
ମିଠା ମିଠା ଗହଳିରେ କିତକେଶ୍ୱରୀ ହର୍ଷଦିଏ
ଧିରେ ଧିରେ ମଙ୍ଗଳବାର ଆସେ ।

ମଙ୍ଗଳବାର •

ରେଳଗାଡି ହ୍ୱିସିଲ୍‌ରେ ଭାଂଗିଯାଏ କ୍ୟାଂପସର ଡିସେମ୍ବରୀ ନିଦ
ସୋମବାର ଚାଲିଗଲେ ମଙ୍ଗଳବାର ସକାଳଟି ଏଠି ଭାରି ସ୍ପଷ୍ଟ ପଦ ।
ଚାଲିଗଲା ସୋମବାର ମଙ୍ଗଳବାର ଆସିଗଲା ଦେଖ
କ୍ଲାସରେ ପ୍ରକ୍ସିମାରି ନିଜ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତାରଣାର ମଜାଟିକେ ଚାଖ ।
ସୋମବାର ଚାଲିଗଲେ ମଙ୍ଗଳବାର ଆସେ
ଏଠି ପିଲାଯଦି କପି କରେ ନିରିକ୍ଷକ ଫସେ ।

ଦେବଦାରୁ କାନ୍ଦି କହେ ଦେଖଭାଇ ଭଉଣୀଏ
ମୋ ଦେହରେ ଯୌବନ ଛୁଇଁ ନାହିଁ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟଯେ ଆସେ
ଶ୍ରାବଣତ ଶେଷ କଲା
ପାଣି ମୁନ୍ଦେ ଦିଅ ମୋତେ ଶୀତମାସ ଶେଷେ ।
ମଙ୍ଗଳବାର ଆସିଥିଲା କେତେ ଆଶା କେତେ ଖୁସି
ହସର ନୌକା ନେଇ
ମଙ୍ଗଳବାର ଚାଲିଗଲା କେତେ ଦୁଃଖ କେତେ କଷ୍ଟ
ସ୍ମୃତିର ନାବିକ ହୋଇ ।

ବୁଧବାର •

ମଙ୍ଗଳବାର ଚାଲିଗଲେ ବୁଧବାର ଆସେ
ଆଥେଲେଟିକ୍ ପରେ ପରେ ଆନୁଆଲ ଡେ ଆସେ
ସରସ୍ୱତୀ ଚାଲିଗଲେ ଗଣେଶ ପୂଜା ଆସେ
ଭୋଗ ଯଦି ସର୍ଟ ପଡେ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଫସେ
ଦେଖ ସେଠି କିଏ ଜଣେ ପେଟ ଭର୍ତ୍ତି ଭୋଗଖାଇ କାହିଁକି ସେ ରସେ?
ମଙ୍ଗଳବାର ଚାଲିଗଲେ ବୁଧବାର ଆସେ
ମନେହୁଏ -
ନୂଆବାହା ବୋହୂ ପରି ଝିଲିମିଲି ପାଟ ପିନ୍ଧି ବୁଧବାର ଆସେ
ଧୁନି ଧୁନି କଥା କହେ ଲିପଷ୍ଟିକ ଦିଆ ଓଠେ ଫିକ୍ ଫିକ୍ ହସେ ।

ଗୁରୁବାର •

ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ ସାରି ଗୁରୁବାର ଆସେ
ମାପିଚୁପି କଥା କହେ ମାପି ଚୁପି ହସେ

ହଲରୁ ବାହାରି ଦେଖ ନଅ ନମ୍ବରେ ପଶେ
ମିନା ସଙ୍ଗେ କଟିଙ୍ଗ୍ କରି ରୁନି ସାଙ୍ଗେ ବସେ ।
କିଏ କେବେ ଚାଲିଗଲା କିଏ କାହା ରଖିଲା ଠିକଣା
ଚାନ୍ଦୁଭାଇ ଗାଉଥିଲା ବିହ୍ୱା ମୁହଁ ଯେତେ ସବୁ ଜାଣିକି ଅଜଣା
ବୁଧବାର ଲୁଚିଗଲେ ଗୁରୁବାର ଦିଶେ
ପୂର୍ଣ୍ଣିମି ଚାଲିଗଲେ ଅମାବାସ୍ୟା ଆସେ
ଭଲ ଲାଗେ ଗୁରୁବାର ମଗୁଶିର ମାସେ
ଗୁରୁବାର ଆସୁ ଆସୁ... ଦୂବଘାସ କୋଳିପତ୍ର ଏକା ପରି ବାସେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଦେ ଝୋଟି ଯେତେ ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ ବସେ
ପାଦ ଘସି ଧୀରେ ଧୀରେ ଶୁକ୍ରବାର ଆସେ

ଶୁକ୍ରବାର •

ଗୁରୁବାର ବାଲୁବୁଢ଼ା ଚାଲିଗଲା ପରେ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ବିଂଚିଯାଏ ସକାଳ ଅବିର
ଖାତାନିଏ ବହିଦିଏ - ହସି ଦେଇ ଧମକ ଦିଏ
ମନେ ନାହିଁ କାଲିକଥା - ଆଜି ଶୁକ୍ରବାର ।
ଶୁକ୍ରବାର ଆସିଗଲା - ଶୁକ୍ରବାର ବଡ ଅଭିମାନୀ
ଲାଲ ସଲାମ ଶୁକ୍ରବାର, ତୁମେ ବିପ୍ଳବର ଆଦ୍ୟ ସ୍ୱରଧ୍ୱନୀ
ଶୁକ୍ରବାର କହିପାରେ, ଶୁଣିପାରେ, ଦେଖିପାରେ ବୋଲି
ଗୁରୁବାର କହୁଥିଲା ଗୁଡ଼ବାୟ, ଟା-ଟା-ଆସିବିନି କାଲି
କିନ୍ତୁ... ତମେ ଥିବ ମୁଁ ଥିବି କାନ ପାଖେ କହୁଥିବି -
ଏଇ ମୋର ସ୍ୱର୍ଗ ପୁଣି ଏଇ ମୋର ନର୍କ
ମନେଲାଗେ ସତେ ଏଠି
ଭୂଇଁଠାରୁ ଆକାଶଟା ବେଶୀ ଟିକେ ପାଖ ॥

ଶନିବାର •

ସିଟିମାରି ଟ୍ରେନ କହେ ଦେଖ ଭାଇ ଭଉଣୀଏ
ନଦୀନାଳ ବିଲ ଡେଇଁ ଶନିବାର ଆସେ
ଏ ଡବାରେ ଥିଲେବି ତ ସେ ଡବାକୁ ମହ ମହ ବାସେ ।
ଶନିବାର ଅପରାହ୍ନ ଆସିଗଲେ ବେଶ୍‌ମନେ ପଡ ତମେ
କିଆରି ମହଲେ ଦେଖ ରବିବାର ଆସିନାହିଁ କଥା ମଜା ତମେ
ଏ ଶନିବାର !
କାହିଁକି ହୋ ତମେ ଏତେ କୁହୁ କୁହୁ ଲାଗ ?
ଶନିବାର ସରିନାହିଁ, କାହିଁକି ଯେ ରବିବାର ମାଗ ?
ଶନିବାର ସତକଥା ସବୁଦିନେ ଅଧା ଅଧା ଲାଗେ,
ଶନିବାରକୁ ପ୍ରେମ କଲେ ଏଠି ରବିବାର ରାଗେ ॥

ରବିବାର •

ଶନିବାର ସରିନାହିଁ ରବିବାର ଆସେ
ରବିବାର ଆସୁ ଆସୁ ତମ ମନ ଅଗଣାରେ
ଚା' କଫି ଧୂଆଁ ଛାଡି ହସେ ।
ରବିବାର ଆସିଗଲେ କ୍ୟାଂପସ୍‌ଟି ମନେହୁଏ -
ନୂଆ ଶାଢୀପିନ୍ଧା ଝିଅ ନୀଳ ଆଖି ଲାଜେ ଲାଜେ ଭରା
ବୀରକାଲା ହସିଦିଏ ନାଚିଯାଏ ସକାଳର ଖରା ।
ରବିବାର ଆସିଗଲେ ଲାଗେ ବଡ ମଜା
ରବିବାରେ କେହି ନୁହେଁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଉ କେହି ନୁହେଁ ରଜା ।
ଛୁଟିଦିନେ ଖୁବ୍‌ବେଶୀ ମନେ ପଡ ତୁମେ
ତୁମେହିଁ ସାଥୀ ମୋର ସଖା ସହୋଦର ତମେ
ତୁମେ ସାଥୀ ପ୍ରଥମ ବିସ୍ମୟ ତମେ
ତୁମେ ସଖା ପ୍ରଥମ ରୋମାଂଚ ତମେ
ତୁମେ ପ୍ରଶ୍ନ ତମେ ସହୋଦର
ତୁମେ ଏକ ମୋପାଇଁ ଦୁର୍ବୋଧ ଜଟୀଳ ଉତ୍ତର

* * *

ସୋମବାର ଚାଲିଗଲେ ମଙ୍ଗଳବାର ଆସେ
ଲୁଚି ଛପି ପ୍ରେମକଲେ ମିସ୍‌କଲ ଆସେ
ମୁଲାକାତ୍ କଭିନେହିଁ ପ୍ରେମ୍ ହୁଆ କୈସେ ?
ବୋଲ ପ୍ରେମ୍ ହୁଆ କୈସେ ?

ମଙ୍ଗଳବାର ପରେ ପୁଣି ବୁଧବାର ଆସେ
ବୁଧବାର ସବୁ ସବୁ SMS ଆସେ
Power plus ଥିଲେ ବାବୁ ହାଏ ହେଲୋ ମାସେ
ପାଇଁକି ତା' ଗୁଣୁଗୁଣୁ ଗୁରୁବାର ଆସେ
ଗୁରୁବାର ଆସିଗଲେ ଯେତେ ସବୁ ବହିଖାତା ଚକ୍ ପେନ୍
ଏଠି ଖାଲି ଭଲୁ ଭଲୁ ବାସେ
ଗୁରୁବାର ସରିଗଲେ ଶୁକ୍ର ଶନି ଆସେ
ଭାଇଚର ସରିଗଲା ଶନିବାର ଶେଷେ
ଶନିବାର ସରିନାହିଁ ରବିବାର ଆସେ
ରବିବାର ଅଣ୍ଟେନାହିଁ ଡିସେମ୍ବର ମାସେ
ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ ରିଂ କଲେ ମୋର ଡେଡ୍ ଫୋନ୍ ହସେ
ଡେଡ୍‌ଫୋନ ରବିବାର ଖଣ୍ଡିକାଣ sim card କାଣେ
ପ୍ଲସ୍ ମାଇନସ୍ ସବୁ ପରେ ବାଲେନ୍ସରେ ସବୁବେଳେ
କାହିଁକି ହୋ ପୁଣିଥରେ ସୋମବାର ଆସେ ?
ରବିବାର ପରେ କିଆଁ ଏ ବେଇମାନ୍ ସୋମବାର ଆସେ
ରବିବାର ପରେ କିଆଁ ସୋମବାର ଆସେ ???

ଝୁରେ ମନ

ମେଘମାଳା ବେହେରା
ପ୍ରାଧାପିକା, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ

କେତେ ମିଠାଥିଲା
ସତେ ସେହି ଦିନ ।
ତା'ଠୁ ବି ତ ମିଠା ଥିଲା
ମୋ ସାଥୀର
ଛନ ଛନ ଚିଳି ମନ ।
ଶ୍ୟାମଳ ସୁଠାମ ମୁଖପରେ
ଢଳ ଢଳ ତା'ର ସେହି ଆଖି ଡୋଳା,
ସୁଧାର ନାସିକା ପରେ
ହୀରାସମ ନାକଚଣା ।
ଚିକିମିକି ଜହ୍ନରାତି
ସାଥେ ଥିଲା ମୋର ସାଥୀ ।
ସାଧବର ବୋହୂ ସଙ୍ଗେ
ଲୁଚୁଥିଲୁ ଘାସ ଅଙ୍ଗେ ।
କୋଇଲିର କୁହୁ ତାନେ
ବୁଲୁଥିଲୁ ବନେ ବନେ
କହୁଥିଲା ବନପକ୍ଷୀ -
"ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲ ସଖି !"
ହସୁଥିଲା ବନଫୁଲ
କିଏ ଦେବ ତା'ର ମୂଲ !!!
ହଜିଗଲା ସେହି ଦିନ
ଝୁରେ ତା'ରେ ଏଇ ମନ ।
(ତଥାପି ବି) ସମୟକୁ ହାତ ପାତି
ମାଗି ବସେ ମୁଁ ଯେ ଆଜି -
"ଫେରାଇ ଦେ ପିଲାଦିନ,
କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନ,
ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ, ବାଲିଘର,
ବୋହୂ ଚୋରି, ଦୋଳି ଖେଳ ।"

ଆହୁରି ବି ଫେରାଇ ଦେ ମୋତେ -
ମୋ ସାଥୀର
ସେ ଗହଳ ଛନ୍ଦାବେଣୀ
ମୁକ୍ତା ସମ ଦନ୍ତଧାରେ
ତା'ର ସେହି ହସ କିରି କିରି ।
ବିଛାଇ ଦେ ମୋ ପାଦ ତଳେ
ଗାଲିଚ଼ା ସବୁଜ ଘାସର,
ଉଡାଇ ଦେ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ
ପିଞ୍ଜରାବଦ୍ଧ ଶାବକ ଚଢେଇର ।
ସଜାଇ ଦେ ମୋ ଘରିପଟେ
ପଦ୍ମଆର ରଙ୍ଗୀନ ଫୁଲର ,
ଝରାଇ ଦେ ମୋ ଉପରେ
ଜୋଛନା ନୀଳ ଆକାଶର ।
ମୁଁ ଟିକେ ହଜିଯାଏ ସେ ଦିନ ପରି
ଘାସର ସବୁଜିମାରେ,
ଚଢେଇର ଗୀତରେ,
ଫୁଲର ବାସ୍ନାରେ,
ଆଉ ଆକାଶର ନୀଳିମାରେ ।
ମୋ ଆଖିଟା ଲମ୍ବିଯାଉ
ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଆଡେ
ଯେଉଁଠି ମୁଁ ଆତ୍ମହରା ହୁଏ
ଆକାଶ ପୃଥିବୀର -
ମିଳନ ଭ୍ରମରେ,
କେବେ ପୁଣି ପାହାନ୍ତି ତାରାର
ଆଖି ମିଟିକାରେ ।

ବସନ୍ତ ଆସିଛି ଆଜି

ଡ. ସଂଯୁକ୍ତା ମହାନ୍ତି
ଅଧ୍ୟାପିକା, ପ୍ରାଣୀ ବିଜ୍ଞାନ

ବସନ୍ତ ଆସିଛି ଆଜି
ପ୍ରେମନେଇ
ଧରଣୀ ବୁକୁରେ ।
ପୁଷ୍ପଭରା ବନାନୀର ପ୍ରତିଟି ରେଣୁରେ
ଅଝଟିଆ ମଳୟର ଦୁଷ୍ଟାମୀରେ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ପୁଷ୍ପରାଜି
ନଇଁ ଯାଆନ୍ତି ଲାଜୁଆ ଆଖିରେ ।
ମେଘମୁକ୍ତ ଆକାଶରେ
ଅଧା ଜହ୍ନ ହସିଦିଏ
ଶାନ୍ତ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଜୋଛନାରେ
ନୀଳକଇଁ ମୁଖେ ରହିଁ
ଆଖି ଠାରେ
ପ୍ରଣୟ ଆଶାରେ ।
ବେଳ ବୁଡେ
ଅଳସେଇ କୁମ୍ଭାଟୁଆ ରଡି ଛାଡେ
ଶଗଡିଆ ଗୀତ ସୁରେ
ତନ୍ଦ୍ରା ଲୁଚେ ଅନ୍ଧାରର ପଣତ କାନିରେ
ପାହାନ୍ତି ପହରେ,
ରହି ରହି ମନ ପକ୍ଷୀ
ଉଡିବୁଲେ
ସ୍ୱପ୍ନ ରାଇଜରେ ।

⁂

ଭେଟିବାର ମୋହ

ଅଧ୍ୟାପିକା ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ
ଓଡିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

ଏମିତି କାହିଁକି ହୁଏ ...... ?
ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ଦୁର୍ବାର ଆଶାରେ
ମରୀଚିକା ହୋଇପଡେ ମନ
କେଉଁ ସୁଖର ନାଆରେ
ଥା'ନ୍ତି ଯେ ଈଶ୍ୱର !!!
ଭେଟିଥିଲି ଯାହା ଦାନରେ
ସେତେବେଳେ ଈଶ୍ୱର ମନେହେଲେ
ନିଜର ..... ଅତି ଆପଣାର
ଥିଲା ଅନୁଭବ ।
କାହାର ସ୍ନେହରେ
ଏତେ ଆତ୍ମିୟତା ମିଳେ କେମିତି ଯେ
ମୁଁ ଧନ୍ୟ ହୁଏ ମନେ ମନେ ।
ତେବେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ
ଭେଟିବାକୁ ଆଜି ଏତେ ଉଚ୍ଛନ୍ନ
ହେଉଛି ହୃଦୟ ଯେ
ଧାଇଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା
ମାୟାର ସହର ଡେଇଁ
ଏକାନ୍ତ ନିକାଞ୍ଚ ମାଟିର
ଖୋଲା ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ବୋଧେ ଅନୁଭବରେ
ଭେଟିହେବ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଥରେ ।

⁂

ମା'

ସୁବ୍ରତ କୁମାର ଦାଶ

ଅଧ୍ୟାପକ

ମା' ଡାକ ଏତେ ମଧୁର
କିଏ ବାନ୍ଧିଲା ସତେ
ମା' ଡାକ ପରି ସୁନ୍ଦର
କିଛି ନାହିଁ ଜଗତେ
ମା' ଡାକରେ ସତେକି
ଝରୁଥାଏ ଅମୃତ
ମା' ଡାକରେ ମୋ
ଛାତି ହୋଇଯାଏ କୁଣ୍ଢେମୋଟ
ମା'ର ହୃଦୟ ଅଟେ
ବିଶାଳ ସାଗର
ମା'ର ସ୍ନେହ ମମତା
ଅଟେ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ହାର
ମା'ଡାକରେ ପୁରି
ଉଠେ ଘର ବାହାର
ମା'ନଥିଲେ ଘରେ
ଲାଗେ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ।
ମା' ଥିଲେ ହସେ ଘର
ହସେ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର
ଘରକୁ ସଜାନ୍ତି ମା'
କରି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଭଣ୍ଡାର
ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ
ମାଆ ଜଗିବସିଥାନ୍ତି
ହାତ ଗୋଡ ମୁଣ୍ଡ
ମା ଦିଅନ୍ତି ଆଉଁଶି
ମା' ମା' ଡାକି ପିଲେ
ଘରକୁ ଆସନ୍ତି
କେତେ କେତେ ଅଭିଯୋଗ
ମା' କୁ ଶୁଣାନ୍ତି ।
ପିଲାକୁ ସୁନ୍ଦର ତା
ମା ପାଖରେ ଥିଲେ
ମାଆକୁ ସୁନ୍ଦର ତା'
ପିଲା କୋଳରେ ଥିଲେ
ସ୍ୱର୍ଗାଦପି ଗରିୟସୀ
ମା' ସର୍ବଂସ୍ୱହା
ଜଗନ୍ନାଥ ହୋଇଥାନ୍ତୁ
ମା' କୁ ସାହା ।

ଝୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ

ସବିତା ବେହେରା

+୩ ତୃତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଦଶମାସ ପରା ଗର୍ଭରେ ଧରି
ଜନମ ଦେଇଛି ସିଏ
କେତେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିଛି ଲୋ ସିଏ
ଖୋଲି କୁହେ ନାହିଁ କେବେ ।
ନିଜେ ନ ଖାଇଲେ ଖୁଆଇ ଦିଏ ଯେ
ନାନାବାୟ ଗୀତ ଗାଇ
ପଣତ ଘୋଡାଇ ଶୁଆଇ ଦିଏ ଯେ
ବାଘ ମାମୁ ଗପ କହି
କାହାରି ନଜର ନ ଲାଗିବ ବୋଲି
କଳାଟିକା ଦେଇଦିଏ
ସ୍ନେହ ମମତାରେ ପାଳିଥାଏ ତାକୁ
ଦୂରେଇ ଦିଏନି କେବେ ।
କେତେ ଯେ ଅନିଦ୍ରା ରହିଛି ତୋ ପାଇଁ
ଶୀତ କାକରକୁ ସହି
କେତେ ଯେ ଦୁଃଖ ସହିଛି ତୋ ପାଇଁ
ଭୁଲିଯିବୁ ନାହିଁ ତୁହି
ସବୁଇଚ୍ଛା ତୋର ପୂରଣ କରିଛି
ନିରାଶ କରିନି ସିଏ
ଅବୁଝା ହେଲେ ସେ ବୁଝାଇ ଦିଏ ଲୋ
ମନକଥା ଜାଣେ ସିଏ
ପୁଅ ଯଦି ତା'ର ଅମଣିଷ ହୁଏ
କୁହେନା କାହାରି ଆଗେ
ପୁଅ ବୋହୂର ଲୋ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହେ
କୁହେନା କାହାକୁ ଲାଜେ
ଭୋକ ଉପାସରେ ନିତି ସେ ମରେ
କୁହେ ନାହିଁ କେବେ ସିଏ
କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଦିନ କଟାଇ ଦିଏ ଲୋ
ବୟସ ସରିବା ଯାଏ
ଅବୁଝା ହାଟରୁ ଅବୁଝା ବାଟରୁ
ଫେରି ଆସିବ ସେ ଦିନେ
ହଜିଲା ଧନକୁ ଫେରି ପାଇବ ଲୋ
ମନେ ଭାବି ହୁଏ କେତେ
ପୁଅ କଥା ଭାବି ନିତି ଝୁରି ହୁଏ
ଆହା ସେ ଶରଧାମୟୀ
ପୁଅ କଥା ଭାବି ଲୁହ ଗଡାଏ ଲୋ
ଝୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ

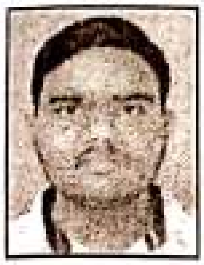

କାଳିଦାସୋ ଜନେ ଜନେ

ପ୍ରିୟବ୍ରତ ବେହେରା

+୨ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା (ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ)

କାଳିଦାସୋ ଜନେ ଜନେ,
କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠେ ସଂସ୍କୃତମ୍ ।
ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ନଗରେ ନଗରେ,
ଗୃହେ ଗୃହେ ସଂସ୍କୃତମ୍ ॥୧॥ କାଳିଦାସୋ...
ସରଳ ଭାଷା, ମଧୁର ଭାଷା,
ଦିବ୍ୟ ଭାଷା ସଂସ୍କୃତମ୍ ।
ମୁନି ଜନ ବାଣୀ କବିଜନ ବାଣୀ,
ପ୍ରିୟଜନ ବାଣୀ ସଂସ୍କୃତମ୍ ॥ କାଳିଦାସୋ...
ମୁନିଜନ ବାଞ୍ଛା କବି ଜନ ବାଞ୍ଛା,
ପ୍ରିୟଜନ ବାଞ୍ଛା ସଂସ୍କୃତମ୍ ।
ବଦନେ ବଦନେ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରେ,
ବାର୍ତ୍ତାଳାପେ ସଂସ୍କୃତମ୍ ॥ କାଳିଦାସୋ...

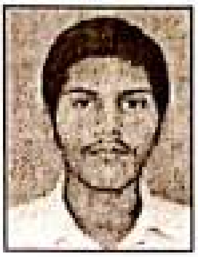

ମାଆ

ଜୟରୁଧର ବେହେରା

+୨ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ମାଆ ପରି କିଏ ହେବରେ କୁହ
ସନ୍ତାନ ଦୁଃଖରେ ଗଡାଏ ଲୁହ ।
ରୋଗରେପଡିଲେ ପାଖେ ବସଇ
ଆରୋଗ୍ୟ କାମନା ମନାସୁଥାଇ ।
ଅଳି ଅରଦଳି ସମ୍ଭାଳେ ସେହି
ମାଆ ପରି କାହାରି ହୃଦୟ ନାହିଁ ।
ଭଲ ଭଲ ଜିନ୍ଷ ସାଇତିଥାଏ
ସନ୍ତାନ ଆସିଲେ ପରଷି ଦିଏ ।
ସ୍ନେହ ମମତାର ସେ ଭଣ୍ଡାର
ସନ୍ତାନକୁ ଦିଏ ସ୍ନେହ ଆଦର ।
ଗୀତା ରାମାୟଣ ମହାଭାରତ
କଥାମାନ କହି ତୋଷଇ ଚିତ୍ତ ।
ଶିକ୍ଷା ଦୀକ୍ଷା ଦାତ୍ରୀ ସେ ଯେ ମୋ ଶିକ୍ଷକ
ତା'ର ପଦରଜ ମୋର ତିଳକ ।
କେତେ ଆନ୍ତରିକ ସେ ସ୍ନେହ ମୟୀ
ମାଆ ସମ କିଏ ଅଛିରେ କାହିଁ ।

ମଣିଷ ସଂପର୍କ

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତି
+୩ ତୃତୀୟବର୍ଷ, ବିଜ୍ଞାନ

ପୁନେଇଁ ରାତିରେ ଜୋଛନାରେ
ଯେବେ ଭିଜୁଥିଲା ତୁମ ଗାଁ,
ନୀଳ କଲମରେ ରକତ ପୁରାଇ
ହୃଦୟକୁ ମୋର କାଗଜ ସଜାଇ
ଲେଖିଥିଲି ତମ ନାଁ ।
ଜୀବନ ଯେମିତି କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର
ଭଗ୍ନ ପ୍ରତୀମାଟି ସାକ୍ଷୀ
ରହିଅଛି ସଂପର୍କର ସେତୁ
ଧରିଛି ଧରଣୀ ମା ।
ହଜିଲା ଅତୀତ ଫେରିତ ରହେଁନା
ବିଜୁଳି ତରଙ୍ଗ ପରି ନିମିଷକ ଯାଏ
ଜୀବନେ ଯାତନା ଭରି ।
ତଥାପି ମଣିଷ ବଞ୍ଚିବାର ନିଶା
ସଞ୍ଚିବାକୁ ସଦା ବାୟା
ବୁଝିବି ବୁଝେନା ସଂପର୍କ ବନ୍ଧନ
ସବୁ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ମାୟା ।

ବିଶ୍ୱାସ

ଫୁଲମଣି ମୁର୍ମୁ
+୨ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ମଣିଷ ଥରେ ହାରି ଗଲେ
ପୁଣି ଥରେ ଜିତି ଯାଏ,
କିନ୍ତୁ ... ବିଶ୍ୱାସ ଥରେ ହାରି ଗଲେ
ଆଉ କେବେ ଜିତିପାରେ ନାହିଁ ॥୦॥
ଋତୁ ଥରେ ଚାଲି ଗଲେ
ପୁଣି ଥରେ ଆସି ଯାଏ,
କିନ୍ତୁ ... ଏ ଜଗତରୁ ମଣିଷ ଥରେ ଚାଲି ଗଲେ
ଆଉ କେବେ ଫେରି ନାହିଁ ॥୦॥
ବର୍ଷ ଥରେ ଚାଲି ଗଲେ
ପୁଣି ଥରେ ଆସି ଯାଏ,
କିନ୍ତୁ ... ମଣିଷର ଅତୀତ ଥରେ ଚାଲିଗଲେ
ଆଉ କେବେ ଫେରି ନାହିଁ ॥୦॥
ଦିନ ଅବା ରାତି ଥରେ ଚାଲି ଗଲେ
ପୁଣି ଥରେ ଆସି ଯାଏ
କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟ ଅବା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଥରେ ଚାଲି ଗଲେ
ଆଉ କେବେ ଫେରି ନାହିଁ ॥୦॥
ଶରୀରରେ ଥରେ ଦାଗ ଲାଗି ଗଲେ
ସେହି ଦାଗ ଲିଭି ଯାଇଥାଏ,
କିନ୍ତୁ ... ଚରିତ୍ରରେ ଥରେ ଦାଗ ଲାଗିଗଲେ
ସେହି ଦାଗ କେବେ ଲିଭିଯାଏ ନାହିଁ ॥୦॥
ସେହିପରି .....
ବାଉଁଶ ଗୋଟିଏ ଗଛ ନୁହେଁ
ସେଇଟା ଗୋଟିଏ ଘାସ
ଧଣ୍ଡ ସାପ ଗୋଟିଏ ସାପ ନୁହେଁ
ସେଇଟା ଗୋଟିଏ ମାଛ,
ପ୍ରଜାପତି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ନୁହେଁ
ସେଇଟା ଗୋଟିଏ ପୋକ
ସେହିପରି .....
ଯେଉଁ ମଣିଷ ପାଖରେ
ଭଗବାନ ଓ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ
ସେ ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ ମଣିଷ
ସେଇଟା ଗୋଟିଏ ରାକ୍ଷସ ।

ବିଜୟିନୀର ସ୍ୱର

ପ୍ରଜ୍ଞାସ୍ମିତା ମହାନ୍ତ
+୩ ତୃତୀୟବର୍ଷ ବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ରାଣୀ ବିଜ୍ଞାନ (ସମ୍ମାନ)

ଆହାକି ପରମାନନ୍ଦ ସବୁରି ହୃଦେ ପ୍ରମୋଦ
ଖେଳୁଛି ଏ ଜଗତ ବହୁ ଆଡମ୍ବରେ
କାହିଁକି କେଜାଣି ଆଜି ସମାଜେ ଉଠି ପଡୁଛି
ଚମଟିଆ, ଲମଟିଆ ସାଧୁ ମେଳରେ ।
ଜାଳି ଦେଲେ ଅନବରତେ,
ପ୍ରେମାଗ୍ନିର ଦୀପଶିଖା ପ୍ରତି ଅନ୍ତରେ ।୧।
ସତ୍ୟସିଦ୍ଧ ପ୍ରେମ ପାଶେ ସ୍ନେହଶ୍ରଦ୍ଧା ଯୋଡିରହେ
ଉକୁଟାଏ ଦିବ୍ୟତାର ରଶ୍ମି ସଦୟେ,
ସ୍ମାରକୀ ସଦୃଶେ ଦେଖ ପିତୃମାତୃଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ
ଜୀବାତ୍ମରେ ଭରିଦିଏ ଆତ୍ମା ବିସ୍ମୟେ ।
ସେତ ନୁହେଁ କାଚର ଘର,
ଜୈବିକ ସୌଧେ ଗଠିତ ମାନ ମନ୍ଦିର ।୨।
ମାନବ-ବିଶାଳ ହୃଦେ ଯେପରି ସ୍ନେହର ଛନ୍ଦେ
ଖେଳୁଥାଏ ପ୍ରେମଲିପ୍ସା ଜୀବଦଶାରେ
ସେପରି ଯେ ଗାଭୀ-ବତ୍ସା ମାନବୀୟ ଗୁଣେ ବନ୍ଧା
ହୋଇଥାନ୍ତି ସ୍ନେହାଙ୍ଗିନୀ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାଶରେ ।
ସେପରି କାରୁଣ୍ୟ ନାହିଁରେ,
ଦୂଷିତ କାୟାରେ ଆଜି ଜହର ଖେଳେ ।୩।
ନ୍ୟାୟିକ ଭାବରେ ଋଣୀ ହୃଦୟେ ବିଷର ହୀନୀ
ସମ୍ମୁଖାନେ ଗଢି ଉଠେ ପ୍ରତାରଣା
ଦୃଶ୍ୟରାଜି ପ୍ରତାରଣା ନାହିଁରେ ଜୀବନେ ବୀଣା
ବିଧିବଦ୍ଧ ନିୟମର ଅଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
ପ୍ରହରର ଜୀବନ ଦଶା,
ପ୍ରକାଶେ ଦୁଃସହ ସୀମା ବିଗର୍ହ୍ୟପର ।୪।
ତ୍ୟାଗର ଗରିମା ପକ୍ଷ ବିସ୍ମରି ମନୁଷ୍ୟ ପକ୍ଷ
ଉଚ୍ଛୁସକୁ ବଳିଦିଏ ସର୍ବୋତ୍କୃତିର,
ପାଲଟିଛି କଂସାସୁର ମନେକରି ବୃହତ୍ତର
ନ କରି ନିଜ ପରିକ୍ରମା,
ଭୋଗ କରେ ପ୍ରୀତି ରୂପା ନାହିଁ ଉପମା ।୫।
ପରକାୟା ପ୍ରୀତି ଲୋଭା ଭୁଲିଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରତିମା
ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଶୋଭନା ପ୍ରିୟ ବିସ୍ମରି ପ୍ରାଣେ
ଅନନ୍ୟା ବିଶ୍ୱାସ ଦୃଷ୍ଟି ନ' ଦେଇ ଭରସା ଗ୍ରନ୍ଥି
ଘୂରିବୁଲେ ସଦାବେଳେ ଦୁଃଖ ସାଗରେ
ଶୁଭ ବିଦାରକ ବିଶେଷ,
ଫିଙ୍ଗିଦିଏ ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ନିମିଷେ ମାତ୍ର ।୬।
ଏଣୁ ପରମ ଶାନ୍ତିରେ ଜାଗିଉଠ ଅନ୍ତରେ
ପୂଜ୍ୟ ପୂଜାର ଅଙ୍ଗନେ ମାତୃ ଜାତିରେ,
ସ୍ନେହ, ପ୍ରୀତି ପୂଜା ଫୁଲେ ମଧୁର ସ୍ତୁତିବନ୍ଦନେ
ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅ ସୁଲଗ୍ନେ ଜାତି ମାଙ୍ଗଲ୍ୟେ ।
ସୁଧାର ହେବ ସଂସ୍କୃତିର,
ରକ୍ଷାହେବ ସାମାଜିକୀ ବିଶ୍ୱବାସୀର ।୭।

⁂

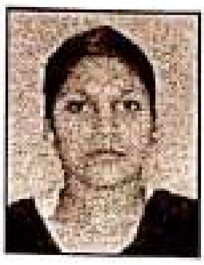

ସବୁଠୁ ଭଲ ମୋ ମାଆ

ପ୍ରିୟଙ୍କା ଘୋଷ
+୩ ପ୍ର[illegible]ବର୍ଷ, କଳା, ଓଡ଼ିଆ (ସମ୍ମାନ)

ଦଶଟି ମାସ   ଦଶଟି ଦିନ
କୋଳରେ ମାଆ ଧରିଥିଲୁ
ରକ୍ତ ଅଧା ଦେଇ ଗର୍ଭରେ ମୋତେ
ବଞ୍ଚାଇ ରଖିଥିଲୁ ॥
କେତେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା   କଷ୍ଟ ସହି
ମାଆ ମୋତେ ଜନ୍ମ ଦେଲୁ,
ଅନ୍ଧାରରୁ ମୋତେ   ଦୁନିଆଁର ପଥେ
ଆଲୋକ ଦେଖାଇ ଦେଲୁ ॥
ଛାତିରେ କୁଣାଇ   ଗାଲେ ଚୁମାଦେଇ
ରଖିଥିଲୁ ମୋ ନାଆ,
ପାଟିରେ ମୋର   ପ୍ରଥମ ଅକ୍ଷର
ଡାକିଲି ମାଆ ମାଆ ॥
କହିବା, ଚାଲିବା   ତୋ'ଠୁ ଶିଖିଲି
ଶିଖିଲି ଅ' ଆ,
ଏହି ଶିକ୍ଷା ମୋତେ   ଆଜି ବି କହୁଛି
ତୁ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯା' ॥
ସେବେଠୁ ଆଗକୁ   ଆଗକୁ ବଢୁଛି
ପଢିଲିଣି ଆ.ଏ., ବି.ଏ,
ତୁମକୁ ଛାଡି   ଜଗତେ ଆଉ
ମୋତେ ଜଗୁଛି କିଏ ॥
ତୁମେ ମୋ ବାପା   ତୁମେ ମୋ ମାଆ
ଜୀବନ୍ତ ଦେବତା ମୋର,
ତୁମେ ହିଁ ବ୍ରହ୍ମା   ତୁମେ ହିଁ ବିଷ୍ଣୁ
ତୁମେ ହିଁ ପରମେଶ୍ୱର ॥
ଛୋଟ ଥିଲି ଯେବେ   ତୁମ ଦେହରେ
ଥିଲା ପ୍ରଚୁର ବଳ,
ଖରା ବରଷା   ଶୀତ କାକରରେ
ପୋଛିଥିଲ ମୋ' ମଳ ॥

ଏବେ ମୋ' ବୟସ   ସତର ଅଠର
କହୁଛି ମାଆ ଗୋ ଶୁଣ,
ସକାଳୁ ସଞ୍ଜ   ସେବା କରି କରି
ଶୁଝିବି ମୁଁ ତ ଋଣ ॥
କଥା ଦେଉଛି   ତୋ'ଆଖିରେ ମାଆ
ଦେବିନି କେବେ ଲୁହ,
ଆଖିରୁ ଲୁହ   ଝରିଲେ ତୁମ
କେମିତି ସହିବି କୁହ ॥
ବୟସ ସରିଲେ   ବୁଢ଼ି ହୋଇଗଲେ
ଯମବି ଆସିଲେ ମାଡ଼ି,
ଝଡ ତୋଫାନ କି ବନ୍ୟା ବାତ୍ୟାରେ ବି
ଯିବିନି କେବେ ଛାଡ଼ି ॥
ଚାଲି ନ ପାରିଲେ ହେବି ଆଶାବାଡ଼ି
ସାଜିବି ଶ୍ରବଣ କୁମାର
ଦେଖିନ ପାରିଲେ   ଚକ୍ଷୁ ଦାନ ଦେବି
ଛାଡ଼ିଯିବ ଆଖି ବେମାର ॥
ଦେହରୁ ସରିଲେ   ରକ୍ତ ତୋହର
ମୋ'ଠୁ କାଢ଼ିକି ଦେବି,
ପାକିସ୍ତାନ ବୋର୍ଡର   ବି.ଏସ୍.ଏଫ୍ ପରି
ଶେଷ ଯାଏଁ ଜାଗିଥିବି ॥
ଏତିକି ଅନୁରୋଧ   କରିଛି ବିରୋଧ
ମାଆକୁ କହିବନି ଯା ଯା,
ସଭିଏଁ ଏକ   ସ୍ୱରରେ କହିବା
"ସବୁଠୁ ଭଲ ମୋ' ମାଆ" ॥

ମୋ ମାଆ

ମଣିମାଳା ପରିଡ଼ା
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ଯାହାର ମମତା ଭରା ମୁହଁକୁ ଦେଖି
ପାଶୋରି ଯାଏ ମୁଁ
ଦୁନିଆଁର ଯେତେ ଦୁଃଖ
ସେ ତ ମୋ ମାଆ ।
ଯାହାର ପଣତ କାନିରେ ଲୁଚିଥାଏ
ସାରା ଦୁନିଆଁର ସବୁ ସୁଖ
ସେତ ମୋ ମାଆ ।
ତାଙ୍କ ଭଲ ଉପଦେଶ ଶୁଣି
ଯାଏ ମୁଁ ଭଲବାଟରେ ପୁଣି
ଭୁଲ କରିଥିଲେ ଆକଟ କରନ୍ତି ସେ,
ପୁଣି କିଛି ସମୟ ପରେ
କୋଳେଇ ନିଅନ୍ତି ସେ
ସବୁ ଦୁଃଖ ସେ ନିଜେ ପିଇ
ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବରେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।
ମୋ ମାଆ ପରି କିଏ ହେବ
ତାଙ୍କ ପରି ଏତେ ସ୍ନେହ
ମୋତେ କିଏ ଦେବ ?

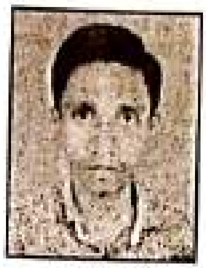

ମୁଁ ଆଉ ମୋ ପ୍ରେମ

ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ମୁଁ ଆଉ ମୋ ପ୍ରେମ
ସମୟର କରାଳର ଅନତି ଦୂରରେ ।
ତଥାପି କାହିଁକି ଜାଣେନା
ପ୍ରୟାସ କରେ ଖୋଜିବାକୁ ମୋର ସେହି
ଅଭୁଲା ଦିନ ମାନଙ୍କୁ
ଆଉ ଦରଦ ଦେଉଥିବା ସେହି ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ାକୁ ।
କାହିଁକି ମୋର ଏ ଦୁର୍ବାର ପ୍ରୟାସ
ଅମାବାସ୍ୟା ରାତ୍ରିରେ ବି ଖୋଜେ ପୂନେଇ ଜହ୍ନ ।
ଜାଣିଛି ମରୁଡର ବାମନ ମୁହିଁ
ତଥାପି ଇଚ୍ଛାହୁଏ ସରଗକୁ ନିଶୁଣି ବାନ୍ଧିବାର
ଆଉ ଜହ୍ନକୁ ଆଣି ଚୋକିବାର ।
ଜାଣିଛି ମରୁଭୂମିରେ ତୃଷ୍ଣା ମେଣ୍ଟାଇ ହୁଏନା
ତଥାପି ଇଚ୍ଛାହୁଏ ମରୁଭୂମିରେ ତୃଷ୍ଣା ମେଣ୍ଟାଇବାର ।
ଜାଣିଛି ହଜି ଯାଇଛି ମୋ ପ୍ରେମ
ତଥାପି କାହିଁକି ବୃଥା ପ୍ରୟାସ କରେ
ମୋ ପ୍ରେମକୁ ଖୋଜିବାର ।
ସତରେ ପାଗଳ ମୋ ମନ
ଝାଞ୍ଜି ବୈଶାଖରେ ବି ଖୋଜେ ମୁଁ
ଫଗୁଣର ମଳୟ ।
ଜାଣିଛି ଭଙ୍ଗା ନଉକାରେ ପାରି ହେବା ସହଜ ନୁହେଁ
ଏଇ ବିଶାଳ ସାଗର
ତଥାପି ମୋ ମନ ଆଶାରଖେ ଏଇ ବିଶାଳ ସାଗର
ପାରି ହେବାର ।

ଝୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ

ସବିତା ବେହେରା

+୩ ତୃତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଦଶମାସ ପରା ଗର୍ଭରେ ଧରି
ଜନମ ଦେଇଛି ସିଏ
କେତେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିଛି ଲୋ ସିଏ
ଖୋଲି କୁହେ ନାହିଁ କେବେ ।
ନିଜେ ନ ଖାଇଲେ ଖୁଆଇ ଦିଏ ଯେ
ନାନାବାୟ ଗୀତ ଗାଇ
ପଣତ ଘୋଡାଇ ଶୁଆଇ ଦିଏ ଯେ
ବାଘ ମାମୁ ଗପ କହି
କାହାରି ନଜର ନ ଲାଗିବ ବୋଲି
କଜଳଟିକା ଦେଇଦିଏ
ସ୍ନେହ ମମତାରେ ପାଳିଥାଏ ତାକୁ
ଦୂରେଇ ଦିଏନି କେବେ ।
କେତେ ଯେ ଅନିଦ୍ରା ରହିଛି ତୋ ପାଇଁ
ଶୀତ ଜାକରକୁ ସହି
କେତେ ଯେ ଦୁଃଖ ସହିଛି ତୋ ପାଇଁ
ଭୁଲିଯିବୁ ନାହିଁ ତୁହି
ସବୁଇଚ୍ଛା ତୋର ପୂରଣ କରିଛି
ନିରାଶ କରିନି ସିଏ
ଅବୁଝା ହେଲେ ସେ ବୁଝାଇ ଦିଏ ଲୋ
ମନକଥା ଜାଣେ ସିଏ
ପୁଅ ଯଦି ତା'ର ଅମଣିଷ ହୁଏ
କୁହେନା କାହାରି ଆଗେ
ପୁଅ ବୋହୂର ଲୋ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହେ
କୁହେନା କାହାକୁ ଲାଜେ
ଭୋକ ଉପାସରେ ନିତି ସେ ମରେ
କୁହେ ନାହିଁ କେବେ ସିଏ
କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଦିନ କଟାଇ ଦିଏ ଲୋ
ବୟସ ସରିବା ଯାଏ
ଅବୁଝା ହାଟରୁ ଅବୁଝା ବାଟରୁ
ଫେରି ଆସିବ ସେ ଦିନେ
ହଜିଲା ଧନକୁ ଫେରି ପାଇବ ଲୋ
ମନେ ଭାବି ହୁଏ କେତେ
ପୁଅ କଥା ଭାବି ନିତି ଝୁରି ହୁଏ
ଆହା ସେ ମମତା ମୟା
ପୁଅ କଥା ଭାବି ଲୁହ ଗଡାଏ ଲୋ
ଝୁରେ ସେ ମମତାମୟୀ

ଆମରି ଏଇ ସୁନା ଭାରତେ

ଚନ୍ଦନା ଘୋଷ

+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ଆମରି ଏଇ ସୁନା ଭାରତେ ଫୁଲହୋଇ
ଆମ ମନ ଫୁଟେ .... (୨)

ଏଠି ନାଚିଯାଉ ଏଠି ଗାଇଯାଉ
ଏ ମାଟିର ପାଣି ପବନ ସାଥେ,
ଦିନରେ ସୁରୁଜ ଆକାଶେ ହସେ
ରାତିରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଚଉଦେ ଭାସେ
ସେ ସୁଗନ୍ଧ ରାଜ ରଜନୀ ଗନ୍ଧା
ଏ ଧରା ବୁକୁରେ ହୋଇଛି ବନ୍ଧା
ଏଠି ଖୁସିରେ ମଧୁର ଛନ୍ଦରେ
ବାସ ତା'ର ଚଉଦିଗେ-ଚହଟେ
ଆମରି ଏଇ ....
କୁଳୁକୁଳୁ ଯାଏ ଝରଣା ବହି
ନୂଆ ସୁରେ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଇ
ନୀଳ ପାହାଡର ସବୁଜ ବନେ
ମୁଖରିତ ହୁଏ ପକ୍ଷୀକୂଜନେ ......
ମୟୂର ନାଚଇ ସଙ୍ଗୀତ କହଇ
ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଜୁଆର ଉଠେ
ଆମରି ଏଇ .... (୩)

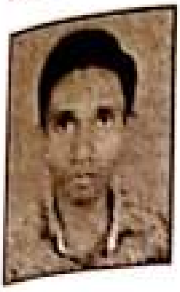

ପ୍ରେମ ଓ ମଣିଷ

ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଦୁନିଆଁରେ ନାହିଁ ଏମିତି ମଣିଷ
କଳଙ୍କକୁ ଭଲପାଏ,
ଯାହାର ଦେହରେ କଳଙ୍କ ନ ଲାଗେ
ସେ କେବେ ମଣିଷ ନୁହେଁ ।
ସନ୍ଦେହ କରେ ଯେ ସନ୍ଦେହ ନ ସହେ
ସେହି ପ୍ରେମ ପ୍ରେମ ନୁହେଁ ।
ପ୍ରତାରିତ କରେ ଯେ ପ୍ରତାରଣା ନ ସହେ
ସେ କେବେ ପ୍ରେମିକ ନୁହେଁ ।
ଭଲପାଇ ଯିଏ କଳଙ୍କିତ ନ ହୁଏ
ସେହି ପ୍ରେମୀ ପ୍ରେମୀ ନୁହେଁ ।
ପ୍ରେମ ବିନା ଅଧା ଏ ଦୁନିଆଁ ହୁଏ
ପ୍ରେମ ଶାଶ୍ୱତ ପ୍ରେମ ଚିରନ୍ତନ
ପ୍ରେମ ପୁଣି ଅଭୁଲା ଗଳ୍ପଟିଏ ॥

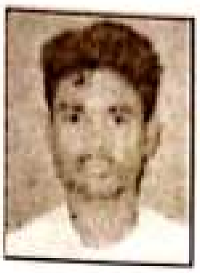

ସପନର ରାଣୀ

ଦିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ମାର୍ଣ୍ଡି
+୩ ପ୍ରଥମବର୍ଷ, କଳା

ଚାନ୍ଦିନୀ ରାତିରେ ଚାନ୍ଦ ଶୋଭା ପାଏ
ତାରାଙ୍କର ଗହଣରେ
ପ୍ରେମ ସବୁ ବେଳେ ଜଣକ ସହ ହୁଏ
ହଜାରେ ଲୋକ ସହ ନୁହେଁ ॥
ତୁମେ ମୋ ଜୀବନ ସାଥି ବୋଲି
କେମିତି କହିବି ମୁହିଁ ॥
ତୁମେତ ଆସିଲେ ମୋ ଜୀବନ ଥରେ
ମୃତ୍ୟୁ ଯାଏ ଥିବି ରହି ॥
କେମିତି ତୁମକୁ ବୁଝାଇ କହିବି
ଭଲ ମୁଁ ପାଉଛି ବୋଲି
ତୁମକୁ ନ ପାଇ କେମିତି ବଞ୍ଚିବି
ଜୀବନଟା ଯାଏ ଚାଲି ॥
ଜାଣୁଛ ଶୁଣୁଛ ସବୁତ ବୁଝୁଛ ବୁଝିକି ଅବୁଝା ରହୁଛି
ଜୀବନରେ ମୋତେ, ଏତେ ଦୁଃଖ ଦେଇ
ତୁମେ କି ଖୁସି ପାଉଛ ?
ତୁମ ପ୍ରତି ମୋର ଗଭୀର ଶରଧା
ରହିଅଛି ଜାଣିଥାଅ
ସବୁ ଜାଣିଶୁଣି ଛଳନା କରୁଛ
କେମିତି ବଞ୍ଚିବି କୁହ ?

ସଭିଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା ସିଏ

ସବିତା ବେହେରା
+୩ ତୃତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ସଭିଙ୍କଠାରୁ ଅଲଗା ସିଏ
ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ଅଧିକ ଟିକେ
ଭୁଲ୍ କଲେ ମୁହିଁ ରାଗିଯାଆନ୍ତି
ଟିକିଏ ପରେ ହସି ଦିଅନ୍ତି
ହସ ତାଙ୍କର ଅମୂଲ୍ୟ ମୂଲ
ଭୁଲିପାରିବିନି ତାଙ୍କରି ଗେଲ
ମଜା କଥା କହି ମନ କିଣନ୍ତି
ଭଲ ଉପଦେଶ ମୋତେ ଦିଅନ୍ତି
ବିଧାତା ଗଢ଼ିଛି କେଉଁ ଦିନରେ
ଭଣାନାହିଁ ତାଙ୍କ କେଉଁ ଗୁଣରେ
ପ୍ରିୟ ଗୁରୁମା ଅଟନ୍ତି ମୋହର
ବି.ବି.ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁରୁମା ଗଣ
ଗୁରୁମାଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଚାଲେ ମୁଁ ବାଟ
ଭୁଲି ପାରିବିନି ତାଙ୍କ କଥାର ଛାଟ
ହୃଦୟ ତାଙ୍କର ସ୍ନେହରେ ଭରା
ମନ ତାଙ୍କର ଭାରି ବଢ଼ିଆ
କୋମଳ, ନିର୍ମଳ, ପ୍ରେମରେ ଭରା
ଗୁରୁମାଙ୍କ ହୃଦୟ ଭାରି ବଢ଼ିଆ
ଭାବି ନଥିଲି ଜୀବନରେ କେବେ
ଏମିତି ଗୁରୁମା ମୋତେ ମିଳିବେ
ଗୁରୁମା ମୋହର ଭାରି ସୁନ୍ଦର
କରିନିଅନ୍ତି ମୋତେ ନିଜର
କଥାରେ କଥାରେ କହି ଦିଅନ୍ତି
ନ୍ୟାୟର ପଥ ମୋତେ ଦେଖାନ୍ତି
ମଣିଷ ପରି ମଣିଷ ହେବି
ସମାଜରେ ଦିନେ ନାଁ ରଖିବି ।

ମା' ସିଏ ମୋ ମା'

ମମତା ସାହୁ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ମା' ବୋଲି ମୁଁ ଯେବେ ଡାକିଦିଏ
ଦୌଡ଼ି ଆସି ସେ, ମୋତେ କୋଳେଇନିଏ
ଦିନ ସରିଯାଏ, ରାତି ପାହିଯାଏ
ରହିଥାଏ ତା'ର ନାଁ
ମା' ସିଏ ମୋ ମା' ॥୧॥

ଅଳି ଅଝଟ ସବୁ ମୋ ସହେ
ଶୋଇଲାବେଳେ ଗପ ସେ କହେ
ମତେ ଛାଡ଼ି ସେ ଦୂରକୁ ଗଲେ
ଲାଗେ ଭାରି ଶାଁ ଶାଁ
ମା' ସିଏ ମୋ ମା' ॥୨॥

ଝୁଣ୍ଟିଗଲେ ମୁଁ, ସେ ଉଠେଇଦିଏ
ଅବୁଝାହେଲେ ମୁଁ ବୁଝେଇଦିଏ
ରାଗିଗଲେ ମୁଁ ପାଖକୁ ଯାଇ
କହେ ମୋ କୋଳକୁ ଆ'
ମା' ସିଏ ମୋ ମା' ॥୩॥

ମୋ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାଇତି ରଖେ
ଡରେ ନାହିଁ ମୁଁ, ସେ ଥିଲେ ପାଖେ
ମତ କହିବାକୁ ସିଏ ଶିଖାଏ
ମିଛକୁ କହେ ନା'
ମା' ସିଏ ମୋ ମା' ॥୪॥

ଏକା ସେହି ପିତାମାତା

ହରପ୍ରିୟା ବେହେରା
+୨ ପ୍ରଥମବର୍ଷ,ବିଜ୍ଞାନ

ଧନ୍ୟ ହେ ଈଶ୍ବର ଗଢ଼ିଛ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
କେ ପାରିବ ତାକୁ ବଦଳି,
ତୁମରି ଆଦେଶେ ନିତିସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର
ଆଲୋକ ଦିଅନ୍ତି ଢାଳି ।
ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରେ କୋଟି କୋଟି ତାରା
ଉହିଁଛନ୍ତି ମିଟିମିଟି,
ପଦ୍ମ ଫୁଲଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି
ନୀଳ ପୋଖରୀରେ ଫୁଟି
ନାନାଜାତି ପଶୁପକ୍ଷୀ, ସରିସୃପ
ବିରାଟ ଚିଡ଼ିଆଖାନା,
ସଭିଙ୍କ ପେଟକୁ ଖଞ୍ଜିଦେଇଅଛ
ନିତିଖାଇବାକୁ ଦାନା ।
ପବନ ବହୁଛି ଋତୁ ବଦଳୁଛି
ହସୁଛନ୍ତି ଫୁଲ ଫଳ,
ଜୀବଜଗତର କରୁଛ ମଙ୍ଗଳ
ବରଷି ବରଷାଜଳ ।
ନଈ ବି ଗଢ଼ିଛ ସାଗର ଗଢ଼ିଛ
ଗଢ଼ିଛ ପାହାଡ଼ ଭୂଇଁ,
ସବୁଜ ଜଙ୍ଗଲ ଜଳ ପରବତ
ସ୍ବର୍ଗକୁ ଅଛନ୍ତି ଉହିଁ ।
ଆମରି ଭିତରେ ସଭିଏଁ ଅଟନ୍ତି
ସବୁରି ମୂଳରେ ଧାତା
ଜଗତ କରତା ପରମ ଈଶ୍ବର
ଏକା ସେହି ପିତା ମାତା ।

⁂

ଆମ କଲେଜ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାୟକ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ,କଳା

ଏଇ ଯେ ଆମ ବି ବି କଲେଜ,
ଆହାରେ କେତେ ତା'ର ନଲେଜ ।
ଏମିତି କଲେଜ ଦେଖି ନାହିଁ କାହିଁ ,
ଖୋଜି ଖୋଜି ସତେ ପାଇଛି ମୁହିଁ ।
ପରିବେଶ ତାର କେତେ ସୁନ୍ଦର,
ମୋହି ନେଇଥାଏ ମନ ଆମର ।
କେତେ ଯେ ଭଲ ଅଧକ୍ଷ ଆମର,
ସମସ୍ତଙ୍କୁ କିଣିନିଏ ହସ ତାଙ୍କର ।
ଶୁଭେନ୍ଦୁ ସାର ଏନ୍.ଏସ୍.ଏସ. ଅଫିସର,
ଗଢ଼ି ତୋଳିଛନ୍ତି ବହୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସେବି ଏଇ ଭାଇଙ୍କର ।
ସୁନ୍ଦର ଅଟଇ ଆମ ପାଠାଗାର,
ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ହଜାର ।
କଲେଜରେ ଅଛନ୍ତି କେତେ ଅଧ୍ୟାପକ ଅଧ୍ୟାପିକା,
ତାଙ୍କ ବିନା କଲେଜ ଲାଗେ ଫାଙ୍କା ଫାଙ୍କା ।
କଲେଜ ର ନାମ ଅଟଇ ବାବା ବଳିଆ,
ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ଆମର ଭାରି ବଢ଼ିଆ ।

⁂

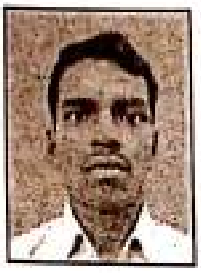

ସାଗୁନ୍ ସୁପାଲି

ଟଣିଆ ହାଁସଦାଃ
+୨ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଞୁତୁମ୍ ତାମ୍ ଦ
ସାଗୁନ୍ ସୁପାଲି
ବାକ ଦହ ଦାଲେ ହାମା
ହାଣେ ନାଣେ ଆଥାଉଳି,
ଆମେମ୍ ଆଦ୍ କେନ୍ ରେ
ହଲ୍ ହପନାଃ ସାରି
ବଦଲ୍ ଉବାଃ- ଆ ଆରି ଉଲି ॥୦॥
ଅକା ରିନ୍ ହଲ୍ ଏ
ଅକା ଜାତି ରିନ୍ ହଲ୍ ଏ
ଅକା ରେ ଆମ୍ ଦଳ
ଗଲ୍ ହନ୍ ଲେଦ୍ ମେ ? ?॥୧॥
ବାଂଦ କୁଂକାଲ୍ - ବାଂଦ ସାନ୍ତାଳ
ବାଂଦ ମାହଲେ - ବାଂଦ ମୁଣ୍ଡା
ଅକୟ ଜାତି ଚ ଆମ୍ ଦଳ
ଗଲ୍ ହନ୍ ଲେଦ୍ ମେ !! ॥୨॥
ଗଲ୍ ହନ୍ ଞେଲଉଂ ତାମ୍ - ମା
ବକାଃ ହତଦ୍ ଲେକା
ବାକ ଲୁତୟଃଆ ସାରି ଅନା ତେଦ
ଟୁମାଂ ଦାକା ॥୩॥
ଅକୟ ସିରିଜନିଆ ମାନ୍‌ମୀ ଆମ୍ ଦୟ
ସିରିଜନ୍ ଲେଦ୍ ମେ
ନାସେ ତୁକୁଜ୍ ନାସେ ଡାପିଞ୍ଜ୍ ତେଗେ ଏନ୍‌ତେ
ଆମାଃ ହଲ୍‌ମ ଦୟ ରାପୁଦ୍ ଏନ୍‌ତେ ॥୪॥
ଆମାଃ ହଲ୍‌ମରେ ପେରେଜ୍ ଦାଃ ଞେଲ୍‌ତେ
ହଲ୍ ହପନାଃ ମନେ ଜିଡ୍ରିରେ
ସାଗୁନ୍ - ଏ ସାରସାଡ୍ରା,
ଆମାଃ ରାପୁଦ୍ ହଲ୍‌ମରେ ଲିଙ୍ଗି ଦାଃ ଞେଲ୍‌ତେ
ହଲ୍ ହପନାଃ ଜିଡ୍ରିରେ
ମୁହିମ୍-ଏ ସାରଉଡ୍ରା ॥୫॥

⁂

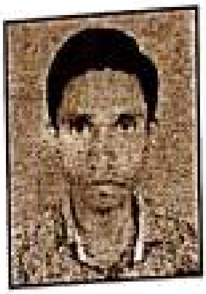

ତପାଃ ଦୁଲାଳ

ଉପେନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦାଃ
+୩ ଦ୍ୱିତୀୟବର୍ଷ, କଳା

ଆମାଃ ସିବିଲ ରଲ୍‌ତେମ ଆପନାର ଲିଦିଞା ଇଞ
ଆମାଃ କୁନାମୀ ଉନ୍ଦ ରୁପ୍‌ତେଗେ ଆନ୍ଧାଲିନାଞ ଇଞ ।
ଦୁଃଖ୍ ସୁଖରେମ୍ ଗଲଆଞା ମେନତେ
ଇଞାଦ ତାଙ୍ଗିରେଞ ତାହେଳେନା ଅନାତେ ।
ଇଞା କାଥା ଆମ ଗେମ୍ ବୁଝାଉଆ
ଆମାଃ କାଥା ଇଞ ଗେଞ ବୁଝାଉଆ ।
ବାନାହଲ କାଥାଲାଙ୍ଗ ଏ ପେମ୍ ଲେନା
ମନେରେନାଃ ମନେ କାଥା ତେଗେ ଇଞାଦୁଞ ଗିଞାଉ ଲେନା ।
ମେନ୍‌ଖାନ୍ ତିସରେମେ ଏଟାଃ ଆକାନ ଇଞାଦ ବାଞ ବାଡାୟାନା
ଆମଦମ୍ କାଡ୍ରିୟ ୟେନା ଏଟାଃ ଦିଶତେ
ଇଞାଦୁଞ ତାହେୟେନା ଡାଙ୍ଗୁଆ ତେ ।
ଅନାତେକ ମେନାଃ ଦୁଲାଳ ତେଦ ବେଶ୍ ହଲ୍‌ହାଁ ଆନ୍ଧାଗେୟାଃ ।

⁂

Haripurgarh of Mayurbhanj in Odisha

A study od history and archaeology)

Dr. Jatindra Nath Singhdeb Sachan
H.O.D. Hist. Dept.

The ancient name of Mayurbjhanj was Khijing Mandala with its capital Khiching Kott.[1] It was a beautiful place covering with deep forests, winding rivers and lush green valleys. The rulers of ancient Bhanja dynasty was ruling over Khijing Mandala from Gupta period and continued to rule till the invasion of Firoz Saha Tughluq in 1361 A.D.[2] The Bhanjas faced the terrible attack of the Tuguluq's army during their expedition to jajnagar and shifted their capital to Bahalda.[3] After few years the Bhanjas moved towards east and settled at Hariharpur which is popularly known as Haripur and its fort as Haripurgarh. Haripurgarh is situated about 15 km from Baripada on the right bank of river Budhabalanga. The capital city was founded at Haripur by Maharaja Harihar Bhanja in 1322 saka era, corresponding to 1400 A.D.[4] The capital was founded in a rural based hilly areas to avoid the attack of the Turk-Afghans. He patronized peacock as the royal symbol of the state instead of bull. The present name of Mayurbhanj has been derived in Hariharpur as they loved peacock.[5]

The main source of information of the history of Haripurgarh is its archaeological remains and the remaining part of its ruined capital, temples and house hold articles. The archaeological excavation conducted by S.P. Bose. Paramananda Acharya and N.N. Vasu give detail information and worked for the preservation of historical monuments of Haripurgarh Besides these major works the writings of modern scholars through some articles contributed a lot for re-writing the history and culture of Haripurgarh.

Hariharpur was the administrative headquarters of the Bhanjas of Mayurbhanj for about 400 years. Maharaja Harihar Bhanja shifted his capital to Haripur with an aim to be an independent ruler. But he could not be able to save his empire from the attack of the Muslims, from 1400 A.D. the state maintained a sub-ordinate existence under the Afghans, the Mughals, the Marathas and lastly the British authority. From Akbarnama it is stated that Daud Khan, the then ruler of Gouda had taken shelter in Haripurgarh in 1575 A.D. to escape the invasion of Akbar, the Great. The Mughal generals Munim Khan and Todarmal defeated Daud at Tukaroi on the bank of the river Subarnarekha on 3rd March, 1575 A.D. and ended the influence of Afghans from Haripur.[6]

Hariharpur, the medieval capital of the Bhanjas was strategically very important. The king of Hariharpur was the chief of the feudatory states like Dhalbhumgarh and Manhum. He was also the master of twelve Zamindari and eighteen forts. The fort Bankatigarh which was near the capital used as defensive purposes by the rulers.[7] The fertile valleys around the Haripurgarh are most valuable for the agrarian development of the state. The land beside the river Budhabalanga produced greens and other vegetables. The prosperity of the city caused the development of new religous sects, art and architecture which attracted the indavders as well as religious preachers.

Hariharpur was a great centre of Vaishnavism. The Goudiya Vaishavite texts refer about the visit of Srichaitanya and his followers for the spread of Vaisnavism in Mayurbhanj. He passed through this place on his way to Puri. This fact is supported by the Kadcha of Govind Das He writes -

Paradina Subarnarekhara dharegiya

Pulakita Raghunatha Dasere dekhiya.

Anantara Hariname matila Nimai

Nachite nachite Prabhu agyana hailo.[8]

The next day we returned Suvarnarekha and were glad to see Raghunath Das. Then started Hariharpur where Srichaitanya had chanted the name of Hari and while dancing became unconscious and fell on the ground.

Badauni the famous chroniclers mentioned in this account that the road from Bengal to Puri passed through Hariharpur. The pilgrims paying taxes to the royal treasury and used to pass through "Jagannath Sadak" According to local tradition Gajapati Prataprudradev of Odisha set out his Journey to Vrindavan through Hariharpur. But he died in the way at the village Sriramchandrapur, which later on renamed as Pratap pur in commermoration of Prataprudradev.[9]

Rasiknanda a prominent disciple of Srichaitanya propagated Vaishnavism in Mayurbhanj. He converted Baidyanath Bhanj the king of Hariharpur and his two brothers into Vaishnavism, Rashikananda became their spiritual guide and the people of Mayurbhanj. Then the Bhanja rules started exposing the cause of Bhakticult in Mayurbhanj. Baidyanath Bhanj constructed the beautiful monument of Rasikraya at Hariharpur as a mark of Love to his Guru.[10] This famous temple was dedicated to Lord Krishna.

The Rasikraya temple is one of the best specimens of Goudiya style of architecture in Odisha. Architecturally this temple bears resemblance with the temples of Vishnupur in West Bengal that constructed by Raja Vir Hambira and his descendents. But the Rasikaraya temple is the earliest Goudiya temple of Odisha and even earlier than the Vishnupur temples.[11] The Bengali architects built all these Goudiya style of architecture in Odisha.

The Rasikraya temple consists of two parts, main temple and the Natamandir or Jagamohan (Porch). The Natamandir which measures 49' Long 23' broad is totally ruined. The base on which the temple stands measure approximately 30' 27'6" broad.[12] The sanction which contained the

idol appears to be very small. The walls around the south and east are 3'4" in thickness. The thickness of the wall of western side is 7'. This wall was probably used to keep the valuable materials belonging to the temple.

The main entrance of the temple was in the west. It has an excellent ornate frame measures 12'9" across with four major bands on each side of the door.[13] The facade in the front side of the entrance is the most decorative part of the shrine.[14] At the base of the facade can be seen the battle scene and amorous Krishna at the top. The interior surface of the temple was originally covered with fresocs.

The burnt bricks are used the construction of temple. There are also granite pillars with arched opening on the front side of the temple. The mortars of sand and lime were used in construction work. The Pa-bhaga portion which is 21 inches in height with Lotus design runs all round the temple. The inner walls are adroned with fresco paintings. The paintings of Kaliyadalana, Bakasura badha, Jamalarjuna, Bull fighting, Butter thefting, lion hunting, camels and horses are very beautiful.[15] At the corner large pilasters which are 40' wide are seen in a horizontal moulding. These designs are extended up to the height of the wall. The frize works are depicted in curvilinear manner of the base of the roof. The Pa-bhaga and each storey are adorned with jali criss-cross pattern with superimposed framed panels like wooden doors and each panel possess a figure.

N.N. Vasu noticed the vestige of the queens abode to the north of the courtyard of the Rasiksya temple. The structure consisted of a seraglio of the living apartments. The darbar hall also stood to the north of the Rasikraya temple. There were several rooms and a garden with flower beds of geometrical pattern. S.P. Bose brought to light the existence of houses in two definite layers. The upper layer was built on the ruins of the lower one. He found the drainage system of the early constructions highly perplexing because earthen pipes were found inserted in the middle of the walls.[16]

The Radhamohan temple located near the Rasikraya temple is another specimen of Goudiya style of architecture. It is a plain rectangular temple made of bricks and plastered with lime. It was built by Vir Vikramaditya Bhanj.[17] But the temple is ruined except the lower portion. Its sanctuary was separated from the outer wall by a perpendicular wall joining the two sides. This temple also contains some paintings, but now they are faded. There are some pictures of Vamana and Matshya incarnation of Lord Vishnu and Lord Jagannath which are still remained.[18]

Lord Jagannath temple is located at a distance of 270' of the Rasikaraya temple standing outside the ruined palace. King Harihar Bhaanj built the temple in about 1630 A.D. in his capital city.[19] The temple is designed with squire Vimana and rectangular Jagamohana. There are two Vimana followed by a Jagamohana. The height of the temple is 7 meters. Thus the temple is a fusion of pala Goudiya and Islamic architecture. It is noted that the original idol of Lord Jagannath was shifted to the neighbouring village Pratap pur. Presently most of the beautiful paintings of the temple faded and lost its originally.

Scanned with CamScanner

The Bhanjas of Hariharpur were also the devotee of Sakti cult like the Bhanjas of Khiching Kott. The mother goddess they worshipped is popularly known as "Gadachandi". She was worshipped in the name of Mahishamardini Durga in the southern part of the palace. The image of Mahishamardini has a great artistic value. Another image discovered at Hariharpur represented Kotasuni or Kotabasini- According to N.N. Vasu Kotasuni was the presiding deilty of the fort of Hariharpur. The discovery of the image of goddesses proved that tantric Buddhism was popular among the Bhanjas and the people of Haripurgarh.[20]

The Marathas frequently invaded Hariharpur during the time of the Bhanjs. At that time the English consolidated their position at Cuttack. Queen Sumitradevi made secret relations with the British authority to resist the Maratha menace. The surging of river Budhabalanga also caused heavy damage of the capital city of Hariharpur. The people said that once the Bhanja king saw an auspicious sign beside the river Budhabalanga at Baripada that a crane was standing over a defeated eagle. Thus the king realized the importance of the place and shifted their capital from Hariharpur to Baripada. Then Hariharpur was deserted and the historical monuments ruined in course of time.

Thus the Bhanjas of Hariharpur opened a glorious chapter not only in the history of Mayurbhanj but also in the history of Odisha. Most of the historical monuments of Hariharpur have been ruined; some of them have been preserved at Baripada meausium. Presently the archaeological survey of India is working for the preservation and renovation of the ancient monuments of Haripurgarh. Every year a festival is also observed in the ruined palace of Hariharpur which continues of a week to highlight its historical importance. If the government of India as well as the state government take necessary steps to improve Hariharpur as a tourist spot in the map of Odisha it will be a great proud for the people of Mayurbhanj. It will be commercially profitable and helpful to the future generation to reconstruct the history and culture of Haripurgarh.

Notes and references:

1. Atul Chandra Pradhan, *History of Orissa, Bhubaneswar, 1988 , p. 74.*
2. K.C. Panigrahi, *History of Orissa*, Cuttack, 1986, p.139
3. C.C. Dhal, *Tribal peasant unrest, A paradox in welfare administration, New Delhi, 2012p.11*
4. P.K. Mishra - *Archaeology of Mayurbhanj*, New Delhi, 1997 p .33
5. P.K. Mishra, *Mayurbhanj Itihas O Sanskrutira Mukhyadhara* (Oriya), Cuttack, 2004, p.27
6. Vide Santosh Kumar Rath's article, *Goudiya Temples in North Orissa*, in the proceeding lof the seminer (ed) by pradeep kumar Gan, Meghasan college Nudadiha, Mayurbhanj. 2006, p.31
7. P.K. Mishra, *op cit.* p.22
8. P.K. Mishra, *op cit*, p . 29
9. *Ibid*, p, 28

10. *Ibid*, P. 24

11. Santosh kumar Rath, *op cit.* p.32

12. *Ibid.*

13.P.K. Mishra, *op cit.* p.26

14. *Ibid*

15. P.K. Mishra, *op cit.* p.26

16. *Ibid*

17. Santosh Kumar Rath, *op cit.* p.32

18. *Ibid*

19. P.K. Mishra, *op cit.* p.25

20. *Ibid.*

Reader & H.O.D. History, B.B. College, Baiganbadia

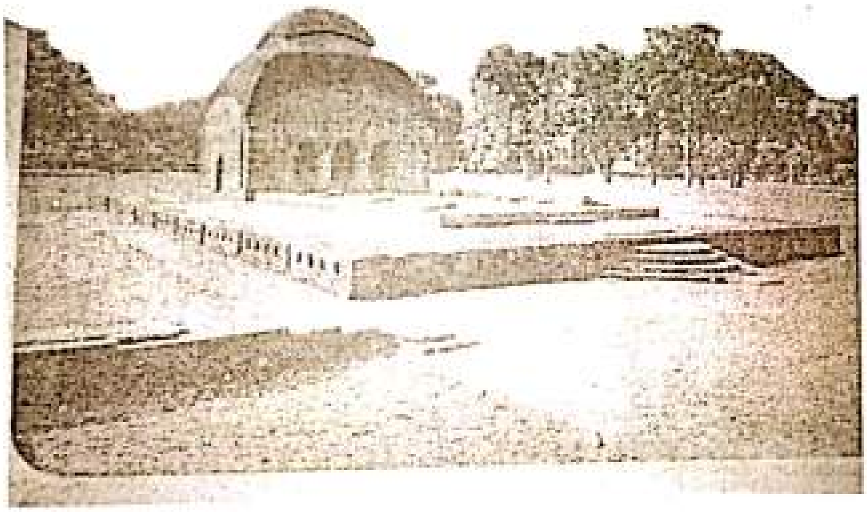

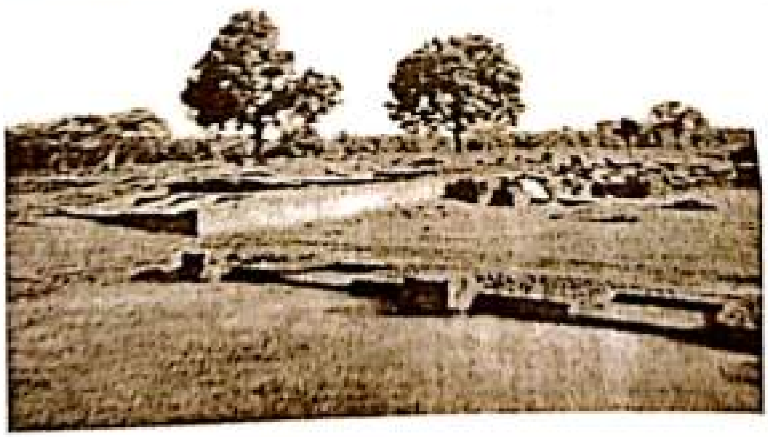

Impact of E Banking Services

Dr. Sandeep Kumar Patnaik
Reader in Commerce

Banking system of a nation is the shadow of its economy. A good banking system is the backbone of nation's economy because by adopting proper e-banking services, black money can be checked and may lead to growth in a nation's economy. The Indian Banking System which is one of the largest banking network in the world, has witnessed a series of reforms over the past few years like the use of E-banking.

Accessing all banking service through internet can be referred as online banking or internet banking but popularly known as 'e-banking'. Due to rapid change in globalization in Indian economy, enterprises are adopting strategies aimed at developing competitive advantage based on enhanced custormer value in terms of product differentiation, quality, speed, service and costs. In the post liberalization era. With the deregulation of Indian economy, the financial service sector witnessing a complete metamorphosis and technology is playing a very significant role in this record. Over the last decade India has been one of the fastest user of information technology, particularly because of its capability to provide software solution to organizations around the world. This capability has provided a tremendous impetuous to the domestic banking industry in India to deploy the latest in technology, particularly in the Internet banking and e-commerce area. After implementation of demonetization (ban of old 500 and 1000 rupees currency notes), people are adopting more e-banking services as earlier which may lead to check black money. This paper will introduce you to e-banking, giving the meaning, functions, types, advantages and limitations of e-banking. It will also show the impact of e-banking on traditional services.

The banking system reflects the economic health of the country. The strength of economy of any country basically hinges on the strength and efficiency of the financial system, which, in turn, depends on a sound and solvent banking system. A sound banking system efficiently deploys mobilized savings in productive sectors and a solvent banking system ensures that the bank is capable of meeting its obligation to the depositors. So, banking can better be described as the kingpin of the chariot of economic progress. It is a constituent role in mobilizing the nation's savings and in channelizing them into high investment priorities and better utilization of available resources. Even though banking was introduced in the early eighties but it was not so popularly used after three decades due to lack of awareness and its accessibility to the large number of people in India. But now people have started availing its facilities. Now, one does not have to wait in long queues at the bank nor to pay bills at some shopping center becauses none of us want to stand in the queue for hours together.

ELECTRONIC (E) BANKING:

E-banking is a method of banking in which the customer conducts transactions electronically via the Internet. It is carried with the help of computer system. The banking services can be available after browsing the bank website if the user have a pc with internet connectivity.

TYPES OF E-BANKING:

Internet Banking: Internet Banking, sometimes called online banking, is an outgrowth of PC banking. Banks view, online banking is a powerful "value added" tool to attract and retain new customers, while helping to eliminate costly paper handling and teller interaction in an increasing competitive banking environment.

Mobile Banking: Mobile banking refers to the use of a smartphone of other cellular device to perform online banking tasks while away from your home computer, such as monitoring account balances, transferring funds accounts, bill payment, locating an ATM, etc.

Automated Teller Machine (ATM): An automated teller machine is a computerized telecommunications device that provides a financial institution's customers a method of financial transactions in a public space without the need for a human clerk or bank teller. On most modern ATMs, the customer identifies his or herself by inserting a plastic ATM card which a magnetic stripe or a plastic smartcard with a chip that contains his or her card number and some security information.

Telephone Banking: Telephone banking is relatively new Electronic Banking Product. However it is rapidly becoming one of the most popular products. Customer can perform a number of transactions from the convenience of their own home or office; in fact from anywhere they have access to phone.

Credit Card : Credit Card is an Automatic advanced card. When you use it, you can get the goods you bought without paying for it yet. Credit cards are a widely used source of convenient credit for different shopping without paying cash.

Debit Card : Debit card is a plastic card which is given by a bank to its customer, which is tied electronic to bank server computer. The card holder can make immediate payment for the goods purchased or services availed with the help of debit card provided the seller has the terminal facility.

E-Cheque: An electronic cheque is an electronic copy (scanned image) of a real cheque, which is then transferred by email. In addition to the cheque's 'real' signature, the transfer must be digitally signed using the sender's private key to authenticate the transfer.

Electronic Bill Payment : Electronic bill payment is an online facility provided by some banks or merchants that enables customers to receive and pay bills through a computer or telephone.

However it is found that ATM is the most preferred E-banking service followed by credit card, mobile banking and internet banking. Most of the users of E-banking services face problem in credit card regarding non-acceptability at certain stores and small shops. The level of satisfaction of E-banking services used by customers is moderate among individuals.

Necessity of Sanskrit in Scientific era

Dr. Manjulata Dash

Reader in Sanskrit

Essential Approach of Sanskrit in the Human Being

Sanskrit (samskrtam) originally संस्कृतावाक्, "Refined Speech" is a historical Indo-Aryan language and the primary liturgical language of Hinduism, Jainism and Mahayana Buddhism. Today it is listed as one of the 22 scheduled languages of India and is an Official language of the state of Uttarakhand. In western classical linguistics, Sanskrit occupies a pre-eminent position along with Greek and Latin in the Indo-European studies.

The Sanskrit Verbal adjective Samskrta may be translated as "put together, constructed, well or completely formed, refined, adorned, highly elaborated". As a term for 'Refined or elaborated Speech', the adjective appears only in Epic and classical Sanskrit, in the Manusmriti and in the Mahabharata. Sanskrit is the most sacred and sophisticated language. It is used for religious and learned discourse in ancient India.

The term "Sanskrit" was not thought of as a specific language set apart from other languages, but rather as a particularly refined of perfected manner of speaking knowledge of Sanskrit was a marker of Social class and educational attainment in ancient India and the language was taught mainly to members of the higher castes, through close analysis of Sanskrit grammarians such as Panini.

Influence on Modern Society

Sanskrit's greatest influence is that which it exerted on languages of India that grew from its vocabulary and grammatical base. For instance, Hindi is a "Sanskritized Register" of the Kharibol dialect. However, all modern Indo-Aryan languages as well as Munda and Dravidian languages have borrowed manyu words either directly from Sanskrit (tatsama words) or indirectly via middle Indo-Aryan languages (tatbhava words). Sankrit is prized as a storehouse of scripture and as the language of prayers in Hinduism Like Latin's influence on European languages and Classical Chinese's influence on East Asian languages, Sanskrit has influenced most Indian Languages while vernacular prayer is common, Sanskrit mantras are recited by millions of Hindus and most temple functions are conducted entirely in Sanskrit.

The Indian National Anthem Jana Gana Mana is written in a literally form of Bengali (known as Sadhu Bhasa), it is sanskritized to be recognizable but is still archaic to the modern era. The national song of India, Vande Mataram. Which was originally a poem composed by Bankim Chandra Chatopadhyay and taken from his book called "Anandmath", is in a similarly highly Sanskritized Bengali. Sanskrit also has influence on Chinese through Buddhist Sutras. Chinese words like Chana (skt क्षण ksana 'instantaneous period of time') were borrowed from Sanskrit.

Sanskrit Revival

Since the 1990s, efforts to revive spoken Sanskrit have been increasing. Many organizations like the Sanskrta Bharati are conducting Speak Sanskrit workshops to popularize the language. The state of Uttarakhand in Inida has ruled Sanskrit as its Second Official Languge.

The CBSE (Central Board of Secondary Education) of India has made Sanskrit as Third language in the schools it governs. In such schools, learning Sanskrit is an option from Standard V to Standard VIII. This is same for those schools affiliated to ICSE also, especially in those states where Hindi is the official language. Sudharma, the only daily newspaper in Sanskrit has been published out of Mysore in Inida since the year 1970. Since 1974, there has been a short daily news broadcast on states running All India Radio.

There are also many Indian villages, where inhabitants of all castes speak Sanskrit natively since childhood. These are -

- Mattur in Karnataka,
- Jhiri, District: Rajgadh, Madhya Pradesh
- Ganoda, District: Banswada, Rajasthan,
- Bawali, District: Bagapat, Uttar Pradesh
- Mohad, District: Narasinghpur, Madhya Pradesh
- Shyamsundarpur, District: Kendujhar, Orissa.

Symbolic Usage

In the Republic of India, in Nepal and indonesia, Sanskrit phrases are widely used as mottoes for various educational and social organizations (much as Latin is used by some institutions in the West). The motto of the Republic is also in Sanskrit.

Republic of India

सत्यमेव जयते ' *Satyameva Jayate* "Truth alone triumphs"

Nepal

'जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी' *Janani Janmabhamischa Svargadapi gariyasi*" Mother and motherland are greater than heaven"

Goa

"सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद्दुःखभाग्भवेत्" "*Sarve Bhadrani Pasyantu Ma Kaschid Duhkhabhag bhavet*" May all perceive good, may not anyone attain unhappiness"

Life Insurance Corporation of India

"योगक्षेमं वहाम्यहम्" *Yogakshemam Vahamyaham*" I shall take care of welfare" (taken from the Bhagavad Gita)

Indian Navy

"शं नो वरुणः" "*Shanno Varuna*" May Varuna be peaceful to us"

Indian Air Force

नभः स्पृशं दीप्तम् "*Nabhah-Sprsam Diptam*" Touching the Sky with Glory" (from Bhagavad Gita: XI, Verse 24)

Mumbai Police

"सद्रक्षणाय खलनिग्रहणाय" "*Sadrakshanaaya Khalanigrahanaaya* "For protection of the good and control of the wicked"

India Coast Guard

"वयं रक्षामः" *Vayam Rakshamaha* "We protect".

All India Radio

"बहुजनहिताय बहुजनसुखाय" "*Bahujana-hitaya bahujana-sukhaya*" For the benefit of all, for the comfort of all"

Indonesian Navy

"जलेष्वेव जयामहे" "*Jalesveva Jayamahe*" On the Sea We Are Glorious"

Rajputana Rifles

"वीरभोग्या वसुन्धरा" "*Veerabhogya Vasundhara*" The earth is fit to be ruled by the brave"

Aceh Province

"पञ्चचित" "*Pancacita* "Five Goals"

Usage in Modern Times

Many of India's and Nepal's scientific and administrative terms are named in Sanskrit, as a counterpart of the western practice of naming scientific developments in Latin or Greek. The Indian guided missile program that was commenced in 1983 by DRDO has named the five missiles (ballistic and others) that it has developed as Prithvi, Agni, Akash, Nag and Trishul. India's first modern fighter aircraft is named HAL Tejas.

Recital of Sanskrit shlokas as background chorus in films, television advertisements and as slogans for corporate organizations has become a trend.

Recently, Sanskrit also made an appearance in Western pop music in two recordings by Madonna. One, "Shanti/Ashtangi", from the 1998 album "Ray of Light", is the traditional Ashtanga Vinyasa Yoga chant referenced above set to music. The second, "Cyber-raga", released in 2000 as a B-side to Madonna's album "Music", is a Sanskrit-language ode of devotion to a higher power and a wish for peace on earth. The climactic battle theme of The Matrix Revolutions features a choir singing a Sanskrit prayer from the Brihadaranyaka Upanishad in the closing titles of the movie. Composer John Williams also featured choirs singing in Sanskrit for Indiana Jones and the Temple of Doom and in Star Wars Episode I : ThePhantom Menace.

The Sky1 version of the title sequence in season one of Battlestar Galactica 2004 features the Gayatri Mantra, taken from the Rig Veda (3.62.10). The composition was written by miniseries

composer Richard Gibbs.

Sanskrit has also seen a significant revival in China. Musicians such as Sa Dingding have written pop songs in Sanskrit.

The most popular and sacred book of the Hindus, "Shrimadvagvadgita" continued in the Bhisma Parva of Mahabharat is the greatest Sanskrit Epic. It deals with Metaphysics, religion and ethics and has been rightly called the "Gospel of Humanity".

The message of Gita is universally comprehensive and everlasting. In today's atomic age, when human society is grievously endangered by excessive materialism, some of the message of Gita, like "Niskama Karma-yoga" have assumed an even greater importance.

The entire universe is watched and directed by the Paramatma, he is the one who looks after birth-life-end of the universe. Gita treasures elements which can faithfully serve as motives to men of any society and any age. The practice of Devine qualities has been emphasized in the Gita besides the sacrifice of animal passions. The god-realised person is free egoism, delight, compassionate, forgiving, having control over mind, body and senses. Gita has preached the doctrine of complete self-submission and devotion to God. Gita's theory of Niskama Karma-yoga is the Supreme means not only from spiritual viewpoint but also from the practical and worldly viewpoints. In India from ancient scholars like Sankara and Ramanuja, men like Gandhi, Tilak and Shri Aurobindo have been inspired by Gita. Thus Sanskrit is essential for all time to come.

Advertising - An Innovative Approach to Popularise the product

Dr. Alaka Manjari Bhuyan
Reader in Commerce

INTRODUCTION:

Advertising is the soul of any business. It is an economic force, a marketing tool and a social process. To make people aware about the existence of the product in the market, it is necessary to advertise; otherwise it is difficult to sell the product in such a competitive market.

The traditional concept of marketing is being replaced by a modern one which holds that a company should be -

* Customer oriented
* Strive for profitable sales volume

* Co-ordinate all its marketing activities
* Marketing executives must act in socially responsible manner if they wish to succed

For achieving marketing objectives, an optimum marketing mix has to be developed in all organisations and the marketing mix consist of 4 P's i.e. Product Price, Place and Promotion. Advertising is the most important element of promotion mix, others being publicity, personal selling and sales promotion. It is a form of mass communication, a powerful marketing tool. The wheels of industry and commerce cannot move with desirable speed without advertisement.

PRODUCT:

A product is the starting point of all marketing activities. A product is anything that can be offered to a market for attention, acquisition, use or consumption. When a customer buys a product, he gets a bundle of expected physical and psychological satisfactions. Products may be -

1. Physical items - Cars, televisions, shirts, soaps etc
2. Services - Education, health care, banking, insurance
3. Place of tourisms - Singapore, Dubai, Kerala
4. Experiences - Cinema, meditation, Multiplex
5. Ideas - "Don't kill the girl child", no smoking, protect the environment

To popularise the product advertising acts as an important tool.

ADVERTISING:

The word originated from a Latin term "advertire" means "to turn to" or turn the attention or mind towards the product, service or idea. The American Marketing Association has defined advertising as, "any paid form of non-personal presentation and promotion of goods, services or ideas by an identified sponsor".

Basic features:

1. **Advertising is paid for,** and hence it is a commercial transaction. This is exactly the element with which the term publicity is distinguished from advertising. Publicity is "any form of commercially significant news about a product, an institution, a service or a person published in space or radio that is not paid for by a sponsor.

2. **Advertising is non-personal** - Whatever may be the form of advertisement (visual, spoken or written) they are directed at a mass audience and not directly at the individual. At a time. In a single sweep, it addresses conutless people.

3. **It is informative** - The advertising information is designated to provide useful information to the readers, listeners and viewers about product, services or ideas which are a must for a customer to take wise and timely decision. Even if he does not want to buy, he is kept informed.

4. **It is persuasive -** The main purpose of advertising is to influence or persuade the people to buy a product or service or an idea. Persuasion is to change the attitudes and actions of the

buyer.

5. **It has identified sponsor** - Each advertisement has the sponsor who is identifiable. Advertising is not possible free of cost. Someone is paid who is identified as a sponsor.

Objects of advertising:

The real objective of advertising is effective communication between producers and consumers. The ultimate purpose underlying all advertising is "increased awareness". Some of the objectives are -

i) To build primary demand

ii) To inform about a product's availability

iii) To build brand recognition

iv) To increase market share

v) To inform about new product's availability or features or price

vi) To build overall company's image

vii) To effect immediate buying action

viii) To educate consumers about the various uses of the product

ix) To fight competition in the market

PROCESS OF ADVERTISING:

It comprises the following three objects:-

(1) Advertisement Copy

(2) Selection of Media

(3) Advertising Budget

Advertisement Copy:- The basic function of advertising i.e. influencing and motivating people, is achieved through advertising copy. The word used to convey the advertising idea or theme is called copy writer. The preparation of a copy requires combination of various skills, imaginative skills and artistic skills for the person who prepares such copy. He should also have the knowledge of the product, company's image and the motivational approach. For example :- when a new soap is introduced attractive theme should be suggested such as Liril soap stressed on "lime freshness". "Buy fresh, eat fresh". Udyan fresh (fruit and vegetable store). Another is "Don't talk about the weather even the hottest summer just install a blue star air conditioner".

Selection Media:- Having prepared an advertisement copy, the next step is to find out a proper media through which it could be brought out. An advertising medium is any object or device that carries the advertising message. The selection of media should be such that -

(a) It must reach the largest number of people possible

(b) It must gain the attention

(c) It must be less expensive

Kinds of media:-

(1) Press publicity: - It takes two forms i.e. Newspapers and magazines. Newspaper is more important than a cup of tea to start the day. It is one that gives news, views, ideas, interpretation, opinion, narration, comments etc. Of all the media, it is considered as backbone of advertising programme because 45% of the total space goes to ad and it is the cheapest media of advertising.

Magazines also offer good facility because magazines are read leisurely and when the reader is mentally prepared to receive the advertisement.

(2) Outdoor advertising :- Press publicity is basically indoor advertising as papers are read generally indoors. Outdoor medium is one that reaches the people when they are out of doors or travelling from one place to another. It may take the form of posters, painted displays, Electric display or neon signs, sky advertising, sandwich man etc.

(3) Audio-visual methods :- In includes film, radio and T.V.

In every cinema house, one could find such advertisements either before the time starts or in the interval. These are more attractive and appealing. Such advertisement can reach the mind of even illiterate people.

Radio is the cheapest and most pervasive of all media of mass communication.

T.V. is the latest and first growing media of advertising. It provides enough scope for variety and appeals both to the ears and eyes. It offers flexibility in terms of coverage, audience and the time.

(4) On-line advertising:- It is a form of promotion that uses the internet and world wide web for the expressed purpose of delivering marketing messages to attract customers. At the turn of the 20th to 21st century, a number of websites including the search engine Google started a change in the online advertising. Examples of online advertising include contextual ads that appear on search engines result pages, banner ads, text ads, social networking advertising, advertising network and e-mail marketing including e-mail spam.

(5) Other media :- It includes window display, interior display and show rooms, fairs and exhibitions etc.

Advertising Budget:- A budget should be prepared for advertising. Advertising expenditure relate to two aspects. One is the cost involved and the effects created by advertising. Secondly the volume of advertising and its relation to overall profitability. Thus it is a complex problem which is often solved by predetermining the amount that could be spent on advertising. This is done on the basis of analysis of market, consumers, nature of products etc.

EFFECTIVENESS OF ADVERTISING:

Effect of advertising cannot be accurately assessed. The problem of assessment is further complicated today when everybody has to advertise and when there are various ways and medias to advertise. Rosser Reevers, a famous company president once said, "Advertising to me is really

one of the mysteries of American business. I can figure my taxes, estimate my depreciation, determine my sales cost, and derive return per share. Yet there are times when I spend as much as $18,00,000 a year on advertising and no idea what I am really getting for my money".

The statement shows the neglect of studying advertising effectiveness by the business man. The reason for the same remains in the psychology of a business man, who thinks that advertising efforts rarely go wastes.

CONCLUSION:

Advertising is no doubt a spread form of non-personal presentation and promotion of goods and services by an identified sponsor. If involves dissemination of information bout a product, service or enterprise to induce people to take action beneficial to the advertiser. Advertising, as a technique of mass communication, it provides several benefits to manufacturer, consumer and the society.

⁂

Waste as a resource

Dr. Sanjukta Mohanty
Lect. in Zoology

India is a developing country. Due to urbanisation, heavy industrialisation and increase in human growth rate, the degradation of environment in much more than before. So to save the greenary of the planet and to create a pollution free environment for our upcoming generation, our prime duty is to manage the waste created in every sphere. For this, microbiology has a poential impact on virtually all domains of human welfare starting from food processing, protecting human health and so as the environment. The microbes are blessed. with some unique quality to degrade the solid waste and those servated in the industries such as heavy metals present, in the industrial effluents and thermal power stations, sewage sludge and in other sources. Some microbes are also able to degrade petrol and petroleum products entering as oil pollutants due to oil spills in marine enviornment. In some countries, waste are the major souce of pollution due to huge generation and they pose environmental problem. In India, the urban garbage is a problem in the cities due to huge amount of its production. It is estimated that the production of city garbage in India a about 41,000 tonnes per day, the annual production is about 15 million tonnes. The garbage is dumped in the outskirt of the cities which causes pollution.

<u>Types of waste</u>

Waste can be classified in to five types of wastes found around the house. There are (1) liquid waste (2) Solid rubbish (3) Organic waste (4) Recyclable rubbish (5) Hazadous rubbish

Liquid waste: - Found both in household as well as in industries. The waste includs dirty water organic liquids, wash water, waste detergent and even rain water.

2. **Solid rubbish :**

It include variety of items found in your household along with commercial and industrial locations. Solid rubbish is commonly broken down in to following type.

(1) Plastic waste

(2) Paper waste

(3) Tins and metals

(4) Ceramics and glass

3. **Organic Waste:**

Organic waste is an another common household. All food waste, garden waste, manure and rotten meat are classified as organic waste organic waste turned into masure.

4. **Recyclable Rubbish:**

It includes all wastes items that can be converted in to products that can be used again. Solid items such as paper metals, furniture and organic waste can all be recyeled.

5. **Hazadous waste:**

It includes all types of rubbish that are inflammable, toxic corrosive and reactive.

All them types of waste should manage properly out of three organic waste can be converted in to resouce for the betterment of mankind

A: Organic compost

According to Biddlestone at al (1973) composting is the decomposition of heterogenous organic matter by a mixed microbial population in moist warm acrobic environment.

Factor affecting :

There are several factors that affect composting (1) Microorganism (2) Soil (3) organic matter

Process : -

For making compost, the crop residues are degraded in specially designed pits soak to conserve nutrients on a confined environment where cattle dung farm waste (arranged in layers) and unine allowed to remain for desired periods. The contents are either exposed to air or loosely covered with mud pask so as to prevent water logging during rainy season. After incubation of 6-8 months the materials are ready for use in farm as organic fertiliser. Usually the process of compost formation is acrobic. In efficient cellulytic cultures the micro-organism such as As per gillus, Trichoderma, penicillium and Trichurus acclerate compositing.

Scanned with CamScanner

2. Vermicomposting

It is the operation of composting proces of organic matter by the involvement of earthworms. It is a sustainable bio-fertiliser generated from organic waste. Vermicompost is an excellent souce of nutritent for the vegetables, ornamental, fruits and plantation crop.

In recent years, the USA, Japan and Philipines are the leading countries providing vermicompost.

Through an NGO Pithoragah municipality (Uttaranchal) has started vermicomposting by using a thermo tolarant earthworm Eieria foetida., One kg of earthworm can consumes 1kg of orgaic material/day. The most common members of earthworm to be used in vermicomposting include E.foetida, Dravida willsil, Endrilus engine, lubriccus rubellus and perionya exavatus.

B. BIOGAS

Now a days many developing countries are encourasing for installation of Bio-gas plant to meet out the demand of fuel. India is one of the pioneer countries in bio gas technology. UP govt. in the year 1957 and 1960 established a permanent station named "Gobar Gas Research station" at Ajitmal in Etawah district. There were many such installation where reseach work and development programme are carried out.

The waste (about 1400kg human excreta) is processed through a digester into 55m^3 methane gas. This quantity is enough to turn an 8HP engine and pumpset and to provide fuel to some biogas lamp and cooking burners to about 3500 dwelless. There are souces of bio mass, ie plant & animal for biogas production.

The sewage plant in ockhla has 15 digesters of 5665m^3 capacity and produces 17000m^3 gas/day equivalent to 10,000 litres of kerosene / day. Similarly Kanpur has developed methods for production of biogas from bagasse and other agricultural residences.

The waste generated after biogas production in the form of slury used as compost for agricultural fields. The integrated Health and Energy system project for poor countries used for growing 'spirulina', an which is rich in protein. The liquid effluents are added artificially constructed ponds meant for cultivation of algae. In such system $NaNo_3$, and $NuttCo_3$ are mixed so as to induce the growth of spirulina. Large quantities of organic wste are used for cultivation of mycelial form and other fungel form such waste of enriched in cellulose, proved as a potertial source for the production of enzyme cellulose and xylanases), proteins, biogas ethanol glucose,fructose syrup etc.

Conclusion: -

Organic waste is very much helpful and act as a resources of properly utilised. There are 2 types of biomass utilized for the bio-gas production are plant and animal. The plant biomass constitute aquatic or temisted form where as animal biomass include cow-dung manure from poultry, goat slury and fisheries waste etc. of which cow dung is most potent for biogas production. Inspite of all resources people are still beyond the knowledge and unware of utilising the waste for beneficial purposes.

Scanned with CamScanner

Importance of Vocational Education

Suprabha Mohapatra

Jr. Lect in CT

Vocational Education consists basically of practical courses through which one gain skills & experience directly linked to a career in future. It helps students to be skilled & in turn offers better employment opportunities.

Vocational Education refers to system or course of study which prepared individuals for jobs that are based on manual or practical activities. Vocatioal education is traditionally no-academic in nature and is traditionally non-academic in nature and is totally related to a specific trade, occupation or vocation. Since it is vocation base, so, it is called Vocational Education.

The world Bank's 2019 world development report on the future of work suggests that flexibility between general & vocational education particularly in higher education is imperative to enable workers to complete in changing labor markets where technology plays an increasingly important role. Vocational education has diversified over the 20th century. Demand for vocational professionals is required more than ever in various industries such as retail, tourism, information technology, traditional crafts, cottage industries etc.

Argentina was one of the first countries in Latin America to run apprenticeship & vocational programs. The massive development of vocational education in Argentina took place during the period between world war - I and world war - II. In Australia Vocational education & training is mostly post-secondary and provided through the vocational education & Training (VET) system by registered training organizations.

Benefits of Vocational Educaiton :-

* Vocational education helps people in the better performance of their jobs as they acquire a great learning experience.
* Vocational education as a term itself denotes the students are specialised & therefore they have more chances of employment as comared to others.
* Vocational education is a great asset to the economy, Our Govt. need not import foreign technicians on higher wages as our own can do the required work.
* Majority of vocational skills are applicable all over the world & these create employment opportunities in foreign country.

Almost all vocational education took place in the classroom or on the job site with students learning trade skills & trade theory from accredited professors or established professionals. However, in recent years, online vocational education has grown in popularity, making learning various trade skills and soft skills from established professionals easier than ever for students, even those who may live far away from a traditional vocational school.

Vocational Education is a multifaceted one as it tends to focus around several careers which include auto repair, wood working, carpenting, cosmetology & other fields.

Cancer

Basanti Tudu

+3 2nd year, Science

WHAT IS CANCER

Cell division is a normal process in multi cellular organisms. Growth and repair (re-placement of dead cells) takes place as a result of cell division (Mitosis).

* Cancer is a condition where cells in a specific part of the body grow and reproduce uncontrollably. Surrounding healthy tissue including orders.
* Cells which undergo rapid abnormal and uncontrolled growth at the cost of remaining cells are called neoplastic cells. The growths resulting from the division of such cells are called neoplastic growths or tumors.
* Tumors are of two types.

 i) **Benign Tumor;** They usually grow by expansion and remain encapsulated in a layer of connective tissue. Normally benign tumors are not life-threatening

 E.g. moles, warts

 ii) **Malignant tumors or Cancers;** They are characterized by uncontrolled proliferation and spread of cells to various parts of the body, a process referred to as metastasis. Malignant tumors are invariably life-threatening

 E.g. Lung can

Cancer Cells

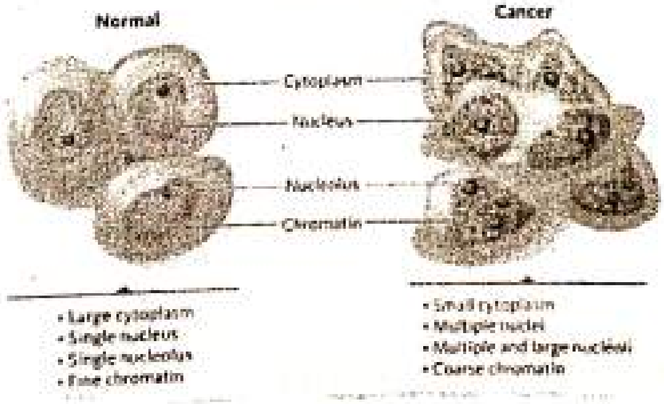

TYPES OF CANCER

Cancer is not one single disease but a complex of many diseases. About 200 distinct types of Cancer have been recognized. These can be grouped into four main types; Carcionomas,

Sarcomas, lymphomas and Leukemias.

1) **Carcinomas:**

Carcinomas are tumors made up principally of epithelial cells of ectodermal of endodermal origin. The solid tmors in nerve tissue and in tissues of body surfaces, or their attached glands, are example of carcinomas. These include Cervical, breast, skin and brain Carcinomas. About 85% of Cancers are Carcinomas.

2) **Sarcomas:**

Sarcomas are tumors made up principally connective tissue cells, which are of mesodermal origin. They are solid tumors growing from connective tissue, Cartilase, bone and muscle. Although they account for most of the cancers studied in laboratory animals, they constitute only about 2% of human cancers.

3) **Lymphomas:**

Lymphomas are Cancers in which there is excessive production of lymphocytes by the lymph nodes and spice. Hodgekins disease in an example of a lymphoma. Lymphomas constitute about 5% of human cancer.

4) **Leukemias:**

Leukemias are neoplastic growlhs of leucocytes (W.B.C.), and are characterized by excessive production of the cells. They constitute abotut 4% of human cancer.

In addition to the types of cancer mentioned above there may be mixed malignant tumors, e.g. tumors arising from both ecodermal and mesodermal tissues.

CHARACTERISTICS OF CANCER CELLS

Almost all types of differentiated cells can beome neoplastic of cancerous. The process of cell change in which a cell loses its ability to control its rate of division and thus becomes a tumor cell is called cell transformation. Neoplastic cells however differ from their normal counter parts in several respects.

The morphological and biochemical changes in the growing tumor cells are briefly described here. These observations are mostly bsed on the bio-chemical profile of tumor cells guides in the selection of chemotherapy of cancer.

1) **General and Chemotherapy of Cancers.**

* <u>Shape of Cells:</u>

  The tumor cells are much rounder in shape compared to normal cells.

* <u>Alterations of the cell structures:</u>

  The cytoskeletal structure of the tumor cells with regard to action filament is different.

* <u>Loss of contact Inhibition:</u>

  The Cancer cells from multilayers due to loss of contact inhibition. As a result, the cancer cells freely move and get deposited in any part of the body, a property referred to as

metastasis.

* **Loss of anchorage dependence:**

  The cancer cells can grow without attachment to the surface. This is contrast to the normal cells which firmly adhere to the surface.

* **Alteration in permeability properties:**

  The tumor cells have alterd permeasbility and transport.

* **Increased glycolysis:**

  The first growing tumor cells are characterized by elevation in aerobic and anaerobic glycolysis due to increased energy demands of multiplying cells.

* **Reduced requirement of growth factors:**

  The tumor cells require much less quantities of growth factors. Despite this fact, there is an increased production of growth factors by these cells.

* **Alterations in the structure of molecules:**

  Changes in the structure of glycoproteins and glycolipids are observed.

ETIOLOGY

In general, Cancers are multifactional in origin. The causative agents include physical, chemical,genetic and environmental factors. A survey in USA has shown that about 90% of all Cancer death are due to avoidable factors such as tobacco, pollution, accupation, alcohol and diet.

Most of the Cancers are caused by chemical carcinogens, radiations energy and viruses. These agents may demage DNA or interfere with its replication or repair.

Chemical carcinogens

It is estimated that almost 80% of the human cancers are caused by chemical carcinogens in nature. The chemicals may be organic or inorganic in nature. Entry of the chemicals into the boy may occur by one of the following mechanism.

1. Occupation e.g. asbestos, benzene.
2. Diet e.g. aflatoxin B produced by fungus contamination of foodstuffs, particularly peanuts.
3. Drugs; e.g. certain therapeutic drugs can be carcinogenic e.g. diethylstibesterol
4. Life style; e.g. cigarette smoking.

Radiation Energy

Ultraviolet rays, x-rays and y-rays have been proved to be mutagenic in nature causing Cancers. These rays damage DNA which is the basic mechanism to explain the carcinogenicity of radiation energy. For instance exposure to UV rays results in the formation of pyrimidine dimmers in DNA while X-rays cause the production of free radicals. This type of molecular damages is responsible

for the carcinogeni

Carcinogenic Viruses

The involvement of virused in the etiology of cancer was first reported by ROUS in 1911.

The presence of viral particles and the enzyme reverse transcriptase, besides the occurance of base sequence in the DNA of malignant cells, complementary to tumor viruses indicate the involvement of viruses in cancer. The viruses involed in the development of cancer, commonly known as oncogenic viruses, may contain either DNA or RNA.

Selected tumor viruses	
Class	Members
DNA Viruses	
Adeno viruses	Adenovirus 12 and 18
Herpesvirus	Eptein-Barr virus, herpes simplex virus.
Papovirus	Papiloma virus
RNA Viruses	
Retrovirus Type - B	mammary tumor virus of mouse
Retrovirus Type - C	Leukemia, Sarcoma

DNA the ultimate in Carcinogenesis

DNA is the ultimate critical macromolecule in carcinogenesis. This fact is supported by several evidences.

1. Cancers are transmitted from mother to daughter cells. In other words, cancer cells beget cancer cells.
2. Chromosomal abnormal libes are observed in many tumor cells.

3. Damage to DNA caused by mutations often results in carcinogenesis.

Molecular basis of Cancer

Cancer is caused by a genetic change in a single cell resulting in its uncontrolled multiplication. Thus, tumors ar emono clonal. Two types of regulatory genes- oncogenes and antioncogenes are involved in the development of Cancer (Carcinogenesis).

Oncogenes

The genes capable of causing Cancer are known as oncogenes. These viral oncogenes were found to be closely similar to certain genes present in the normal host cells which are referred to as ptotooncogenes. Protoncogenes encode for growth regulating proteins. The activation of Protooncogenes to oncogenes is an important step in the causation of cancer.

Antioncogenes

A special category of genes, namely Cancer Suppressor genes (e.g.P^{53} gene) or, more commonly, antioncogenes, have been identified. The products of these genes apply breaks and regulate cell proliferation. The loss of these suppressor genes removes the growth control of cells and is believed to be a key factor in the development of several tumors, e.g. ratino-blastoma, one type of breast canc

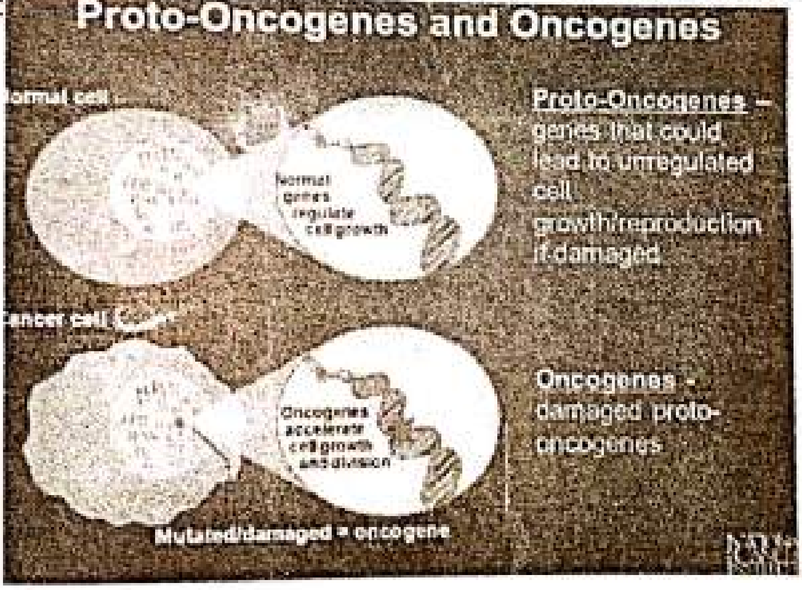

HOW CANCER GROWS

* Gene mutations in Cancer cells interfere with the normal instructions in a cell and can cause it to grow out of controk or not die when it should.
* As cancer cells dvide, a tumor will develop and grow.
* Cancer cells have the same needs as normal cells.
* They need a blood supply to bring oxygen and nutrients to grow and survive. When a tumor is very small, it can easily grow, and it gets oxygen and nutrients from nearby

blood ·

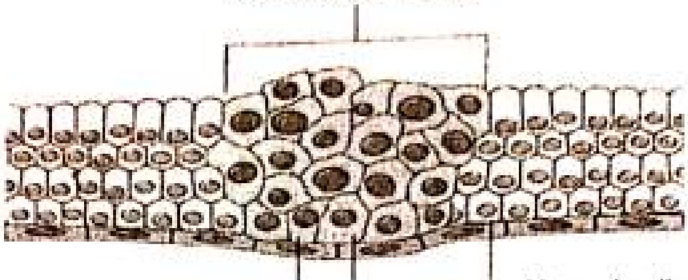

Diagram showing how cancer cells keep on reproducing to form a tumour
Copyright © Cancerhelp UK

* But as a tumor grows, its needs more blood to bring oxygen and other nutrients to the Cancer cells.
* So Cancer Cells send signals for a tumor to make new blood vessels. This is called angiogenesis and it is one of the reason that tumors grow and get bigger.

METASTASIS

Metastasis refers to the spread of Cancer cells from the primary site of origin to other tissues of the body where they get deposited and grow as secondary tumors.

➢ Metastasis is the major cause of cancer related morbidity and mortality.

➢ It is believed that the morphological changes is tumor cells, loss of contact inhibition, loss of anchorge dependence and alterations in the structure of certain macromolecules are among the important factors responsible for metastasis.

LOCATION FOR CANCER IN BODY

➢ Breast

Breast Cancer

Breast Cancer and Pregnancy

Male Breast Cancer

➢ Digestive / Gastrointestinal

Anal Cancer

Appendix Cancer

Bile duct Cancer

➢ Endocrine and Neuroendocrine

➢ Eye

➢ Genitourinary

➢ Germ Cell

➢ Gynecologic

➢ Head and neck

- ➢ Hematologic/ Blood
- ➢ Musculoskeletal
- ➢ Neurologic
- ➢ Respiratory/ Thoracic
- ➢ Skin

CANCER SYMPTOMS

Signs and Symptoms caused by Cancer will vary depending on what part of the body is affected.

Some general signs and symptoms associated with, but not specific to, cancer include;

- Fatigue
- Lump or area of thicking that can be felt under the skin.
- Weight change
- Changes in bowel or bladder habits
- Persistent cough or trouble breathing
- Difficulty Swallowing
- Hoarseness
- Persistant, un expected joint pain, fevers
- Unexplained bleeding or bruising.

CANCER THERAPY

Chemotheapy, employing certain anticancer drugs, is widely used in the treatment of Cancer.

List of Drugs :

- ➢ The major limitation of Cancer chemotherapy is that the rapidly dividing normal cells are also affected. Thus the use of anti cancer drugs is associated with toxic.
- ➢ Cisplatin is used in the treatment of testicular, ovarian and several other cancers. The side effects of cisplatin include bone marrow depletion, loss of hearing and impairment in kidney function.
- ➢ The term tumor lysis syndrome (TLS) represents all the metabolic consequence that occur during Cancer treatment.

- Recombinat urate oxidase is successfully used in the treatment of TLS.

PREVENTION OF CANCER

In recent years, certain precautionary measures are advocated to prevent reduce the occurrence of Cancer.

- The most important among them, from the bio-chemical perspective, are the antioxidants namely Vitamin E, B - Carotene, Vitamin C and Selenium
- They prevent the formation or detoxify the existing free radicals.
- In general, most of the vegetables and fruits are in rich in antioxidants. Their increased consumption is advocated to prevent Cancer.

Reference :

1. U. Satyanarayana's Biochemistry
2. C.B. Powar's Cell Biology
3. https://www.cancer.gov/types/by-body-location
4. www:cancer.ca/.../cancer-lol/what is cancer
5. https://www.mayoclinic. org/diseases-contions

※

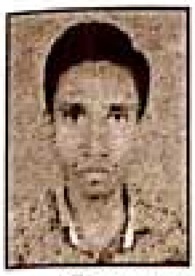

Success

Upendra Hansdah

+3 2nd year, Arts

Success can be defiened as the accomplishment of an aim by doing hard labour and by will power. Hard work and will power rather too good luck make success. Lord Krishna preached the usefulness of action or hard work in the Bhagvad Gita. Action along with hard work and will power is an unfailing key to success. Many events in the past have proved that success can only be achived by hard labour and will power. Our country got independence not by luch but by har work. We should try to use the God given opportunity to get the zenith of success.

The way to success as described by the great Indian monk Swami Vivekananda is as follows. "Take up an idea. Make that one idea your life, think of it, dream of it, and live in that idea. Let the brain, muscles, nerves and every part of your body be full of that idea, and just leave every other idea alone. This is the way to success."

For the students, this is the time to decide their furture, while they possess the energy of youth, not when they are worn out or jaded, but have three things in particular, the heart to perceive, the head to conceive and the hands to labour. There should be some qualities in us to be successful in life. Character, health and intelligence.

Every successful man must have huge integrity behind him and that is the cause of his success in life. There fore, to achieve the goal, we must have some target in our life. It helps to develop the way to success.

⁂

Swami Vivekananda

Madhusmita Bindhani

+2 1st year, Science

Born as Narendranath Dutta on 12th January 1863 in the holy and divine place of Kolkata, Swami Vivekananda was a great Indian Saint. He was a figure with "high thinking and simple living". He was a great pious leader, a philosopher and also a devout personality with great principles. His eminent philosophical works comprise "Modern Vedanta" and "Raj Yoga". He was a principal disciple of "Ramakrishna Paramahansa" and was an initiator of Ramakrishna Matha and Ramakrishna Mission. He thus spent his whole life in the dispersion of the values embedded in the great Indian culture.

Swami Vivekananda, the son of Shri Vishwanath and mother Bhuvneswari Devi was called by the name "Narendranath Dutta", in the early days Narendra was a child of unquestioned expertise and intellectual capability who used to take grasp of all his school teaching at first sight.

The excellence was recognised by his Gurus and thus was named "Shrutidhar" by them. He possessed maifold talents and skills comprising of swimming, wrestling. Which were a part of his schedule. Influenced by the teaching of Ramayan and Mohabharata, he had bottom less respect for religion. "Pavan putra Hanuman" was his ideal for life.

Narendra was a lover of herwisim and mystical by nature. Despite his upbringing in a spiritual family, he owned an argumentative personality in his infancy. His entire beliets were assisted by an apt rationale and judgment behind them such a quality made him even put a question on the existence of the Almighty. He thus visited several saint and asked each one, "have go seen God ? His spiritual quest life unanswered until he met "Ramkrishna Paramahansa".

Swami Vivekananda met Ramakrishna Paramahansa for the first time when the latter visited his friend's residence in Kolkata. Conscious of the supernatural power of Swami Vivekananda called him to Dakshineswari. He had a deep insight that Swamiji's birth was a born to mainkind for the upliftnent of the universe. Full fillment of his spiritual inquisitivencess made he finally acknowledge Ramakrishna Paramahansa in the figure of his "Guru". He was moved from darkness to illamination by his "Guru" As his deep gratitude and reverence for his Guru made him travel all the four directions for the diffusion of his Guru's teachings.

Swamiji own the hearts of everyone by his incredible speech at Chicago by addressing the audience as "Sisters and Brothers of America".

Vivekananda quoted these words "I am proud to belong to a religion which has taught the world both tolerance and universal acceptance. We believe not only in universal tolerance but we accept all religions as true." thus he set forward the worth of Indian religion exhibiting the values of universal acceptance soneness and harmony despite multiplicity in cultures.

Netaji Subhash Chandra Bose once said, "Swamiji" harmonized the east and west religion and science, past and the present and that is way he is great." He played a prominent role in ending Indian's cultural remoteness from the rest of the world.

A figure of highest ideals and great thought. Swamiji was an inspiration for the youth of India. Through his teachings he wanted to fill the young brains with the powers of self realization, character formation to recognize inner strength, service to others on optimistic out look. tireless efforts and a lot more.

His famous quotations include. "Arise awake and stop not till the goal is reached." He also added that anything making a child physically. Intellatually and spiritually weak must be rejected as a poison. He also emphasized on an education that leads to characters formation.

His establishment of "Ramkrishna Matha" and "Ramakrishna mission" was a sign of "Guru Bhakti". his saurifice, austerity and service of the poor and the down throdden, people of India. He was also a founder of Belur Math.

He spread the message of dirinity and the take amis scriptures. This great patriotic monk of the Mother Earth took his last breath on 4th July 1902 at Belur Math.

Swamiji carried the message of the rich and varied heritage of Indian culture and Hinduism, non-duality, selfless love, and service towards the nation. His mesmerizing personality with highest virtues illuminated the young minds. His teachings aroused the relaization of the powers of the soul in them.

Thus, we celebrate his "Avtaran Divas" 12th January as the National youth Day with great zeal and enthusiasm.

Take risks in your life
It you win, you can lead
If you lose, you' can guide.

- Swami Vivekananda.

Feel It

Phulamani Murmu
+2 2nd year, Arts

What is Love ?
I do not know
But I feel it,
What is life ?
I do not know
But I enjoy it.
What is time ?
I do not know
But I value it,
What is God ?
I do not know
But I believe it.
What is earth ?
I do not know
But I live on it .
What is poem ?
I donot know
But I write it.
I am sorry
It is my story.

Scanned with CamScanner

YOUTH RED CROSS
ANNUAL ACTIVITY REPORT 2018-2019

1) **24.04.2018 (Road Safety Week) :** YRC wing in collaboration with Ama Police Samiti of Kuliana Police Station and Chandhua PS observed the Road Safety week from 23rd April to 30th April 2018. Principal Dr. Prakash Chandra Dash, OIC of Kuliana P.S. Ms Padmalaya Sahoo led the awareness rally from Baiganbadia to Balipal and Kuchei along with Mr. Sudhansu Ku Panigrahi, President of Police union. Mr. Rabindra Kar, Vice President of Police Union. During the rally they aware the people about the necessity of using seat belt, helmet and not to consume alcohol during driving.

2) **28.06.2018 (AIDS Awareness Programme) :** AIDS awareness programme was organized by Red Ribbon club & YRC. In the morning Principal Dr. Dash & Chief Guest Dr. A.K. Mohanty, Medical Officer, Kuliana CHC started the awareness rally by showing flag. The Rally crossed the village Baiganbadia, Jampada, Balipal. The volunteer gave slogan to avoid AIDS. Volunteers tried to aware the villagers, about the danger of AIDS and advice them not to contminate with AIDS. The Rally was followed by a seminar at 12.00 noon. Chief Guest Dr. Mohanty gave a brief description of the disease. Chief speaker Dr. JNSD Sachan said that due to ignorance the youth are getting trapped by AIDS. So, now a time came to aware youth mass for the better future.

3) **14.07.2018 - 24.07.2018 (Inter College Ratha Yatra First Aid and Social Service Camp)** : Inter College First-Aid and social service camp was organized by YRC on Ratha Yatra and return Ratha Yatra in Baripada. Ten volunteers of the college under the guidance of YRC Counselor Dr. Arnapurna Dhal attended the camp. The volunteers distributed water, sarbat to the devotee and provide First-Aids to the injured one. A "Swaccha Bharat Abhiyan" also done under the guidance of Major (Dr.) Kalpana Das, Dr. Banaja Mohanty, after the chariot pulling is over.

4) **23.07.218 (District Meeting of YRC):** A District meeting of YRC was held in MPC (Auto) College, Baripada with guest like CDMO, Major (Dr) Kalpana Das, Dro Banaja Mohanty, Fire officer Mr. P.K. Jena. YRC Counselor Dr. A. Dhal attended the meeting.

5. **04.09.2018 (Blood Donation Camp on Foundation Day of College) :** YRC & PRC organised blood donation camp on 35th foundation Day of College. 60 units of blood collected. Prof Dr. Jagannath Lenka, HOD of Economics, NOU, was the chief guest to inagurate the camp in the presence of Principal Dr. Dash and blood bank staffs.

6) **08.09.2018-10.09.2018 (Inter College District level YRC Training Camp):** Inter College District level YRC Study-cum-training camp was organized by Saheed Memorial College, Manida. 10(Ten) volunteers of the college attended it.

7) **27.09.2018 ("Swaccha Bharat Abhiyan" in "Mu Hero Mu Odisha"):** YRC conducted "Swaccha Bharat Abhiyan" in the College Campus during the Govt. Sponsored programme "MU HERO MU ODISHA". The volunteers distributed water and food to the spectators and maintain discipline.

8) **02.10.18 (150th Birth Anniversary of Mahatma Gandhi)**

i. District administration organized a Sadbhavana Rally from the office of collector and District Magistrate to Jagannath Temple Baripada. Ten (10) YRC volunteers along with YRC counselor Dr. A. Dhal participated in the rally.

ii. Observed Gandhi Jayanti in College.

iii. In the college campus and also in Missionary of Charity at Gangraj "Swaccha Bharat Abhiyan" was organized on the eve of 150th birth anniversary of Mahatma Gandhi, under the active guidance of Principal Dr. Dash, YRC counselor Dr. A. Dhal and Mr. P.K. Basa. The volunteers clean the college campus. They removed & cut the unwanted plants.

iv. YRC of B.B. College, Baiganbadia distributed gift items like dress, fruit, biscuit and cake (approximately worth Rs. 15000/-) to 52 inmates of a mental asylum at Gangraj named as Missionary of Charity, Nirmal Hridaya, Mother Teresa home. Bangiriposi MLA and B.B.College, Governing Body President Mr. Sudam Marandi was the Chief Guest.

9) **31.10.2018 (Blood Donation Camp) :** 10 (Ten) nos of YRC Volunteers participated in the blood donation camp organized by Ama Police Samiti, Kuliana PS at Kuliana and supported in the blood donation. 115 units of blood collected in this camp.

10) **15.11.2018 - 17.11.2018 (Three Days First Aid Training Camp) :** YRC wing of B.B. College, Baiganbadia, organized 03(Three) days First Aid Training Camp. 50 volunteers participated in the camp and got training on First Aid from trainers Dr. Ashutosh Giri & Mr. Satyanarayan Das. In these three days the trainers gave training on CPR, burn injury treatment, bandage, snake bite treatment etc. Dr. Pranab Shankar Dash specialist in Gynecology and Obesity inaugurate the training camp Dr. Ramchandra Hembram, MO, Kuliana CHC & Dr. Dilip Kumar Bhoi, District YRC Coordinator and Mr. Jahangir Kabir present in the veledictory ceremony as Guest.

11) **17.11.2018 (Blood Donation Camp) :** YRC and RRC of the College organized Blood doanation camp in collaboration with Ama odiaha. 30 units of blood collected.

12) **19.11.2018 (Special Social Service Camp at Kuliana) :** In the Government Sponsored "Ama Gan Ama Bikas programme" 15(Fifteen) YRC volunteers participated in the special social service camp at Kuliana under the guidance of Mr. H.S. Mahakud and Dr. A. Dhal.

13) **29.11.2018 (World AIDS day) :** On the eve of World AIDS day, Red Ribbon club and YRC organized a Rally followed by a human chain on Red-Ribbon. An awareness meeting was organized and prized were given to the winners of Essay Competition on AIDS.

15) **10.12.2018-13.12.2018 (Inter College North Zone Camp) :** Three (03) volunteers participated in the YRC North Zone camp at Saraswata Mahavidyalay, Anantapur, Soro, Balasore from 10.12.2018 to 13.12.2018.

16) **12.01.2019 (National Youth Day) :** On 12th January 2019, youth day i.e. the birthday of Swami Vivekananda, a seminar was organized on topic "Vivekananda: An inspiration for character making of youth" by which awareness on HIV/AIDS was made among the students and ideology of Swami Vivekananda was discussed by Dr. Sandeep Ku. Pattanayak.

17) 21.01.2019 - 22.01.2019 (Special Service Camp on 35th annual athletic meet of College) : 35th Annual Athletic meet of College was held under the chairmanship of Principal Dr. Dash. For two days different sports events were taking place. The YRC volunteers helped in the smooth going of the events by helping the students during participation. They supply water, glucose, orange, and First Aid to the participants and treated the injured.

18) 25.01.2019 (Voter's Day) : On 25th January 2019, Voters day was observed under the chairmanship of Principal Dr. Dash. Ex. P.O. Dr. A.M. Bhuyan said about the voting right of Indian citizen. NSS. PO, Mrs. B. Panda helps in taking oath to vote to right person.

19) 26.01.2019 (Republic Day, "Swaccha Bharat" Programme) : Republic day was observed on 26th January 2019, under the chairmanship of Principal Dr. Dash. He hosted the Tricolor and gave a very heart touching speech. Then a "Swaccha Bharat" Programme organized in the college cmpus.

20) 09.02.2019 (30th National Road Safety Week) : 30th National Road safety week is observed under the guidance of Principal Dr. Dash. An awareness Rally was organized, which covered the villages Baiganbadia. Baliapal and Kuchei. They aware the people about the necessity of using seat belt, helment and not to consume alcohor during driving.

21) 02.03.2019 (Poster Competition on "NO TOBACCO") : College level awareness programme for the session 2018-2019 under National Tobacco Control programme (NTCP) as per the initiatives of CDM & PHO Cum DMD, Mayurbhanj was observed in the College. Poster competition on "NO TOBACCO" was held on this day. Both +2 and +3 students participated in this competition.

22) 04.03.2019 (Social Service Camp in Sivaratri Jagar Mela) : YRC rendered its service during Sivaratri, Jagar in village Balipal, near the college. About 10 volunteers participated and help in maintaining discipline, distribute water, Lemon water and first aid to the devotee.

Dr. Anrapurna Dhal
YRC Counselor
B.B. College, Baiganbadia

Scanned with CamScanner

YOUTH RED CROSS
ANNUAL ACTIVITY REPORT 2019-2020

1) **06.04.2019 (State Level YRC Counselor Conclave):** State level YRC counselor conclave was held in KITT, Bhubaneswar. Mr. Ganeshi Lal, Honourable Governor of Odisha and President of IRCS-OSB, Mr. Madhusudan Padhi, Principal Secretary to Governor. Mr. Saswat Mishra, Commissioner cum Secretary, Higher Education, Major (Dr) Kalpana Das, Secretary, State YRC and Dr. Sasmita Samant, Registar, KITT. BBSR were the guests. YRC Counsellor Dr. Annapurna Dhal attended the camp.

2) **05.06.2019 (World Environment Day):** YRC & RRC of B.B. College, Baiganbadia organized awareness camp on 5th June that is World Environment Day in collaboration with Eco Club and NSS. Man is degrading the environment in the name of development and Industrialization. Use of chemical fertilizer to increase agricultural production, testing of atomic bomb and many more activities destroyed the atmosphere. This year theme is "prevention of air pollution and ban plastic". Principal Dr. Prakash Chandra Dash presided over the meeting.

3) **21.06.2019 (International Day of Yoga):** 5th International day for Yoga was observed by YRC. Principal by Dr. Dash took active role in organizing the camp. This year the theme is "Yoga for heart". Sushree Anusaya Singh taught the students about Bajrasan, Sabasan, Vujangasan, Kapalbhati, Anuloma Bilom.

4) **05.07.2019, 06.07.2019, 14.07.2019 (Inter College Ratha Yatra First Aid and Social Service Camp) :** Inter college First-Aid and social service camp was organized by YRC on Ratha Yatra and return Ratha Yatra in Baripada under the guidance of Principal MPC College, Dr. Jharana Behera. Five volunteers of B.B. College, Baiganbadia under the guidance of YRC Counselor Dr. A. Dhal attended the camp and render their service to the needy people during Ratha Yatra. A "Swaccha Bharat Abhiyan" also done after the chariot pulling is over. 50 volunteers of nine colleges and 10 YRC counselors attended the camp. MPC Junior college Principal Mr. Subhankar Sahu inaugurated the camp Mr. Satyanarayan Dash demonstrated about First Aid.

5) **23.07.2019 (District Meeting of YRC):** A District meeting of YRC was held in MPC(Auto) College, Baripada with guest like Emergency officer Mr. Sujoy Kumar Pati, CDMO Dr. Pranab Sankar Dash, Fire officer Mr. P.K. Jena. YRC Counselor Dr. A. Dhal attended the meeting.

6) **26.07.2019 (Mass Plantation Programme):** YRC organized a mass plantation programme under the guidance of Principal Dr. Dash. Different medicinal plants were distributed to the villagers. were and planted in Dhunimotha. Ranger Laxmidhar Behera and Agricultural Scienctist Dr. Manoj Chand provide the plants.

7) **09.08.2019 to 15.08.2019 (150 Birth Anniversary of Mahatma Gandhi and Swachhta Pakha):** Under the guidance of Principal Dr. Dash seven day long programme organized by YRC to celebrate 150 Birth Anniversary of Mahatma Gandhi. Swachhta Pakha is observed in the college campus and in the local village along with plantation in Ladies Hostel. Competition in

Odia Essay, Debate & English Essay was held among the students.

8) 15.08.2020 (Independence Day): 73rd Independence Day was observe by YRC under the guidance Principal Dr. Dash. Flag hosting done in the morning followed by National Anthem.

9) 04.09.19 (Foundation Day): - A Social service camp was organized by YRC on 36th Foundation Day of B.B.College. It was held under the chairmanship of Dr. P.K. Dash who advised the students to work hard to get success. Examination Controller, NOU, Dr. Laxmidhar Giri said that discipline is essential for success. Chief Speaker, Mr. Chitta Ranjan Mohanta, Tahasildar, Khallikot, said about his story of success.

10) 15.09.2019 (Awareness Programme) : One awarness camp was organised by YRC in collaboration with Jivan Dhara, Lions Club and Sadhna organization to educated the students about the shourt turn course of IGNOU.

11) 01.12.2019 (World AIDS Day): AIDS awareness programme was organized by RRC & YRC. In the morning Principal Dr. Dash started the awareness rally by showing flag. The Rally crossed the village Baiganbadia, Jampada, Balipal. The volunteer gave slogan to avoid AIDS. Volunteers tried to aware the villagers, about the danger of AIDS and advice them not to contaminate with AIDS. The Rally was followed by a seminar at 12.00 noon.

12) 30.12.2019 - 31.12.2019 (Social Service Camp 36th Annual Athletic Meet of B.B. College, Baiganbadia) : 36th Annual Athletic meet of B.B. College, Baiganbadia was held under the chairmanship of Principal Dr. Dash. The YRC volunteers helped in the smooth going of the events by helping the students during participation. They supply water, glucose, orange, and First Aid to the participants and treated the injured one.

13) 12.01.2020 (National Youth Day) : On 12th January 2019, National youth day i.e. the birthday of Swami Vivekananda, a seminar was organized on topic "Vivekananda: An inspiration for character making of youth" by which awareness on HIV/AIDs was made among the students and ideology of Swami Vivekananda was discussed.

14) 13.01.2020 (30th National Road Safety Week) : 30th National Road safety week is observed in B.B. College, Baiganbadia under the guidance of Principal Dr. Dash. An awareness Rally was organized, which covered the villages Baiganbadia, Balipal and Kuchei. The volunteers aware the villagers about the no consumption of alcohol during bike riding, use of helmet and seat belt and to control the speed of riding. During the awareness rally volunteers gave slogan on safety measures during driving.

15) 26.01.2020 (Republic Day, "Swaccha Bharat" Programme) : Republic day was observed on 26th January 2020. under the chairmanship of Principal Dr. Prakash Chandra Dash. He hosted the Tricolor and gave a very heart touching speech. Then a "Swaccha Bharat" Programme organized in the college campus.

Dr. Anrapurna Dhal
YRC Counselor
B.B. College, Baiganbadia

एकता में बल है

Diptimayee Behera

+2 2nd year, Arts

एक मनुष्य के सात पुत्र थे । इन पुत्रों में मेल नहीं था । वे एक दूसरे से लडा करते थे । बूढे मनुष्य को इससे बडा दुःख था । वह अपने पुत्रों से कहा करता था, "एकता में ही बल है ।" "यदि तुम लोग मेल से रहोगे तो तुमको कीसी शत्रु से भय नहीं है और बे-मेल रहने पर एक अकेला शत्रु तुम सबको जीत सकता है ।" लडकों को बूढे की इस बात पर विश्वास नहीं होता था ।

एक दिन बूढा अपने लडकों के साथ खेत में काम कर रहा था । खेत की मेड के निकट एक आम का वृक्ष था । वृक्ष की एक बडी डाल खेत के ऊपर लहरा रही थी । डाल की छाँह से खेत की फसल को हानि पहुँचती थी । बूढे ने डाल में एक रस्सा बाँध दिया और लडको से कहा कि बारी-बारी से रस्सा खींचकर डाल तोड डालो । लडकों ने अलग अलग प्रयत्न किया परन्तु वे डाली तोड न सके और थककर बैठ गए । बूढे ने कहा कि अब तुम सातों मिलकर एक साथ बल लगाओ । सात लडकों ने एक साथ रस्सा खींचा और डाली टूट गई । बूढे ने कहा, "बच्चो, क्या तुम लोगों ने पेड की इस डाल के टूटने से कुछ सीखा नही ?" सभी ने एक स्वर से चिल्लाकर कहा, "पिताजी, एकता में ही बल है, आपकी बात ठीक है ।"

बूढे ने पुनः एक लडके को सूत का धागा देकर कहा कि इसे तोड दो । लडके ने थोडे ही श्रम से धागे को तोड दिया । बूढे ने लडकों के सामने कई धागों को मिलाकर बट दिया और उसी लडके से उसे तोडने को कहा । लडके ने अपनी पूरी शक्ति लगा दी परन्तु बटा हुआ धागा न टूटा । बूढे ने सात लडकों को एक साथ बल लगाने को कहा, परन्तु वे बटे हुए सूत को न तोड सके । बूढे ने पूछा, "क्या इस सूत के बँटे हुए धागे से तुम लोगों ने कुछ सीखा ?" लडकों ने कहा, "पिताजी, जब सूत एक था टूट जाता था, परन्तु कई सूतों के मिलने से उससे अपूर्व शक्ति आ गई । सच है एकता में बल है । अब हम सातों आपस में मिलजुलकर रहेंगे और कोई भी शत्रु हमे हरा न सकेगा ।"

⁂

कौन

Diptimayee Behera

+2 2nd year, Arts

अगर न होता चाँद, रात में
हम को दिशा दिखाता कौन ?
अगर न होता सूरज, दिन को
सोने – सा चमकाता कौन ?
अगर न होतीं निर्मल नदियाँ,
जग की प्यास बुझाता कौन ?

अगर न होते पर्वत, मीठे
झरने भला, बहाता कौन ?
अगर न होते बादल, नभ में
इन्द्रधनुष रच पाता कौन ?
अगर न होते हम तो बोलो,
ये सब प्रश्न उठाता कौन ?

⁂

ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ - ୨୦୧୯-୨୦

ସମସ୍ତ ଅତିଥି, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, ଅଣଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀ ତଥା ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଫଗୁଣ ଅପରାହ୍ନର ପ୍ରୀତି ଭରା ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ଶୁଭକାମନା ।

ଆଜି ୩୬ ବର୍ଷର ପାଇତା ସ୍ମୃତିକୁ ଏକାଠି କରି ଯେତେବେଳେ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତା ଅତୀତକୁ ଫେରିଚାହେଁ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ଜଳ ଜଳ ହୋଇ ଦିଶିଯାଏ ୧୯୮୪ ମସିହାର ସେହି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଯାହା ଚାରିଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ଦେଇ ଜୀବନ ଯାତ୍ରାର ଏକ ଉଠାପକା ମାଧ୍ୟମ ଯାହା ବିଫଳତା ଓ ସଫଳତାର ପାହାଚ ଚଢ଼ି କେତେ ସଂଘର୍ଷ ଓ ସଂଗ୍ରାମ କରିଛି ତାହା ଏବେ ଇତିହାସ ।

ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ଓ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ମନ ସହିତ ମନ ମିଶାଇ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ କରିଦେଇଛନ୍ତି ଆପଣା ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଆପଣାର । ପଛକୁ ନୁହେଁ ବରଂ ଆଗକୁ .... ଆହୁରି ଆଗକୁ ପାହାଚରେ ଚଢ଼ିବାର ନିଷ୍ଠାପର ଉଦ୍ୟମର ମୂକ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇ ଇତିହାସ ପାଲଟି ଥିବା ସମୟ-ପଟରେ ଭାରି ସ୍ମୃତି ମଧୁର !

ଏଠାରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିସାରିଥିବା ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀମାନେ ଆଜି କେତେ ବଡ ବଡ ପଦ ପଦବୀରେ ମଣ୍ଡିତ । ଖୁସି ଲାଗେ ବସନ୍ତ ଆସିଲେ, ବି.ବି.ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବଗିଚା ଠାରୁ ବାଲକନି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋଇଲିର ଗୀତ ଶୁଭେ, ସେ ଗୀତରେ ଭରି ରହିଥାଏ ଏକତାର ମନ୍ତ୍ର । ଫୁଲ ସୌରଭ ବାଣ୍ଟିଲା ଭଳି ମନ ଭିତରେ ନୂଆ ନୂଆ ପ୍ରଗତିର କଢ଼ କେତେଯେ ଗାରିମାକୁ ସାଉଁଟିଛି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତାର ହିସାବ ଖୋଜିବା କଣ ଦରକାର ଯେ ।

ଚାରିଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଏବର ୨୦୦୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପିଲାଙ୍କର ପ୍ରତିବର୍ଷ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ବଡ ସଫଳତା । ସମସ୍ତ କଳା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗରେ ଅନର୍ସ ନେଇ ପାଠ ପଢ଼ିବାରେ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ତାହା ଆଜି ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଶ୍ଚିତ ଏକ ଶୁଭ ସୋପାନ ।

ଅଖ୍ୟାତ ପଲ୍ଲୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଆଜି ଦିଲ୍ଲୀରେ ସମ୍ମାନୀତ - ଏହା ଏକ ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ । ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଠାରେ ଅଧ୍ୟାପନା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ଯେ ଯାହାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସେଥିପାଇଁ ତ ପ୍ରତିଟି ବିଷୟରେ ଆଜି ପିଲାଙ୍କର ଫଳ ବେଶ୍ ଖୁସିର ବିଷୟ ।

ରକ୍ତଦାନ ଏକ ମହତ୍ ଦାନ । ଏ ବ୍ରତ ପାଳି ଆସୁଥିବା ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ରେଡକ୍ରସ୍ ଓ ଏନ.ଏସ.ଏସ.ର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ବର୍ଷକୁ ଦୁଇଥର ଆଶାତୀତ ରକ୍ତ ସଂଗ୍ରହ କରି ଓଡିଶା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଭଳି ବଜାଇ ରଖିଛି । ଏଥି ସହିତ ମତଦାନ ଦିବସ, ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ ଦିବସ, ଏଡ୍ସ ଦିବସ, ବିବେକାନନ୍ଦ ଜୟନ୍ତୀ, ବିଶ୍ୱ ଯକ୍ଷ୍ମା

ଦିବସ , ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଯୋଗ ଦିବସ, ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ଅଭିଯାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଳନ କରିଆସୁଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ଦୂର କରି ଏକ କୁସଂସ୍କାର ମୁକ୍ତ ଅଚଂଳ କରିବା ପାଇଁ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତାର ଛାତ୍ର, ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିକଟସ୍ଥ ଗାଁ ମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ସଚେତନତାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜାରି ରଖିବା ସହିତ ବର୍ଷକୁ ଦୁଇଥର ସ୍ପେଶାଲ କ୍ୟାମ୍ପ ମଧ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିଚାଲିଛି । ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଅଧ୍ୟାପକ ଡ. ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଦାସ ୨୦୧୯ ମସିହାରେ ଉତ୍ତର ଓଡ଼ିଶା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏନଏସଏସ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ମନୋନୀତ ହେବା ଏକ ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବର ବିଷୟ ପାଲଟିଛି । ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ପୂର୍ବତନ ଛାତ୍ର ଖୋଲିକଟ ଠାରେ ତହସିଲଦାର ଭାବେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତଙ୍କ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଲାଇବ୍ରେରୀ ନିମନ୍ତେ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ପାଇଁ ସହାୟତା ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହିଁ ସମ୍ପଦ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭଳି ଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ୩୦,୩୧ ଦୁଇଦିନ ଧରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି ବାର୍ଷିକ କ୍ରୀଡା ଉତ୍ସବ । ଏଥିରେ ଯୁକ୍ତ ତିନି ବାଳକ ବିଭାଗରୁ ସଞ୍ଜୟ ଟୁଡୁ ଓ ଛାତ୍ରୀ ପାନ ମୁର୍ମୁ ଚମ୍ପିୟାନ ହେଲା ବେଳେ ଯୁକ୍ତ ଦୁଇ ଛାତ୍ର ସାଲଖାନ ମାରାଣ୍ଡି ଓ ଛାତ୍ରୀ ଦିଗି ସୋରେନ ଚମ୍ପିୟାନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଛାତ୍ର ଜମାଦାର ମୁଣ୍ଡା ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ଆନ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନର୍ଥ ଜୋନ୍ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ରେଭେନସା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କଟକ ଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଫୁଟବଲ ମ୍ୟାଚରେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ୧ ତାରିଖ ଠାରୁ ନଭେମ୍ବର ୯ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗ ଦେବାରେ ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଦୂର ଦୂରାନ୍ତରୁ ବହୁ ଅସୁବିଧାରେ ଆସି ପାଠ ପଢୁଥିବାରୁ ଏଥର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିବା ଛାତ୍ରୀ ନିବାସଟି ମାନ୍ୟବର ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୁଦାମ ମାରାଣ୍ଡିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଘାଟିତ ହେବା ସହିତ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ହଷ୍ଟେଲ ଓ ମିନି ଜିମିନାସିୟମର ତିଆରି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଉପରେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଲେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ର ମାନେ ସହଜରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଗତି ପଥରେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଗକୁ ପାଦ ବଢାଇଚାଲିଥିବା ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଆଜିବି ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପଛକୁ ନ ଫେରି ସାଧ୍ୟ ମତେ ସଦା ଚେଷ୍ଟିତ ଏଠାକାର ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ଓ କର୍ମଚାରୀ ବୃନ୍ଦ । ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷାକରି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବିକାଶ ଧାରାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଦିଗରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଡ.ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶଙ୍କର ଭୂମିକା ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ସର୍ବ ଶେଷରେ ଆଗାମୀ କାଲି ଓଡିଶା ତଥା ଓଡିଶା ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ଏ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାର ଆଉ ଏକ ସଫଳ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁ - ଏହାହିଁ ଆଜିର ଦିନରେ କାମନା ।

ଜୟ-ହିନ୍ଦ

DECLARATION FORM

FORM - IV

Rule - 8

Name of the Megazine :	**SHRADDHANJALI**
Place of Publication :	B.B. College, Baiganbadia Mayurbhanj, Odisha
Period of Publication :	Annual
Publisher's Name :	Dr. Prakash Ch. Dash Principal
Address :	B.B. College, Baiganbadia, Mayurbhanj
Nationality :	Indian
Printer's Name :	Srikrushna Press & Offset Purunahatsahi, Baripada.
D.T.P. :	Bishwanath Barik, 9437321681 Budhikhamari, Bhanjpur
Name and Address of individual who own the Publication :	Dr. Prakash Ch. Dash Principal, B.B. College, Baiganbadia, Mayurbhanj

I, Sri Prakash Chandra Dash hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

PRINCIPAL
B.B. College, Baiganbadia
Mayurbhanj

Scanned with CamScanner

Language Lab

College Library

Chemestry Laboratory

Physics Laboratory

Botany Laboratory

SCIENCE BLOCK

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner